

**JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZDRAVOTNĚ SOCIÁLNÍ FAKULTA**

POSTOJE MLADÝCH LIDÍ K PROBLEMATICE NEVĚRY

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Autor: Bc. Libuše Mikšová, DiS.

Vedoucí práce: Mgr. Václav Šnorek

2011

Abstract

My diploma thesis entitled: Attitudes of young people to infidelity in partnerships.

Infidelity in marriage/partnership is one of the problems in the current family and partnership coexistence. Infidelity induces other socially unwanted phenomena such as a high divorce rate, hostility inside the home, etc. Nowadays, infidelity is no more condemned by society and as a result has become a common feature in our everyday lives.

The research part of my diploma thesis is supported by quantitative research, a questioning method and an opinion poll. The research was conducted on a target population consisting of 200 respondents – 100 unmarried men and 100 unmarried woman aged between 16 and 26. The respondents were students attending a polytechnic institute, junior high school, grammar school and a university in Jindřichův Hradec. Each institution was represented by 50 respondents.

The objective of this thesis is to discover the general attitude of high school and university students, both men and women, to the phenomenon of infidelity. Two hypotheses were set in connection with the pursued objectives of this thesis: H1 hypothesis – University students are highly tolerant in respect of infidelity, as are high school students. H2 hypothesis – Women, contrary to men, state their willingness to forgive their partner their infidelity. The results of the conducted research have shown that no relation between the education level and the willingness to forgive disloyalty to a partner can be proven. This means that the H1 theory could not be reasserted. Futhermore, no relation between the sex and the willingness to forgive a partner's infidelity could be proven. This means that the H2 hypothesis could not be confirmed either.

Based on the results of the conducted research it can be concluded, for example, that the majority of the young people who took part in my research realize that infidelity is wrong. More than half of the respondents admitted that infidelity can simply occur; one fifth of the respondents considered infidelity morally unacceptable. Only less than a third of the respondents stated their willingness to forgive their parner their disloyalty.

Most of the young people who answered the questions considered infidelity to be the greatest offence that can be committed in a relationship. Young people were predominantly of the opinion that their partner should confess their infidelity because partners should be honest with each other. Almost half of the respondents would be willing to tolerate their partner's infidelity provided that it was a one-off case that would never repeat itself. The results of my diploma thesis are to contribute to a better understanding of the attitudes of young people to infidelity.

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Zdravotně sociální fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákon č.11/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích 17. 8. 2011

.....

Bc. Libuše Mikšová, DiS.

Poděkování

Děkuji Mgr. Šnorkovi, vedoucímu mé diplomové práce, za odborné vedení, cenné rady, které mi poskytl v průběhu zpracování této práce. Děkuji za ochotu a spolupráci všem lidem, kteří mi pomáhali zrealizovat dotazníkové šetření. Děkuji mé rodině za pomoc, podporu a toleranci v průběhu celého mého studia.

Obsah

Úvod	8
1. Současný stav	10
1.1 Definice nevěry.....	10
1.2 Nevěra v historii.....	11
1.3 Jsou lidé monogamní nebo polygamní, věrní nebo promiskuitní?.....	15
1.4 Proč jsou lidé nevěrní?.....	17
1.5 Typy nevěř.....	23
1.6 Motivace nevěry.....	26
1.6.1 Nevěra vyplývající ze sexuální potřeby.....	26
1.6.2 Nevěra spojená s mimosexuální motivací.....	27
1.7 Sedmáct nejběžnějších druhů nevěry.....	29
1.8 Teorie vzniku nevěř.....	32
1.9 Partnerství jako akt věrnosti.....	34
1.10 Odlišnosti mezi pohlavími.....	35
1.10.1 Proč se ženy rozvádějí a muži jen zahýbají.....	37
1.10.2 Mýty týkající se mezipohlavní odlišnosti.....	39
1.10.3 Kterým mužům a ženám jsou partnerky a partneři nevěrní.....	41
1.10.4 Typy nevěrných mužů a žen.....	42
1.11 Fenomény současnosti.....	43
1.12 Záludnosti nevěry.....	46
1.13 Statistické informace týkající se nevěry.....	48
1.14 Psychické prožívání nevěry.....	50
1.15 Myšlenky podváděného partnera.....	54
1.16 Možnosti řešení faktu nevěry.....	55
1.17 Nevěra nemusí znamenat konec vztahu.....	57
2. Cíl práce a hypotézy	60
3. Metodika	61
3.1 Použitá metodika.....	61

3.2 Charakteristika výzkumného souboru.....	62
4. Výsledky.....	63
4.1 Popisná statistika.....	63
4.2 Statistické testy.....	93
4.2.1 Statistické testy stanovených hypotéz.....	94
4.2.2 Statistické testy dalších zajímavých vztahů.....	97
5. Diskuze.....	103
6. Závěr.....	116
7. Seznam použitých zdrojů.....	118
8. Klíčová slova.....	122
9. Přílohy.....	123

Úvod

Téma nevěry a postojů mladých lidí k nevěře jsem si vybrala, protože mi bylo doporučeno jako oblast, kterou by bylo dobré zmapovat. Pro mne samotnou je toto téma zajímavé. Mladí lidé jsou mi velmi blízcí, protože mám osmnáctiletého syna a mám tedy příležitost poznávat názory jednoho ze zástupců současné mladé generace.

Manželská/partnerská nevěra představuje jeden z problémů současné rodiny a partnerského soužití všeobecně. V souvislosti s rodinnou problematikou se na téma manželské/partnerské nevěry orientuje společenská diskuse, protože s nevěrou jsou spojeny některé další společensky nežádoucí jevy, jako je například úroveň rozvodovosti, hostilis v rodině apod. Nelze opomenout vliv nevěry na výchovné prostředí uvnitř rodiny.

Důvodem manželské/partnerské nevěry v minulosti byla spíše nespokojenost ve vztahu, zatímco v současné době jedinec mnohdy s takovým chováním již do vztahu vstupuje. V současné době není nevěra společensky odsuzována, stává se každodenní součástí našeho života. Protože se jedná o jev většinový, vypadá to, že nevěra je vlastně normální, běžná. Nelze však kategoricky označit nevěru pouze za negativní fenomén. I v populárně-naučné literatuře lze nalézt názory, které hovoří o prospěšnosti nevěry pro manželský život.

Nevěra je něco, o čem se mluví, o čem mnoho lidí přemýšlí a čeho se také v partnerském/manželském soužití obává. Nevěra však vždy existovala a zřejmě vždycky existovat bude. Na internetu najdeme daleko více odkazů na téma nevěry, než na téma věrnosti. V této souvislosti si můžeme položit otázku, zda současná společnost vůbec považuje věrnost za hodnotu.

Mladí lidé mají v oblasti nevěry své názory, které vycházejí jednak z jejich počátečních životních zkušeností, ale také jsou formovány výše uvedenými společenskými trendy. Právě to, že jsou na počátku svého dospělého života, činí tyto názory zajímavé a mohou být odlišné od názorů starších lidí, kteří mají více životních zkušeností v oblasti manželského/partnerského soužití.

„Láska je číše, která se rozbije,
když se ji bojíš uchopit,
nebo když ji příliš stiskneš.“

Orientální moudrost

1. Současný stav

1.1 Definice nevěry

Pro někoho může být nevěrou až dokonáný pohlavní styk, jiný je přesvědčen, že zhřešit lze již pouhou myšlenkou. Pro někoho je ohrožením nevěra fyzická, pro jiného člověka je obtížnější srovnat se s nevěrou duševní. Dokonce i nevěra „virtuální“ může být velice úporná a mít všechny průvodní znaky a důsledky té reálné.¹

Ottův slovník naučný vydaný v roce 1882 pojem „nevěra“ vůbec nezná, ale má rozsáhlé heslo o cizoložství. Cizoložství je definováno jako: „mimomanželské souložení jednoho z manželů nebo takové souložení s jedním z manželů; je-li jeden ze souložníků manželem, jest cizoložství jednoduché, jinak jest dvojnásobné. Cizoložství jest skutkem trestným“. Podle tehdejšího c. k. rakouského práva bylo cizoložství důvodem nedobrovolného rozvodu od stolu a lože a dokázané cizoložství vylučovalo osobu, která se ho dopustila se zůstavitelem dědit testamentárního práva.

O dvacet let mladší Ottův malý slovník naučný z roku 1905 heslo nevěra také neuvádí a stejně definuje cizoložství. Masarykův slovník naučný z roku 1931 definuje nevěru v manželství: „jeví se jako cizoložství a je důvodem rozvodu od stolu a lože“. Jasnou definici nevěry – byť pod pojmem cizoložství, prezentuje M. Vopršalová-Šteflová (1944) v popularizujícím spisku „Právník o lásce“. „Cizoložství znamená soulož, nikoliv snad jakékoliv jiné erotické styky s cizí osobou, jež by byly například nepořádným životem nebo citelným ubližováním druhému manželu“.²

V psychoanalytické sexuologii Bohuslava Brouka „Lidská duše a sex“ z roku 1937 autor konstatuje, že jedině možnost střídání partnerů dovolí ženě dokonalý eroticko-sexuální život. Pokud je žena mladá, je škoda jejího těla pro jednoho muže, rovněž jako je škoda vyplývat ji v práci. S. K. Neumann se termínu nevěra v díle „Dějiny ženy“ z roku 1931 vyhýbá a hovoří o cizoložství, přičemž prosazuje jeho

¹ ŠMOLKA, P. *Nevěra Pro podváděné i podvádějící*. 1. vyd. Praha: Grada 2003. ISBN 80-247-0397-1, str. 14.

² CAPPONI, V., NOVÁK, T. *Sám sobě manželským poradcem: První pomoc při příhodách nevěrných*. 1. vyd. Praha: Grada 1995. 112 s. ISBN 80-7169-163-1, str. 46

beztrestnost, neboť může být pouze důvodem k rozvodu. Uměřený a sociologicky přesný I. A. Bláha i v druhém opraveném vydání „Dnešní krize rodinného života“ z roku 1941 užívá termín cizoložství – to bylo v třicátých letech na třetím místě z důvodů rozvodů za „zlým nakládáním“ a „hlubokým rozvratem“.³

Psychologický slovník z roku 2000 uvádí heslo „nevěra sexuální“ a její definice zní: „soulož nebo jiné sexuální aktivity prováděné s jiným partnerem než s tím, s nímž osoba žije ve svazku dle zákona či zvykového práva; v monogamních společnostech je morálně odsuzována, dokonce trestána, někde i trestem smrti, ve vyspělých společnostech je však zřejmý posun k větší toleranci“.⁴

Soudobá generace popularizujících autorů užívá termín nevěra běžně, aniž by ho definovali. Liší se spíše v důrazu na etické aspekty věrnosti. Na současném knižním trhu je řada publikací zahraničních autorů, které prezentují celé spektrum názorů na věrnost či nevěru – od ryze liberálních až po fundamentalisticky působící výroky o zradě, kterou nelze odpustit.

V našem kulturním kontextu nevěru definujeme jako milostný (sexuální) poměr s mimomanželským partnerem v době trvání manželství, eventuálně stejný poměr s jinou osobou, než je ta, které jsme učinili, ať již vyřčený nebo nepsaný a „mezi řádky“ se rozumící slib věrnosti. Nevěra jako taková není ani právní termín a nemůže být tedy sama o sobě důvodem k rozvodu.⁵

1.2 Nevěra v historii

Nevěra není, jak se předpokládá, především fenomén naší doby. Lidé ve všech dobách byli nevěrní.⁶ Vztah Adama a Evy, popsáný v první knize Mojžíšově, byl prototypem manželského svazku a nemohl být jiný, než monogamní. Žádní jiní lidé na zemi vlastně

³ CAPPONI, V., NOVÁK, T. *Sám sobě manželským poradcem: První pomoc při příhodách nevěrných*. 1. vyd. Praha: Grada 1995. 112 s. ISBN 80-7169-163-1, str. 46.

⁴ HARTL, P., HARTLOVÁ, H. *Psychologický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál 2000. 776 s. ISBN 80-7178-303-X, str. 356.

⁵ CAPPONI, V., NOVÁK, T. *Sám sobě manželským poradcem: První pomoc při příhodách nevěrných*. 1. vyd. Praha: Grada 1995. 112 s. ISBN 80-7169-163-1, str. 47.

⁶ ONKEOVÁ, J. *Jestliže mě miluješ. Nejčastější pasti na vztahy a jak se jim vyhnout*. 1. vyd. Praha: Albatros 2004. ISBN 80-00-01409-2, str. 82.

nežili. A přesto se objevil svůdce - had. Praotec Jákob měl dvě ženy a dvě konkubíny. Šalamounovy konkubíny se počítaly na stovky. Za svou prostopášnost byl kritizován a byla viděna jako důvod celonárodního neštěstí. Už v biblických dobách byli muži za svoji promiskuitu kritizováni, ovšem jen v případě, že ženy, s nimiž měl muž sexuální styky, byly „jejich majetkem“, nikomu napařily. Pokud muž svedl zákonnou manželku svého spoluobčana, on i svedená žena mohli být potrestáni smrtí.⁷

Krutě byly trestány hlavně nevěrné ženy. Muž byl potrestán pouze v případě, že sáhl po ženě, která někomu patřila. Vypadá to jako zvláště patriarchátu, ale starověk i středověk nepohlížel na manželství jako na svazek dvou milujících se bytostí. Byl to institut, jehož posláním bylo zajistit kontinuitu rodu z důvodu předání rodového majetku právoplatným, tedy biologickým potomkům. Z tohoto hlediska mají větší sankce za nevěru ženy logiku. Že trestání nevěrných bylo o majetku a ne o lásce svědčí i skutečnost, že všechny starověké kultury měly institut rozvodu a domoci se rozvodu oběma manželi šlo poměrně snadno. Takže sankce za porušení manželské věrnosti směřovaly proti „majetkové trestné činnosti“. Té se potenciálně dopouštěla nevěrná manželka ve spolupráci s milencem tím, že ohrožovala manžela potomkem, který nebude biologicky jeho, ale bude ho žít a bude i dědit. Jinak byl starověk k sexuální promiskuitě vcelku laskavý. Počínaje mimomanželskou sexualitou a chrámovou i nechrámovou prostitucí konče. Teprve křesťanství zavazuje oba manžele ke stejné věrnosti. Kanonické právo trestá i nevěrného manžela, který souložil se svobodnou ženou, exkomunikací z církve.⁸

Babylónská říše

Babylón byl skutečným předchůdcem Říma. Na začátku 2. tisíciletí př. Kr. shrnul král Chamurapi existující zákony a nejdůležitější soudní rozhodnutí do kodexu. Chamurapiho zákoník byl sociálnější než většina ostatních starověkých zákoníků. Poskytoval ochranu slabším, tedy i ženám. Základem rodiny byla monogamie stvrzená manželskou smlouvou. Kromě toho si však manžel mohl vydržovat jednu nebo i více

⁷ CAPPONI, V. NOVÁK, T. *Sám sobě manželským poradcem: První pomoc při příhodách nevěrných*. 1. vyd. Praha: Grada 1995. 112 s. ISBN 80-7169-163-1, str. 38.

⁸ CAPPONI, V. NOVÁK, T. *Sám sobě manželským poradcem: První pomoc při příhodách nevěrných*. 1. vyd. Praha: Grada 1995. 112 s. ISBN 80-7169-163-1, str. 38.

konkubín, které si směl vzít i do domu, zejména když byla jeho žena nemocná nebo sterilní. Jestliže muž neměl děti ani s konkubínami a chtěl mít potomky, směl se výjimečně, bez předchozího rozchodu se svou legitimní manželkou, oženit s druhou ženou, která však zaujala podřízené postavení: na znamení, že je jen vedlejší ženou, musela první manželce mýt nohy.

Velké rozdíly byly v otázce věrnosti. Když manželovi nestačily ani jeho konkubíny a manželku zcela zanedbával, mohla od něho odejít. Jiné právní prostředky neměla. Mužova nevěra byla tedy beztrestná, pomine-li se eventuální odškodné. Žena však při nevěře riskovala, že ji hodí do vody a utopí. Jestliže byla žena přistižena s milencem in flagranti, mohli je oba podle práva hodit do vody svázané.⁹

Starověké Řecko

Ve Starém Řecku mohla být nevěrná žena také potrestána smrtí.¹⁰ Řecká mytologie ukazuje, že naši dávní předkové přikládali sexu velký význam. Takový Řecký bůh Zeus stačil úspěšně svádět bohyně i smrtelnice. Své božské manželce Héře zahýbal, jak jen mohl, a dokonce k tomu používal nejrůznější rafinované převleky a převtělení. Přestože Řekové obdařili svého nejvyššího boha tak mimořádným cizoložným talentem, sami cizoložství netolerovali. Vdaná žena byla považována za mužův majetek, a pokud ji někdo svedl, dopouštěl se podle zákona krádeže. Pokud muž přistihl manželku s milencem ve své posteli, řešil tuto záležitost na místě tak, že dopadenému buď uřízl penis i s varlaty, nebo ho prostě zabil.¹¹

Starověký Řím

V Římě byl původně trest za nevěru ženy ponechán na rodinném soudu, manžel mohl milence své ženy zabít, pokud jej přistihl při činu. Otec ženy ji mohl zabít také, ale musel pak zabít i svou dceru. Nevěra byla kvalifikovaným důvodem k rozvodu, vyhnanství a ztrátě části osobního majetku ženy. Za císaře Konstantina (306 – 337 po Kr.) se cizoložství trestalo smrtí stětím, za Justiniána (527 – 565 po Kr.) doživotním uzavřením ženy v klášteře, ale manžel měl právo do dvou let si ji vyžádat zpět. Byly

⁹ MORUS (LEWINSOHN, R.) *Světové dějiny sexuality*. 2. vyd. Praha: Naše vojsko 1992. ISBN 80-206-0071-X, str. 20-21.

¹⁰ CAPPONI, V. NOVÁK, T. *Sám sobě manželským poradcem: První pomoc při příhodách nevěrných*. 1. vyd. Praha: Grada 1995. 112 s. ISBN 80-7169-163-1, str. 38.

¹¹ BAUER, J. *Sex v dějinách*. Třebíč: Akcent 2003. ISBN 80-7268-252-0, str. 18.

doby, kdy manžel nevěrné ženy mohl naložit s milencem dle libosti, zmrzačit mu nos, pohlaví, nebo ho i zabít.

Středověk

V raném středověku společnost považovala cizoložství ženy za těžký hřích ohrožující rodinu, protože tak byl zpochybněn manželův nárok na otcovství dětí, které žena porodila. Velmi vážně k cizoložství přistupovala i církev, která v něm viděla útok proti svátosti manželské, protože jedním z cílů manželství byla právě věrnost. Zatímco církevním trestem za cizoložství bylo pokání muže i ženy, světská společnost mužskou nevěru většinou přehlížela, ale pro cizoložnici žádala trest smrti nebo zmrzačení. Cizoložství patřilo k nejtěžším hříchům spolu s vraždou a žhářstvím.

V jižní Francii byla nejčastějším trestem „ulička hanby“, kterou museli oba obvinění proběhnout nazí, a zároveň byli mrskáni. Z tohoto trestu bylo možné se vykoupit. V období pozdního středověku se tresty za cizoložství zmírnily. Některé soudy neukládaly pokuty vůbec a pod vlivem církevního práva naléhaly na lidi, aby se usmířili.¹²

Období od 18. do konce 19. století

V 18. stol. se objevují právní úvahy, že nevěra je porušením práva na výhradní obcování, založeného manželskou smlouvou. Ve všech právních úpravách dochází k odstranění beztrestnosti zabití cizoložníků. Mnohde se však zachovalo přísnější hodnocení cizoložství ženy. Například podle rakousko-uherského zákona z roku 1852 bylo cizoložství přestupkem, stíhaným ovšem jen pokud se jeho potrestání poškozený manžel domáhal, s trestem vězení 1 – 6 měsíců. Žena má však být potrestána přísněji, pokud spáchané cizoložství vede k pochybnosti o manželském původu narozeného dítěte.¹³

Krajně negativní názor na cizoložství přetrvával hluboko do 20. století. Církevní autoři 19. století se odvolávají na porušení devátého přikázání, na skutečnost, že nevěra popírá „ustanovení Boží, kteréž nařizuje, aby muž a žena nikoli dvě, nýbrž jedno tělo

¹² OTIS-COUR, L. *Rozkoš a láska. Dějiny partnerských vztahů ve středověku*. Praha: Vyšehrad 2002. ISBN 80-7021-542-9, str. 69-71.

¹³ CAPPONI, V. NOVÁK, T. *Sám sobě manželským poradcem: První pomoc při příhodách nevěrných*. 1. vyd. Praha: Grada 1995. 112 s. ISBN 80-7169-163-1, str. 38.

byli, podvrací manželskou lásku, domácí prospěch a dobré vychování dítek“.Ve zповědňích zrcadlech 19. století bylo poukazováno na zhoubné sociální a ekonomické důsledky cizoložství. Jestliže pro porušení šestého přikázání znala církve nápravné prostředky, nevěra byla v podstatě neomluvitelná: „Duch Páně oznamuje těmto hříšníkům nejen ztrátu duše, nýbrž i tresty, které ještě za živobytí přijdou, cizoložník ztratí duši svou, hanba jeho nebude shlazena. Tak se i cizoložníci stane: budiž jako lejno na cestě pošlapána. Neboť se protivila zákonu Páně a prohřešila proti muži svému, jemuž cizí dítě podložila...“ Dobové příručky společenského chování nejsou tak patetické, jejich autoři však varují ženu už před pouhým důvěrným rozhovorem s cizím mužem.

Poněkud smířlivější postoj k nevěře se objevuje teprve na přelomu 19. století, kdy lze říci, že při řešení jednotlivých případů zaujala církve občas postoj shodný s postupy dnešní manželské poradny: „Manželka cizoložná nemá k tomu býti nijakým způsobem přidržována, aby snad svůj zločin vyjevila muži a jej odprosila, nýbrž naopak má se jí to zapověděti. Avšak restituci má konati lepší poslušností, péčí a láskou“. Moralisté, ať církevní či světsí, měli vždy na mysli hlavně nevěru ženy, mužská nevěra vzbudila pozornost, až když od základu narušovala rodinné soužití. I tehdy však byla žena zpravidla bezmocná.¹⁴

Současnost

Část lidí zůstává i dnes u tradičního manželského svazku. Většinou ale nejde o svazky typu „dokud nás smrt nerozdělí“. Dochází k tomu, že lidé stále častěji vystřídají za život více zákonných partnerů. Nevěra je společensky tolerována.¹⁵

1.3 Jsou lidé monogamní nebo polygamní, věrní nebo promiskuitní?

Jedním ze základních úkolů evoluční sexuologie je zjistit, zda je člověk přirozeně monogamní nebo polygamní. Výzkumy zatím svědčily pro tvrzení, že muži

¹⁴ LENDEROVÁ, M. *K hříchu i k modlitbě. Žena v minulém století*. Praha: Mladá fronta 1999. ISBN 80-204-0737-5, str. 101-102.

¹⁵ JANDOVÁ, L. *Nastává konec monogamie?* [on line]. 21. 7. 2008 [cit. 2011-06-14]. Dostupné z: <<http://www.novinky.cz/zena/vztahy-a-sex/145398-nastava-konec-monogamie.html>>.

jsou vrozeně promiskuitní a ženy jsou spíše monogamní. Vědci to odvozovali především z dat, podle kterých jsou muži v trvalých svazcích více nevěrní než ženy. Příčiny těchto rozdílů se hledaly především v rozdílnosti počtu spermií a vajíček. Zatímco muži mohou spermiemi po celý život plýtvat, ženy si musejí svá vzácná vajíčka chránit pro toho nejkvalitnějšího jedince.

Důvodem větší promiskuity mužů, jejich touhy po pestrosti sexuálních partnerek, zvýšené tendence vstupovat do anonymních sexuálních kontaktů je skutečnost, že investice žen do potomků je podstatně větší než investice mužů, u kterých může v extrémních případech představovat jen tu jednu úspěšnou ejakulaci. I proto reprodukční úspěšnost ženy závisí na volbě správného partnera.

K zajištění paternity se u lidí v průběhu evoluce vyvinuly některé psychologické mechanismy. Je to hlavně mužská žárlivost, tedy snaha mužů vlastnit a kontrolovat ženy, resp. jejich reprodukční historii, a to včetně užití hrozeb a násilí k omezení jejich sexuální svobody (žárlivost je v pozadí až 20 % násilných trestných činů a vražd). Mužská žárlivost je přitom transkulturně univerzálním mechanismem a mohla se vyvinout jen tehdy, byla-li ženská nevěra v lidské fylogenezi opakujícím se jevem. V nebezpečném a nepředvídatelném prostředí mohlo být výhodné, když ženy zajistily, aby jejich potomci byli zplozeni různými muži, a tím byli geneticky rozmanití.¹⁶

Pravděpodobně nejrealističtější pohled na otázku, zda je člověk evolucí naprogramován monogamně, polygamně nebo eventuálně promiskuitně, dává americký evoluční psycholog David Buss. Tento odborník je autorem teorie sexuálních strategií, podle nichž jsou nám všechny tyto formy možného partnerského soužití vrozené. Aktualizují se vždy konkrétně podle dané životní a sociální situace. Člověk má ale kromě biologické determinace také kulturu, náboženství, filozofii, systém hodnot. Díky tomu jsme schopni překonávat svou biologickou determinaci.¹⁷

Americký etnograf George Murdock zmapoval kulturně a antropologicky na celém světě celkem 1 231 lidských společenství. Z tohoto počtu jich žilo monogamně

¹⁶ JANÁČKOVÁ, L. a kol. *Nevěra a její zvládnání*. Praha: Maxdorf 2008. ISBN 978-80-7345-155-4, str. 13.

¹⁷ JANDOVÁ, L. *Nastává konec monogamie?* [on line]. 21. 7. 2008 [cit. 2011-06-14]. Dostupné z: <<http://www.novinky.cz/zena/vztahy-a-sex/145398-nastava-konec-monogamie.html>>.

pouze 186 (15%). Příležitostné víceženství povoluje 453 (37%), trvalou polygynii, tedy manželství s více ženami, 588 (48%). Jenom ve čtyřech lidských společnostech existují případy, kdy jedna žena má někdy dva i více manželů.¹⁸

Radim Uzel uvádí, že dlouhodobě tradovaný názor, že muži jsou biologicky předurčení k nevěře a ženy ke stálosti, bohužel pod tíhou mnohých moderních poznatků utrpěl četné šrámy. Sociologové, psychologové a evoluční biologové se v poslední době sjednocují v názoru, že obě pohlaví jsou k nevěře naprogramována přibližně stejně. Rozdíly lze nalézt v různém přístupu. Zatímco muž zpravidla volí taktiku „brokovnice“ a dává přednost co nejširšímu rozptylu své zárodečné hmoty, žena celoživotně touží po co nejlepším genetickém vkladu a nevěru páchá sériově. Muž zkrátka ženy shromažďuje a žena ty své muže vyměňuje. Mužská promiskuita je simultánní, ženská je více sériová.¹⁹

Monogamní manželství je nepochybným vynálezem židovsko-křesťanské ideologie. K monogamii měli sklony už nejenom staří Řekové a Římané, ale i dokonce Kelti, Germáni, a Slované. Povinnou monogamii v Evropě zavedl až v roce 1000 u Židů jakýsi Geršom ben Juda na židovském synodu v Mohuči. Zavedl toto opatření jenom na zkoušku na dobu jednoho tisíce let. Jako důvod uvedl, že hrozí doba pogromů a lépe se pak utíká v páru než ve skupině. Experiment s monogamií měl platit tedy jenom pro evropské Židy a měl trvat opravdu jenom tisíc let. Profesor Weiss na židovské obci zjistil, že ta zkušební doba byla o dalších tisíc let prodloužena.²⁰

1.4 Proč jsou lidé nevěrní?

Mnozí mají určitou představu, jak má svět vypadat, jak se mají lidé chovat a jaká pravidla hry je nutno v mezilidských vztazích dodržovat. Čím strnulejší a užší je vymezený rámec, tím obtížnější je pohybovat se v něm a tím větší je také šance, že člověk někdy narazí na své hranice a dokonce se dostane do kolize. Přestože žijeme v sexuálně velmi svobodomyšlné společnosti, mnoho lidí si často pro svůj vztah zvolí

¹⁸ UZEL, R. *Intimní slasti a strasti*. Praha: Ikar 2009. 288 s. ISBN 978-80-249-1247-9, str.256.

¹⁹ UZEL, R. *Nevěra a co s ní*. Praha: Petrklíč 2010. 159s. ISBN 978-80-7229-241-7, str. 62.

²⁰ UZEL, R. *Nevěra a co s ní*. Praha: Petrklíč 2010. 159s. ISBN 978-80-7229-241-7, str. 56.

model postavený na bezpodmínečné vzájemné věrnosti, jež je základním předpokladem zdařilého partnerství. Bez takové představy věrnosti většina lidí s druhým člověkem partnerský vztah vůbec nenaváže, protože se cítí bezpečně a dobře jen v zaručené kontinuitě. Jasně to ukazuje, jak se natrvalo počítá s hodnotami jako bezpečí domova, soudržnost a solidarita.²¹

Proč jsou tedy lidé nevěrní? Odpověď na tuto otázku hledají nejen psychologové, ale i laici, kterých se nevěra nějak dotkla. Možná, že lidé jsou nevěrní, protože jim ve stávajícím vztahu něco chybí anebo jsou nenasytí, rozmařilí, neukáznění a touží mít a zažít všechno, co jim může život nabídnout. Jedna známá psychologická teorie říká, že člověk dělá to, co mu přináší užitek a požitek. Z hlediska této teorie je pak odpověď jednoduchá. Buď člověk žije v dobrém, naplňujícím vztahu, a nebo se mu něčeho ve vztahu nedostává a pak je tu prostor i pro další potencionální partnery či partnerky.²² Pro někoho je tedy nevěra výsledek nespokojenosti ve vztahu. Nespokojenost může plynout jak ze sexuálního nesouladu, tak i z duševního nesouznění. Stejně tak ale motivem nevěry může být touha po dobrodružství, touha po změně určitého životního stereotypu či zvědavost.²³

Ale co když je základem přirozené lidské sexuality hledání nejvhodnějšího a nejatraktivnějšího partnera či partnerky a touha přivést na svět co nejkvalitnější potomky? Pak by se nevěra mohla chápat jako přirozené lidské chování, které by nás nemělo překvapovat, zraňovat ani trápit. Pro většinu lidí je nevěra něčím, co do vztahu nepatří a co nelze tolerovat. Většina lidí předpokládá, že právě jejich vztahu se nevěra nedotkne. Ovšem i v dobře fungujících vztazích může k nevěře dojít a tak by se nemělo na nevěru dívat jako na ten hlavní a nejzásadnější důvod k rozpadu vztahu. Nevěra tu byla, je a bude.

²¹ ONKEOVÁ, J. *Jestliže mě miluješ. Nejčastější pasti na vztahy a jak se jim vyhnout*. 1. vyd. Praha: Albatros 2004. ISBN 80-00-01409-2, str. 82.

²² BOUČKOVÁ, M. *Proč jsou lidé nevěrní?* [on line]. 26. 9. 2010 [cit. 2010-12-04]. Dostupné z: <http://sex.dama.cz/clanek.php?d=13450>

²³ MATĚJKOVÁ, E. *Řešíme partnerské problémy*. 1. vyd. Praha: Grada 2009. 144 s. ISBN 978-80-247-2338-9, str. 12.

Buď si lidé nechají své vztahy nevěrou ničit, nebo se budou bránit a pokusí se jí odolávat. Nevěra představuje pro vztah těžkou zkoušku a její zvládnutí vyžaduje čas, vůli a především ochotu učit se a bojovat. Pokud je nevěra jediným a hlavním důvodem k rozchodu, bez pokusu se s ní nějak vypořádat a překonat ji, je to pak jen známka toho, že vztah už byl v určitém stádiu rozpadu anebo že člověk není příliš připraven řešit reálné a skutečné překážky, které ho na cestě partnerstvím mohou potkat.²⁴

Z jednoho amerického výzkumu vyplývá, že příčiny nevěry u mužů a žen se od sebe dost liší. Muži uvádějí jako hlavní příčinu vzrušení, potřebu změny, citové potřeby a spontaneitu. Ženy uvádějí jako příčinu nevěry na prvním místě citové potřeby, ověřování vlastní žádoucnosti, touhu po společnosti, vzrušení. Ženy také dvakrát častěji než muži připouštějí, že nevěra pro ně znamenala možnost úniku nebo odplaty.²⁵

Allan a Barbara Peasovi uvádějí deset hlavních důvodů nevěř mužů a žen, které vyplynuly z průzkumu mezi klienty rozvodových advokátů ve Velké Británii v roce 2008.

Důvody, které vedou muže k nemanželskému poměru:

1. Chtíč
2. Ztráta přitažlivosti manželky nebo partnerky
3. Sexuální problémy – muži chtějí mít více a rozmanitějšího sexu nebo jsou na sexu závislí
4. Manželka je příliš zaměstnána starostmi o rodinu a děti
5. Agresivní svádění cizí ženou
6. Nedostatek agresivního svádění vlastní ženou
7. Vzrušení z lovu
8. Sekýrování
9. Neschopnost hovořit s partnerkou o problémech
10. Mužské sebehodnocení – sexuální přitažlivost, stárnutí, snadné podpoření vlastního ega

²⁴ BOUČKOVÁ, M. *Proč jsou lidé nevěrní?* [on line]. 26. 9. 2010 [cit. 2010-12-04]. Dostupné z: <http://sex.dama.cz/clanek.php?d=13450>

²⁵ UZEL, R. *Nevěra a co s ní*. Praha: Petrklíč 2010. 159s. ISBN 978-80-7229-241-7. str. 89-90.

Naproti tomu většina žen hledá něco, co ani nemusí souviset s tělesným uspokojením. Ženy chtějí být také něčím jiným než manželkou, matkou, dcerou nebo zaměstnankyní. Chtějí žít s někým, kdo od nich požaduje něco jiného než odnesení obleku do čistírny, nachystání svačiny, nalezení čisté košile na jejich schůzku. Dokonce i ženy, které mají vlastní úspěšnou kariéru a jsou uznávány v práci, mají pocit, že jsou doma podceňovány a nedostává se jim uznání.²⁶

Pro některé ženy je nevěra jen způsob, jak manžela přimět k tomu, aby si jich znovu začal všímat, jak rozdmýchat romantickou lásku, jak mu dát najevo, že nejsou jenom hospodyně, nebo jak mu oplatit jeho nevěru. Také ženy potřebují povzbudit ego – chtějí vědět, že je někdo potřebuje, že po nich touží, že je ochoten kvůli nim riskovat, vynaložit čas na předehru a tak dále. Ženu k nevěře nemotivuje touha po sexu, ale spíše po citovém naplnění.

Nejčastější odpovědi žen na otázku, proč byly nevěrné:

1. Osamělost (nejčastější problém žen v domácnosti)
2. Neschopnost mluvit s partnerem o problémech
3. Pocit, že není dost žádoucí
4. Nedostatečné ocenění ze strany manžela
5. Manžel se příliš zabývá sám sebou a má mnoho problémů
6. Málo romantiky a vzrušení v posteli
7. Potřeba uniknout z rutiny každodenního života
8. Potřeba cítit v osobním životě stejnou moc jako v práci
9. Nuda
10. V pravý čas se naskytla příležitost

Muži obohacují své manželství o mimomanželský sex, ženy obohacují své manželství dodatečným citovým naplněním, jehož součástí je i sex.²⁷

Nevěra je jev možný a v populaci poměrně častý. V České republice její prožití připouští alespoň jednou za manželství zhruba dvě třetiny mužů a polovina žen. Lidé

²⁶ PEASOVI, A. a B. *Proč muži chtějí sex a ženy potřebují lásku*. Praha: Ikar 2010. 320 s. ISBN 978-80-249-1374-2, str. 152-153.

²⁷ PEASOVI, A. a B. *Proč muži chtějí sex a ženy potřebují lásku*. Praha: Ikar 2010. 320 s. ISBN 978-80-249-1374-2, str. 152-153.

monogamní prostě nejsou a nic nenasvědčuje tomu, že někdy budou. Naše sexuální chování nezměnila ani rizika spojená s HIV/AIDS.²⁸

V otázce věrnosti často dnes panuje i mezi mladými lidmi jakási skepse. Jedna vysokoškolská studentka nedávno do své seminární práce napsala: „Jistě mohu vyžadovat od partnera bezmeznou věrnost, oddanost a obdiv, ale bude mi to k něčemu dobré? Kdo někdy, byť jen myšlenkově, nezatožil po pocitech vzrušení nebo napětí z nevěry, nebyl přitahován někým jiným? Vždyť zakázané ovoce nejlíp chutná...“ Její kolegyně pak již na počátku třetího decennia života přiznává, že měla v životě možnost vyzkoušet obě role – jak nevěrnice, tak i zhrzené, podváděné a obelhávané partnerky. Tato životní zkušenost ji pak přivedla k závěru, že monogamní partnerský vztah je vlastně proti přírodě.

Stále platí prastará lidská moudrost, že důležitou podmínkou kvalitního partnerského vztahu je vzájemná věrnost. Tou se většinou rozumí fyzický i citový vztah k jednomu partnerovi či partnerce. Většina statistik se shoduje v tom, že celoživotní věrnost dokáže dodržet jen asi 3-4% párů. O důvodech této věrnosti je ovšem možno jenom spekulovat. Často zde hraje roli hluboká náboženská víra, v jiném případě tato celoživotní věrnost může maskovat vrozenou frigiditu nebo impotenci. Znamená to tedy, že prakticky každý člověk se s nevěrou ve svém životě setká, a pokud sám není tím nevěrným, setká se s tím jevem ve svém nejbližším okolí.²⁹

V minulosti byla manželská věrnost chápána víceméně jako manželská povinnost. V současné době dochází k tomu, že se zdůrazňují spíše individuální hodnoty a práva. Světová sexuologická asociace přijala v roce 1999 Deklaraci sexuálních práv, ve které je zdůrazněno, že sexualita je nedílnou součástí osobnosti každého člověka. Její plné rozvinutí je podmíněno naplněním základních lidských potřeb, jako je touha po navázání kontaktu, intimitě, citovém vyjádření, potěšení, něžnosti a lásce. Sexuální práva jsou všeobecná lidská práva založená na základní svobodě, důstojnosti a rovnosti všech lidí.³⁰

²⁸ NOVÁK, T. *Manželské a rodinné poradenství*. 1. vyd. Praha: Grada 2006. 108 s. ISBN 80-247-1316-0, str. 71.

²⁹ UZEL, R. *Nevěra a co s ní*. Praha: Petrklíč 2010. 159s. ISBN 978-80-7229-241-7, str. 7-8.

³⁰ UZEL, R. *Nevěra a co s ní*. Praha: Petrklíč 2010. 159s. ISBN 978-80-7229-241-7, str. 104-105.

Pocit uspokojení v sexuálním životě je důležitý i pro správné fungování lidského reprodukčního systému. Přes veškerou radost, kterou sexuální vztah přináší, objevují se někde uvnitř naší mysli pocity viny a zklamání. Náboženství a společenské normy omezují naši spontánní sexualitu a svobodné vyjadřování se v této oblasti, nastavují nám jistá pravidla. Ty nás mají chránit před nepříjemnými důsledky nevěry. Potencionální rozkoš a požitky na straně jedné a někde hluboko v nás uložená omezení na straně druhé mohou být příčinou problémů v oblasti sexuálního zdraví. Páry, kde každý z partnerů má odlišné představy o sexuálním prožitku, mohou vnímat jejich vztah jako neuspokojivý. Sexuální neuspokojení pak ovlivňuje celkovou životní pohodu a radost ze života.³¹

Češi a Češky považují mimomanželské vztahy více než jiná společenství za normální a podle toho se také sexuálně chovají. Přístup k mimomanželským vztahům je kulturní fenomén. V židovsko-křesťanském prostředí se preferuje manželská věrnost. Příkladem jsou i mnozí zahraniční politici, kteří byli podrobena tvrdé kritice při odhalení jejich mimomanželského poměru, někteří z nich museli odstoupit. V českém prostředí bývá tato norma porušována častěji než v ostatních evropských zemích. Paradoxně se zdá, že mít milence či milenku se stává normou. Může být důvodem tohoto jevu ateismus české společnosti?

Franz Schindler, bohemista působící v Německu, se domnívá, že ateismus vyplynul z proletarizace a urbanizace na přelomu 19. a 20. století a z neřešitelného vnitřního konfliktu mezi katolickou socializací a husitským a českobratrským mýtem. Ateismus se projevil na počátku první republiky častými výstupy z katolické církve. Z toho však nevyplývá, že byly automaticky zatraceny veškeré hodnoty typu manželské věrnosti.³²

Podle Schindlera základní změny postoje k manželské věrnosti přišly v 60. letech minulého století, sexuální chování ovlivnila fáze reálného socialismu, zejména

³¹ HULL, T. H. Sexual pleasure and wellbeing. *Internacional Journal of Sexual Health*. [on line]. 2008, vol. 20, no. 1-2, [cit. 2011-06-15]. Dostupné z: www.scopus.com. ISSN 19317611.

³² Kde se vzala tolerance Čechů k nevěře. *Psychologie dnes*, 2010, roč. 16, č. 5., s. 24-25. ISSN 1212-9607.

kombinace vysoké zaměstnanosti žen a slabé kontroly přítomnosti na pracovišti. Výdělečně činné provdané ženě se nabízí více příležitostí navazovat vztahy s muži. Vhodnou zástěrku pro mimomanželský poměr nabízela právě pracovní doba. Když se aféra odehrává během ní, nepřichází podváděný manžel či manželka o žádný společně strávený čas a vztah tak lze snáze udržet v tajnosti.

V kapitalismu zaměstnavatel vyžaduje po zaměstnancích maximální pracovní výkon a kontroluje jejich přítomnost na pracovišti, tudíž zde v tomto směru není pro nevěru prostor. Předlistopadový společenský systém vytvářel omezenou nabídku, jak trávit volný čas a dovolené. Sexuální svoboda svým způsobem nahrazovala ztracené svobody v jiných oblastech. Poměry se sice změnily, ale sexuální svoboda si už ponechala své místo v paletě svobod znovu získaných.³³

1.5 Typy nevěř

Pod pojem nevěra jsou zahrnovány mimomanželské kontakty a mimomanželské vztahy tak, jak je rozlišil Plzák. Muldworf mezi ně zařadil ještě erotické dobrodružství.

Mimomanželský kontakt

Je to záležitost jednorázová, je málo vázaná na konkrétní osobu. Může být důsledkem sexuální nouze z důvodu vynucené manželské pohlavní abstinence, projevem hypersexuality, projevem potřeby dokázat si vlastní sexuální schopnost nebo může vyplynout z náhodné příležitosti. Nevěra zde nevyplývá z citového vztahu, ani k němu nevede. Je to primárně záležitost sexuální.

Erotické dobrodružství

Je mimomanželský sexuální zážitek, jehož důvodem je sexuální zvědavost s touhou odkrývat něco nového a snaha o zpestření života. Obsahuje v sobě kromě sexuální touhy i erotickou touhu týkající se partnera. Je krátké, nezávazné, zůstává

³³ Kde se vzala tolerance Čechů k nevěře. *Psychologie dnes*, 2010, roč. 16, č. 5., s. 24-25. ISSN 1212-9607.

vzpomínka na jedinečný zážitek a zvláštní potěšení. Je pouze přechodným doplňkem manželství každého z partnerů, nepokouší se ho narušit.³⁴

Mimomanželský vztah – poměr

Vztah - poměr má delší trvání, vzniká v něm citová vazba. Objevují se v něm i stádia vývoje, které se podobají vývoji vztahů v manželství. Do vztahu je více zapojena osobnost a emocionalita obou partnerů. Poměr může mít formu dlouhodobého převážně sexuálního vztahu nebo převážně mileneckého vztahu. Ve vlastních manželstvích pak vede k různým problémům tzv. dvojího života.³⁵

Šmolka uvádí tyto typy nevěř:³⁶

Flirt

Je to zpravidla nezávazná koketérie, jakési rituální tanečky náznaků a příslibů bez záměru ke skutečné realizaci. Vše další se v „čistém flirtu odehrává na úrovni pouhých představ. Podstatná je zde předpokládaná možnost, nikoli její naplnění. Někdo může chápat flirt dokonce jako určité užitečné „očkování“ proti nevěře. Ovšem i sebenevinnější flirt se může za určitých okolností vymknout.

Virtuální nevěra

Je spojená s využíváním internetu a jeho seznamovacích služeb, případně „chatování“. Co na tom, že tím druhým může být ve skutečnosti někdo, kdo by nám byl při skutečném setkání opravdu nesympatický? Vždyť ty e-maily jsou tak plné citu. Virtuální nevěry může mít stejně destruktivní důsledky jako nevěra reálná. Absence osobního kontaktu navíc zmenšuje prostor pro případné zklamání a naopak nabízí neomezený prostor pro lákavé fantazie.

Swingování

Dva či více partnerských párů se rozhodne „oživit“ příliš stereotypní sexuální soužití jakousi naturální směnnou partnerů, která je pouze krátkodobá, někdy i opakovaná. S rostoucím počtem účastníků roste i počet možných kombinací. I když zde

³⁴ KRATOCHVÍL, S. *Manželská terapie*. 4. vyd. Praha: Portál 2006. 255 s. ISBN 80-7367-048-8. str. 160 – 161.

³⁵ KRATOCHVÍL, S. *Manželská terapie*. 4. vyd. Praha: Portál 2006. 255 s. ISBN 80-7367-048-8. str. 160 – 161.

³⁶ ŠMOLKA, P. *Nevěra Pro podváděné i podvádějící*. 1. vyd. Praha: Grada 2003. ISBN 80-247-0397-1, str. 14-17.

někteří psychoanalytici uvažují i o latentní homosexualitě účastníků, kteří jako by prostřednictvím svých partnerů a partnerek uspokojovali své skryté sklony, pravidlem je většinou vytváření heterosexuálních dvojic. Swingování bývá spojeno s představou her nudící se „high society“, v našich podmínkách však někdy probíhá i v „low societách“ sídlištních komunit. Ve skutečnosti tento jev není tak rozšířený, je spíše vzácný.³⁷

Matějková uvádí další typy nevěry:³⁸

Touha po dobrodružství a vášni

Tento typ nevěry je častý. Jejím důvodem bývá opakovaná touha nevěrného partnera po stavu zamilování, okouzlení a vášni. Hledá krátkodobé vztahy, které se ale opakovaně rozpadají poté, co vyprchá období zamilovanosti. Tyto vztahy jsou velmi vášnivé a emocionálně nabité. Nevěrný partner je doma často dobrý manžel a rodič, který rodině poskytuje vše, co potřebuje. Má rád svoji ženu, váží si jí a nikdy ji nechce opustit. Bez vedlejších vztahů by se ale nudil a měl by pocit životního nenaplnění.

Zvědavost

V tomto případě je motivací nevěry pouze touha po nových zkušenostech a zážitcích. Partnera, se kterým žijeme, již známe a máme pocit, že nás již nemá čím překvapit. S novým partnerem žijeme jiným životním stylem. Nový partner nám dává to, co nám náš partner, i kdyby chtěl, dát nemůže. Tento typ nevěry je často opakovaný, nevěrný partner je závislý na nových podnětech, které přicházejí s každým novým partnerem. Často tento typ nevěry vyjde najevo a vede k rozpadu vztahu.³⁹

³⁷ ŠMOLKA, P. *Nevěra Pro podváděné i podvádějící*. 1. vyd. Praha: Grada 2003. ISBN 80-247-0397-1, str. 14-17.

³⁸ MATĚJKOVÁ, E. *Řešíme partnerské problémy*. 1. vyd. Praha: Grada 2009. 144 s. ISBN 978-80-247-2338-9, str. 17-18.

³⁹ MATĚJKOVÁ, E. *Řešíme partnerské problémy*. 1. vyd. Praha: Grada 2009. 144 s. ISBN 978-80-247-2338-9, str. 17-18.

1.6 Motivace nevěry

Gapik rozdělil nevěru do dvou skupin. Jedna vychází ze sexuální potřeby, druhá spíše z mimosexuální motivace.⁴⁰

1.6.1 Nevěra vyplývající ze sexuální potřeby

Nedostatečné přijetí normy věrnosti

Muž nebo žena nepovažují závazek manželské věrnosti za závazný. Mají rodinu, ale ta není důvodem omezení jejich svobody. Mohou si přece dělat, co chtějí. Považují za nepřirozené mít jednoho sexuálního partnera na celý život. Naskytne-li se příležitost k pohlavnímu styku s jiným partnerem, nevidí kromě potřebné opatrnosti týkající se možného prozrazení, pohlavní nákazy a nechtěného těhotenství závažný důvod, aby tuto příležitost nevyužili. Někteří odborníci označují tento typ nevěry jako rekreační či sportovní sex. Běžně k tomuto typu nevěry dochází v době nepřítomnosti partnera při pobytu v lázních, na služební cestě či na dovolené.⁴¹

Projev sexuálního neuspokojení

Nevěra se může vyskytovat v manželstvích, u nichž nejsou sexuální přání partnerů dlouhodobě v souladu. Rozpor mezi předsevzetím zachovat věrnost a touhou po uspokojení svých potřeb vede buď k rezignaci na plně uspokojující sexuální život, nebo k nalezení mimomanželského partnera, s nímž dochází k plnému uspokojení.⁴² Nejčastěji tito partneři popisují svoje manželství jako klidné, přátelské, ale bez vášně. Jejich partner je jejich nejlepší životní kamarád, ale jinak spolu cítí prázdnotu. Rozvést se nechtějí, protože si svého partnera váží, ale žít dál v tomto nenaplněném vztahu také nechtějí. Pokud nevěrný partner cítí silnou morální odpovědnost ke svému partnerovi, může cítit vnitřní konflikt a pocit viny. Tento typ nevěry může vést k rozvodu.⁴³

⁴⁰ KRATOCHVÍL, S. *Manželská terapie*. 4. vyd. Praha: Portál 2006. 255 s. ISBN 80-7367-048-8, str. 164.

⁴¹ MATĚJKOVÁ, E. *Řešíme partnerské problémy*. 1.vyd. Praha: 2009. 144 s. ISBN 978-80-247-2338-9, str. 13-14.

⁴² KRATOCHVÍL, S. *Manželská terapie*. 4. vyd. Praha: Portál 2006. 255 s. ISBN 80-7367-048-8, str. 164.

⁴³ MATĚJKOVÁ, E. *Řešíme partnerské problémy*. 1.vyd. Praha: Grada 2009. 144 s. ISBN 978-80-247-2338-9, str. 13-14.

Svedení

V těchto případech se více uplatňují situační faktory než faktory osobnostní a manželské. Typickým příkladem jsou nevěry, ke kterým došlo pod vlivem alkoholu nebo na základě značné iniciativy svůdce či svůdkyně. K podlehnutí vede i vlastní sexuální potřeba, která je v daném okamžiku podnícena a neuspokojena. Nevěra vede k pocitům viny.⁴⁴ Tato nevěra bývá pouze jednorázová záležitost a nevede k dlouhodobému mimopartnerskému vztahu.⁴⁵

1.6.2 Nevěra spojená s mimosexuální motivací

Má podle Gapika také tři formy:

Odvěta za nevěru partnera

Informace nebo přesvědčení o tom, že se partner dopustil nevěry, vede k frustraci různých psychických potřeb, na kterou lze reagovat různě podle osobnostních charakteristik. Jedna z forem agresivního reagování je oplácení nevěry, aby došlo k vyrovnání účtu.⁴⁶ Aby partner mohl nevěru druhého partnera přijmout bez pocitu viny, oplátí partnerovi stejným. Když může on, tak já také.⁴⁷

Prostředek k uspokojení potřeby emoční akceptace

Neuspokojená potřeba lásky a touha po potvrzení vlastní přitažlivosti a hodnoty vede k tomuto typu nevěry. Sama sexuální potřeba zde nehraje podstatnou roli, může i chybět.⁴⁸ Potřeba přijetí a blízkosti jsou základní lidské potřeby. Pokud jsou nenaplněné, přinášejí v životě silný pocit osamění a prázdnoty. Je jen otázkou času, kdy

⁴⁴ KRATOCHVÍL, S. *Manželská terapie*. 4. vyd. Praha: Portál 2006. 255 s. ISBN 80-7367-048-8., str. 164.

⁴⁵ MATĚJKOVÁ, E. *Řešíme partnerské problémy*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing 2009. 144 s. ISBN 978-80-247-2338-9, str. 13-14.

⁴⁶ KRATOCHVÍL, S. *Manželská terapie*. 4. vyd. Praha: Portál 2006. 255 s. ISBN 80-7367-048-8, 164-165.

⁴⁷ MATĚJKOVÁ, E. *Řešíme partnerské problémy*. 1. vyd. Praha: Grada 2009. 144 s. ISBN 978-80-247-2338-9, str. 14-15.

⁴⁸ KRATOCHVÍL, S. *Manželská terapie*. 4. vyd. Praha: Portál 2006. 255 s. ISBN 80-7367-048-8, str. 164-165.

jeden nebo druhý partner potká někoho, s kým bude cítit duševní souznění a bude si s ním dobře rozumět. Tento typ nevěry často vede k rozchodu partnerů.⁴⁹

Pokus o léčení sexuální poruchy

Ženy, které jsou sexuálně chladné nebo které dlouhodobě nezažívají se svým partnerem orgasmus, a muži, kteří mají potíže s erekcí, se někdy pokoušejí si ověřit svoji sexuální reaktivitu s jinými partnery. Nevěru si zdůvodňují tím, že by pak mohli využít mimomanželských zkušeností, aby zlepšili své sexuální fungování i v manželství.⁵⁰ Tato nevěra se vyskytuje také u partnerů, kteří v průběhu manželství zjistí, že je více sexuálně vzrušují sadomasochistické hry, převlékání do různých obleků. Často se i svému partnerovi svěří, ten ale nemá zájem o takovýto druh sexu. Někdy dojde k ráznému odmítnutí a zesměšnění takto orientovaného partnera. Tato nevěra běžně bývá dlouhodobá a opakovaná, ale obvykle nevede k rozpadu manželství.⁵¹

Šmolka, Capponi, Novák označili další motivaci nevěry jako:

Tržní motivace nevěry

Důvodem k mimomanželskému kontaktu nebo k navázání a udržování mimomanželského vztahu může být získání různých výhod. Výhody mohou být finanční, společenské nebo pracovní, týkající se například postupu nebo udržení se v zaměstnání, materiální zabezpečení, zvyšování životní úrovně.⁵²

⁴⁹ MATĚJKOVÁ, E. *Řešíme partnerské problémy*. 1. vyd. Praha: Grada 2009. 144 s. ISBN 978-80-247-2338-9, str. 14-15.

⁵⁰ KRATOCHVÍL, S. *Manželská terapie*. 4. vyd. Praha: Portál 2006. 255 s. ISBN 80-7367-048-8, str. 165-166.

⁵¹ MATĚJKOVÁ, E. *Řešíme partnerské problémy*. 1. vyd. Praha: Grada 2009. 144 s. ISBN 978-80-247-2338-9, str. 13-14.

⁵² KRATOCHVÍL, S. *Manželská terapie*. 4. vyd. Praha: Portál 2006. 255 s. ISBN 80-7367-048-8, str. 165.

1.7 Sedmnáct nejběžnějších druhů nevěry

Mira Kirshenbaum rozlišuje sedmnáct nejběžnějších druhů nevěry:⁵³

Nevěra „zjistíme, jestli“

V tomto typu je skutečným důvodem nevěry snaha zjistit, zda se problém nevěrného partnera vyřeší, když bude s novým partnerem. Může mu ve stávajícím vztahu něco důležitého chybět pro jeho pocit uspokojení a chce vědět, zda to bude jiné, když se dá dohromady s někým jiným. V té nejčistší formě je to upřímný a neúmyslný průzkum.

Katapultovací nevěra

Nevěra je někdy opravdu tím popostrčením, které je zapotřebí k ukončení vztahu, ke kterému se člověk z různých příčin nemůže odhodlat.

Nevěra, která rozváší manželství

Nevěra jednoho z partnerů vede paradoxně ke zlepšení manželství. Důvodů, proč tomu tak je, může být mnoho: soutěživost, zvrácenost, strach, potřeba něčeho, koření vztahu.

Nevěra jako rozptýlení

Lidé mění své potřeby a přelévají svou energii z jedné aktivity na druhou. Místo aby dělali to, co potřebují, protože je to příliš složité nebo náročné, dělají to, co je zábavnější. Jsou nevěrní, aby se rozplýlili.

Nevěra z náhlého rozpuku osobnosti

Svým způsobem je tento typ nevěry protikladem k nevěře jako rozptýlení. V tomto poměru člověk najde cestu zpět k tomu, kdo opravdu je a co je pro něho nejdůležitější. Jako by část jeho já byla ztracena a něco v tomto poměru mu pomohlo najít ten ztracený kousek.

Nevěra jako požitek

Podvádíme partnera, abychom se namlsali. Je to běžnější, než si můžeme myslet, a možná mnohem pochopitelnější. Někteří z nás vedou život manželského zoufalství.⁵⁴

⁵³ KIRSHENBAUM, M. *Nevěra. Co dělat, když se objeví někdo další*. 1. vyd. Brno: Computer Press 2009. 200 s. ISBN 978-80-251-2197-9, str.42-62.

Zabijme tento vztah a uvidíme, jestli jej nevěra přivede znovu k životu

Nevěra jednoho z manželů v době, kdy jejich manželství prochází těžkým obdobím, může vztah rozbít a nebo ho zpátky přivést k životu. U tohoto typu nevěry ale nikdy nevíme, jak dopadne.

Nevěra nenaplněných potřeb

U nového partnera hledáme naplnění nějakých specifických potřeb, které jsou pro nás důležité a které náš partner nemůže splnit nebo nesplňuje. Někdy lidé nezjistí, jak důležitá nějaká nenaplněná potřeba opravdu je, dokud se nedopustí nevěry.

Chci zažít věci, které jsem nestihl

Je to obměna nevěry nenaplněných potřeb. Tentokrát však není nenaplněná potřeba z přítomnosti, ale jedná se o něco z minulosti, co člověk nestihl. Jedna jeho část věří, že člověk musí tuto zkušenost zažít. Tento typ nevěry obvykle zažívají ženy. I dnes často vstoupí do vztahu bez mnoha zkušeností. Mají poměr, aby se ujistily, že o nic nepřišly.

Pořád na to mám?

Muži i ženy tvrdí, že problémy ve vztahu mohou poškodit jejich sebedůvěru a sebeúctu. A tak mají lidé někdy poměr za účelem něco si dokázat. Zda jsou stále atraktivní, mohou stále někoho přitahovat, jsou pořád dobří, cítí stále sexuální touhu, jsou stále zábavnými, dobrými milenci. Taková nevěra bývá běžnější ve středním věku, ale může potkat i mladé matky.

Náhradní terapie

Milenec je někdo, s kým si můžete promluvit, svěřit se mu, postěžovat si, je prostě někdo, kdo člověku rozumí. A toho se nám často od našich partnerů nedostává, ať už proto, že náš vztah chátrá, nebo naši partneři prostě nemají čas.

Nevěra za lepším

Jsme nevěrní, protože se nám nový vztah zdá jako značné zlepšení, jsme na tom mnohem lépe než s původním partnerem.⁵⁵

⁵⁴ KIRSHENBAUM, M. *Nevěra. Co dělat, když se objeví někdo další.* 1. vyd. Brno: Computer Press 2009. 200 s. ISBN 978-80-251-2197-9, str.42-43.

⁵⁵ KIRSHENBAUM, M. *Nevěra. Co dělat, když se objeví někdo další.* 1. vyd. Brno: Computer Press 2009. 200 s. ISBN 978-80-251-2197-9, str.45-53.

Neúmyslná nevěra

Je to nevěra, které se člověk dopouští a neví proč to dělá, ví, že to není správné, protože má přece absolutně skvělý vztah. Je to neúmyslná nevěra, protože se stane náhodně, neplánovaně.

Nevěra ze msty

Poměr, který jeden z partnerů má, protože měl poměr i druhý z partnerů. Nemusí to ale být pouze odplata za nevěru. Mstít se může člověk za cokoli. Například za to, že na vás někdo byl zlý nebo skoupý. Za to, že vás nutil do něčeho, co opravdu nenávidíte, za to, že vás zanedbával.

Nevěra krize středního věku

Ve středním věku se mohou odehrát všechny ostatní typy nevěř. Ale mohou se také odehrát v jiné etapě našeho života. U nevěry krize středního věku najdeme jednu základní odlišnost. Stane se, protože si člověk uvědomí, že stárne, že nakonec umře, a proto teď, nebo nikdy. Není pravda, že nevěra je nezbytným doprovodem krize středního věku. Je zřídkakdy úmyslná.

Nevěra sexuální paniky

Tady jde o přírodu. Jak stárneme, může začít naše sexuální výkonnost upadat. Řada lidí začne sexuálně panikařit. Cítí, že jim ubývají síly. Bojí se, že jejich milostný život je u konce. Proto hledají někoho nového, který je může sexuálně probudit.

Nevěra krize manželství

Manželství prochází předvídatelným životním cyklem a krize k manželství patří. A tehdy se většinou objevuje mnoho druhů nevěry, které jsou výše popsány.⁵⁶

⁵⁶ KIRSHENBAUM, M. *Nevěra. Co dělat, když se objeví někdo další*. 1. vyd. Brno: Computer Press 2009. 200 s. ISBN 978-80-251-2197-9, str. 54-62.

1.8 Teorie vzniku nevěř

Stanislav Kratochvíl uvádí tyto teorie:⁵⁷

Evoluční teorie

Tato teorie vysvětluje, jak takové chování v minulosti přispívalo k reprodukčnímu úspěchu. U mužů se reprodukce jeho genů zvyšuje s počtem plodných partnerek a je tedy pro ně přirozená tendence k promiskuitě bez závazků. U žen je reprodukční úspěch závislý na udržení si partnera, který zajistí péči o potomstvo, a mají tedy přirozený zájem o věrného partnera, o trvalý vztah, který zajistí potřebné zdroje. Na druhé straně mohou být puzeny k vlastnímu konspirovanému mimomanželskému sexu s kvalitnějším partnerem, než je věrný pečující manžel, protože jim může zajistit kvalitnější potomky. S touto fylogeneticky zakódovanou motivací souvisí i odlišný druh žárlivosti. Muž více žárlí na sexuální nevěru partnerky, která by mohla způsobit, že bude pečovat o potomka s cizími geny, žena více žárlí na emoční nevěru, která by mohla způsobit, že ji partner opustí a využije své zdroje v jiném vztahu.⁵⁸

Fernandez zkoumal genderové rozdíly v názorech na hypotetickou nevěru u Španělských studentů. Oslovil 266 studentů, aby zjistil, který typ nevěry je více stresující: emoční nebo sexuální. Muži na rozdíl od žen jednoznačně uváděli jako více stresující sexuální nevěru, ženy naopak uváděly jako pro ně více stresující emoční nevěru. Výsledky výzkumu podpořily výše uvedenou evoluční teorii.⁵⁹

Platnost této teorie zkoumal v USA i Harris. Teorie o žárlivosti byla ověřována u 196 dospělých mužů a žen homosexuální a heterosexuální orientace. Stejně jako už v dřívějším stejném výzkumu, lidé heterosexuální orientace na otázku, která se týkala výše uvedené teorie a hypotetické nevěry jejich partnera, uznávaly genderové rozdíly v žárlivosti a tuto teorii potvrdili. Zatímco dotazovaní lidé, kteří měli osobní zkušenosti s partnerovou nevěrou, neuváděly genderové rozdíly. Muži a ženy, bez ohledu na

⁵⁷ KRATOCHVÍL, S. *Manželská a párová terapie*. 1. vyd. Praha: Portál 2009. 280 s. ISBN 978-80-7367-646-9, str. 183.

⁵⁸ KRATOCHVÍL, S. *Manželská a párová terapie*. 1. vyd. Praha: Portál 2009. 280 s. ISBN 978-80-7367-646-9, str. 183.

⁵⁹ FERNANDEZ, A. M. Distress in response to emotional and sexual infidelity: Evidence of evolved gender differences in Spain students. *Journal of Psychology*. [on line]. 2007, vol. 141, no. 1, [cit. 2011-06-15]. Dostupné z: www.isiwebofknowledge.com. ISSN 0022-3980.

sexuální orientaci, se v průměru hůře vyrovnávali s emoční nevěrou než se sexuální nevěrou. Odpovědi týkající se hypotetické nevěry u lidí bez osobní zkušenosti byly jiné než odpovědi lidí s aktuální zkušeností nevěry.⁶⁰

Teorie vazby

Teorie se snaží vysvětlit na základě dětství, proč mají někteří jedinci větší sklon k žárlivosti a problémy s vytvořením závazného a sexuálně výlučného vztahu. Podle této teorie, v důsledku rozdílného reagování matky na potřeby dítěte, vzniknou tři styly vazby: bezpečný, nejistý (vyhýbavý) a úzkostně ambivalentní. Lidé s bezpečným stylem vazby preferují dlouhodobý oddaný vztah naplněný důvěrou a věrností. Lidé s nejistým stylem mají tendenci vytvářet méně stabilní vztahy a mají sklon k mimomanželským vztahům. Budou mít také tendenci interpretovat chování partnerů jako opuštění, a proto budou mít nižší práh vzniku žárlivosti.⁶¹

Teorie sociální výměny

Teorie sociální výměny a vzájemné závislosti vysvětlují mimomanželskou angažovanost i žárlivost na základě procesu vzájemnosti – reciprocity a závislosti na vztahu. Člověk je spokojenější ve vztahu, ve kterém existuje vyváženost v nákladech (vydáních) a ziscích (odměnách). Oddanost souvisí se spokojeností. Neodpovídají-li zisky investicím, může dojít ke kompenzaci v jiném vztahu.

Vliv sociálního kontextu a sociální nápodoby

Informace o nevěrach přátel a relativně liberální společenské normy týkající se nevěry, to jsou faktory, které usnadňují mimomanželské kontakty a vztahy. Právě volné společenské normy umožňují zveřejňovat a popularizovat nevěry významných politiků a známých umělců a tím poskytovat ostatním lidem příklady.⁶²

⁶⁰ HARISS, C. R. Sexual and romantic jealousy in heterosexual and homosexual adults. *Psychological science*. [on line]. 2002, vol. 13, no. 1, [cit. 2011-06-15]. Dostupné z: www.isiwebofknowledge.com. ISSN 0956-7976.

⁶¹ KRATOCHVÍL, S. *Manželská a párová terapie*. 1. vyd. Praha: Portál 2009. 280 s. ISBN 978-80-7367-646-9, str. 183.

⁶² KRATOCHVÍL, S. *Manželská a párová terapie*. 1. vyd. Praha: Portál 2009. 280 s. ISBN 978-80-7367-646-9, str. 183.

1.9 Partnerství jako akt věrnosti

Zdraví partneři jsou si hluboce oddáni, ale tato oddanost je jejich dobrovolnou volbou. Jsou si věrní proto, že to sami chtějí a také proto, že kdyby chtěli, klidně si mohou být nevěrní. Svého partnera si ale cení více, než příležitosti k podvádění. Věrnosti je třeba si vážit proto, že nevěra vede ke lhaní a jakmile člověk lže, nemůže jednat otevřeně, být úplně sám sebou, což znemožňuje skutečnou intimitu.⁶³

Pod pojmem věrnosti rozumíme schopnost udržet dlouhodobě pevný vztah a chovat se v něm tak, že je na nás spolehnutí. Věrnost v partnerském vztahu se v užším slova smyslu týká zejména sexuality. V konvenčním manželství je věrnost vyžadována. Věrnost obecně souvisí s poctivostí a otevřeností, ale není s nimi identická.

To, jak člověk přistupuje k věrnosti, je z větší části závislé na zkušenostech, které získal ve své kultuře a náboženství – základní konflikt. Důležitou roli zde také hrají aktuální životní situace – povolání, mezilidské vztahy, zdraví a představy o cíli – aktuální konflikt. Svou povahou souvisí základní i aktuální konflikt s aktuálními schopnostmi – věrnost a důvěra, věrnost a kontakty, věrnost a šetrnost, věrnost a čas, věrnost a pořádek.⁶⁴

Existují rozdíly v hodnocení věrnosti a nevěry v rámci různých kultur. Jsou kultury, v nichž se dodnes za nevěru kamenuje, jsou jiné, kde je považována za jev skoro obdivu hodný.⁶⁵ Požadavek věrnosti se na Západě chápe často jako potlačování osobnosti, jako omezování principu slasti. Na věrnost se hledí jako na nedostatek příležitosti. Pod nevěrou si obě pohlaví představují flirt včetně pohlavního styku před manželstvím a během něho.

Na východě se věrnosti, především věrnosti ženy, připisuje velká váha. Patří k ní i sexuální abstinence před manželstvím. Dříve tomu bylo tak, že právo rozhodnout o soužití nebo rozchodu měl pouze muž, což vytvářelo velkou závislost žen na mužích.

⁶³ CLEESE, J., SKYNNER, R. *Život a jak v něm zůstat naživu*. [on line]. [cit.2011-06-14]. Dostupné z: <http://www.psychoweb.cz/psychologie/zivot-a-jak-v-nem-zustat-nazivu--cleese-a-skykker/highlightSearch=NEVERA/>.

⁶⁴ PESECHKIAN, N. *Partnerské vztahy. 33 a jeden způsob jak žít ve dvou*. Praha: Lidové noviny 1995. ISBN 80-7106-115-8, str.118-125.

⁶⁵ ŠMOLKA, P. *Muž a žena – návod k použití*. 1. vyd. Praha: Portál 2004. 160s. ISBN 80-7178-911-9, str. 84.

Dnešní situace je taková, že vzdělaná žena tuto tradici narušuje. Muž musí počítat s tím, že jestliže dříve ženy trpěly mužům jejich mimomanželská dobrodružství, dnes je kritizují, a v případě, že jsou ekonomicky nezávislé, tak samy iniciují rozchod.⁶⁶

Na západě je daleko více možností k nevěře, protože je zde větší anonymita mužů i žen, výjimkou je venkov, kde se všichni navzájem znají. Motivy k nevěrám jsou velmi rozdílné: například sebepotvrzení, spravedlnost, hra.

V orientálních kulturách si muž z nedůvěry vůči moderním, vzdělaným a inteligentním ženám často volí mateřskou ženu, která se mu v každém ohledu postará o tělesné a domácí pohodlí. V pozadí pak zůstává přání dobývat vysněnou ženu, která není nějakým „nouzovým řešením“, a získat tím pocit vlastní ceny. Právě toto je, navzdory silným tradičním a právním vazbám na manželku, motivem k nevěrám.

Reakce mužů na nevěru jsou takové, že muž se nevěrou ženy cítí zneuctěn. Tradiční reakcí bylo usmrcení rivala a svůdce. Příčinou této reakce je mužův narcismus, protože jeho žena by přece něco takového sama od sebe nikdy neudělala, je přece vdaná za nejlepšího ze všech mužů. Žena nevěru „trpitelsky“ snese. Přimkne se k dětem a v rámci širší rodiny nachází kontakty, bezpečí a soucit.⁶⁷

1.10 Odlišnosti mezi pohlavími

Nevěra muže a nevěra ženy mají své specifické rysy. Odlišují se svými motivacemi, průběhem i důsledky, dokonce i možnostmi „léčby“.⁶⁸ Mají-li muži definovat nevěru, obvykle ji popisují jako déle trvající sexuální vztah s citovou vazbou nebo bez ní. Muži vnímají nevěru stejně jako příležitostný sex: jako tělesné zaujetí, jehož součástí nemusí být nutně citová vazba. Ženy vnímají nevěru jako citovou záležitost, ať už zahrnuje fyzický sex nebo nikoli. Z ženského hlediska patří k citové nevěře i telefonické hovory,

⁶⁶ PESECHKIAN, N. *Partnerské vztahy. 33 a jeden způsob jak žít ve dvou*. Praha: Lidové noviny 1995. ISBN 80-7106-115-8, str.118-125.

⁶⁷ PESECHKIAN, N. *Partnerské vztahy. 33 a jeden způsob jak žít ve dvou*. Praha: Lidové noviny 1995. ISBN 80-7106-115-8, str.118-125.

⁶⁸ ŠMOLKA, P. *Nevěra Pro podváděné i podvádějící*. 1. vyd. Praha: Grada 2003. ISBN 80-247-0397-1, str. 30.

osobní e-mailové zprávy a důvěrné textové zprávy, pravidelné společné obědy, dopolední kávy a podobně.⁶⁹

Citová nevěra je vztah mezi dvěma lidmi, kteří nejsou manželé ani milenci, přičemž tento vztah ovlivňuje úroveň intimity, citovou vazbu a celkovou rovnováhu jejich manželství. Nevěrný partner tráví nepřiměřeně mnoho času s člověkem opačného pohlaví. O tento čas, citové zaujetí a péči okrádá věrného partnera. Tento typ vztahu nemusí být zpočátku důvěrný i v tělesné rovině, ale téměř nevyhnutelně k tomu směřuje. Pro většinu žen však stále zůstává nevěrou. Sex jejich problém jenom prohloubí, protože dokazuje hloubku citové nevěry. Většina mužů má za to, že pokud se s jinou ženou nevyspí, nedělají nic špatného.⁷⁰

Muži podvádějí své partnerky častěji než ženy své partnery a také k tomu dochází dříve po svatbě. I když se různé statistiky poněkud liší, ukazuje se, že mimomanželské vztahy mívá dvakrát více mužů než žen, tedy asi 50 % proti 25 %. Tito muži se také ve srovnání se ženami cítí za své mimomanželské vztahy méně provinile. Navíc ženy mají tendenci snáze odpouštět než muži. Důvodem může být to, že mužům jde především o sexuální „úlet“.

Jestliže muž hledá mimo manželství kompenzaci v oblasti sexu, žena si chce něco vynahrazovat po citové stránce. Ženy mívají mimomanželské vztahy čistě kvůli sexu jen velmi výjimečně. Oddávají se tělem, srdcem i duší. Ostatně často pak přestávají mít sexuální styky se svým manželem, nebo dělají všechno pro to, aby se jim vyhnuly, protože mají pocit, že by podváděly svého milence. Proto také existence milence bývá častěji důvodem k rozvodu než mužova milenka, a to i kvůli tomu, že muži odpouštějí mnohem méně. Muž možná cítí, že když má partnerka milence, on sám už nemá v jejím srdci místo. A to nemluvíme o jeho poraněné pýše – princ byl sesazen z trůnu.⁷¹

⁶⁹ PEASOVI, A. a B. *Proč muži chtějí sex a ženy potřebují lásku*. Praha: Ikar 2010. 320 s. ISBN 978-80-249-1374-2, str. 148-149.

⁷⁰ PEASOVI, A. a B. *Proč muži chtějí sex a ženy potřebují lásku*. Praha: Ikar 2010. 320 s. ISBN 978-80-249-1374-2, str. 148-149.

⁷¹ DALLAIRE, Y. *Láska a sexualita v trvalém vztahu*. 1. vyd. Praha: Portál 2009. 168 s. ISBN 978-80-7367-523-3, str. 148-149.

1.10.1 Proč se ženy rozvádějí a muži jen zahýbají

Nevěra ženy mívá fatálnější důsledky než nevěra muže. Na první pohled se může jednat o mýtus, ale empirické zkušenosti rozvodových soudců, manželských poradců i samotných protagonistů těchto příběhů spíše potvrzují platnost tohoto tvrzení. Zatímco nevěra muže patří v poradenské praxi mezi nejvděčnější problémy s velmi dobrou prognózou řešení, nevěry žen stojí na pomyslném opačném pólu. Na vině však nemusí být mýtus odlišnosti nevěry duševní a tělesné, jinak tedy mužské a ženské. Příčinu lze nalézt spíše v souběhu několika odlišností:⁷²

Zvýšená pohotovost podváděných mužů volit krajní řešení

Běžný muž je především ješitný a z toho pramení také jeho snadná zranitelnost. Jeho reakce na odhalenou nebo správně tušenou nevěru jsou podstatně dramatičtější, hledá především rychlá řešení, která jsou pak i často destruktivní. Zároveň mívá pocit větší společenské stigmatizace. Vzácné nejsou ani projevy zvýšené agresivity a unáhlená ultimáta ani úporná snaha o opětovné získání partnerčiny přízně patetickými vyznáními, sliby, nákladnými dary apod. Obě polohy se nezdá v čase střídat, obě však situace spíše vyhrocují, ani jedna z nich zároveň nepředstavuje jednání dostatečně imponující. Je však paradoxem, že nejúčinnějším lékem, zvyšujícím pravděpodobnost toho, že žena mimomanželský vztah ukončí, je jen prosté působení faktoru času. Pokud má muž dostatek trpělivosti zvolit spíše zdvořilý odstup než nějakou z forem zmíněných nátlaků, výrazně tím zvýší šanci na záchranu a případně i na následnou renesanci vztahu. Právě trpělivost je však tím, co převážně většině nevěrou zasažených mužů chybí.⁷³

Odlišné důsledky případného rozvodu pro ženu a pro muže.

Nevěrná žena se často chová rozvodově radikálněji než nevěrný muž a to dokonce i tam, kde jsou v manželství ještě nezletilé děti; někdy právě tam, kde ještě jsou. Přes mírný posun soudní praxe má žena stále ještě výrazně vyšší pravděpodobnost,

⁷² ŠMOLKA, P. *Nevěra Pro podváděné i podvádějící*. 1. vyd. Praha: Grada 2003. ISBN 80-247-0397-1, str. 22-27.

⁷³ ŠMOLKA, P. *Nevěra Pro podváděné i podvádějící*. 1. vyd. Praha: Grada 2003. ISBN 80-247-0397-1, str. 22-27.

že po případném rozvodu jí budou svěřeny děti do výchovy. Zpravidla tak získá také nárok na užívací práva k dosud společnému bytu. V běžném manželství pro ni nemusí rozvod představovat ani výraznější negativní ekonomický dopad. I když v poslední době přibývá rodin, kde žena váhá i s indikovaným rozvodem z obav, že by novou situaci ekonomicky nezvládla. Zvláště tam, kde její manžel úspěšně podniká a navíc ještě oba žijí v bytě, který je v jeho výlučném vlastnictví.

Nižší rozvodová radikálnost podváděných žen

Vypadá to, jako by manželova nevěra představovala pro ženu menší společenskou stigmatizaci než její nevěra pro muže. Snáze získává ve svém okolí neformální podporu a pochopení, nepocituje tak masivní tlak na rychlá řešení. Do hry může vstupovat i prostá ženská rivalita – proč by to měla všechno té druhé tak usnadňovat?⁷⁴

Absence vhodných reakcí na straně podváděného muže

Podváděné ženě doporučují i odborníci postupy, které by v mužském provedení asi nebyly účinné. Od zvýšené péče o vlastní zevnějšek, návštěvy kosmetičky či kadeřnice, přes drobné radosti typu nový svetr až po snahu o udržení bezporuchového chodu domácnosti. Muže časem třeba jeho fascinace novým vztahem přejde a on zůstane.

Muž je tvor v zásadě konzervativní a nerozhodný

Běžný muž se vyhýbá změnám. Jen zřídka je iniciátorem výraznějších inovací jako stěhování, adaptace bytu apod. Podobně přistupuje i k novému vztahu. Ze všeho nejráději by jej měl jen ke zpestření svého života. Hlavně, aby si nemusel zvykat na nějaké změny.⁷⁵

..

⁷⁴ ŠMOLKA, P. *Nevěra Pro podváděné i podvádějící*. 1. vyd. Praha: Grada 2003. ISBN 80-247-0397-1, str. 22-27.

⁷⁵ ŠMOLKA, P. *Muž a žena – návod k použití*. 1. vyd. Praha: Portál 2004. 160s. ISBN 80-7178-911-9, str. 82-83.

1.10.2 Mýty týkající se mezipohlavní odlišnosti

Mýtus protikladu nevěry tělesné a duševní

Muž je nevěrný tělem, žena duší. Tento mýtus se traduje od nepaměti. Muž se snáze zamiluje do ženy, se kterou měl tělesný kontakt, zatímco žena je schopna mít fyzický sexuální kontakt pouze s partnerem, do něhož se nejprve zamilovala.⁷⁶ A pokud je žena nevěrná, tak je to velký problém, protože se určitě zamiluje. Jitka Douchová se k těmto předpokladům vyjadřuje ve smyslu, že je to skoro mýtus. Záleží na osobnosti. Stále se polarizuje, jak odlišně mají věci muži a ženy. Tyto charakteristiky dávají obě pohlaví do nesmyslných kategorií. Každý z nás je poskládán v nějakém poměru z mužských a ženských prvků. A může být muž, který má více ženských prvků, a naopak.⁷⁷

Mýtus mužské promiskuity

Nejen v obecném povědomí, ale dokonce i ve výsledcích některých výzkumů se muži jeví jako více promiskuitní. Pro vyšší mužskou promiskuitu můžeme nalézt i jistá téměř vědecká, etologická vysvětlení. Zvláště u živorodých živočichů může přivést samička na svět dost limitovaný počet potomků. O to důkladněji si pak vybírá jejich potencionální otce. Jde jí především o zachování kvality potomstva. Samečci, včetně lidských, mohou teoreticky, ale i prakticky oplodnit téměř neomezený počet samic. Cílem samečků je pak především uchování vlastního živočišného druhu. Podobné chování mohlo mít i u lidí kdysi svůj biologický smysl, ale snad jen někdy v prvních etapách vývoje lidstva.⁷⁸

Mezipohlavní odlišnosti v očekáváních

Profesor Kratochvíl se pokusil zformulovat typická očekávání mužů a žen. Často jde o neuvědomovaná a především nevyslovená očekávání. A co není vysloveno, je

⁷⁶ ŠMOLKA, P. *Nevěra Pro podváděné i podvádějící*. 1. vyd. Praha: Grada 2003. ISBN 80-247-0397-1, str. 22-27.

⁷⁷ DOUCHOVÁ, J. Konstruktivní nevěra vztah neohrozí. *Psychologie dnes*, 2008, roč. 14, č. 3, s 7-8. ISSN 1212-9607.

⁷⁸ ŠMOLKA, P. *Nevěra Pro podváděné i podvádějící*. 1. vyd. Praha: Grada 2003. ISBN 80-247-0397-1, str. 22-25.

odsouzeno k nenaplnění.⁷⁹ Hledal především očekávání uplatňující se ve vztazích dlouhodobějších, speciálně v manželství. Některá lze docela úspěšně uspokojovat i ve vztazích mimomanželských. Podle profesora Kratochvíla muži očekávají a potřebují především: obdiv stále, nezatěžovat starostmi, sex, kdy se jim zachce a uvařeno, uklizeno. Ženy potřebují: posedět a popovídat, duševní porozumění, vyjadřovat lásku celým životem a vycítit, co ona potřebuje. Chronická frustrace kterékoli z těchto potřeb ve vztahu může vést ke snaze o kompenzaci v jiném vztahu.⁸⁰

Jak vyplývá z uvedených potřeb, ženy mají obecně větší potřebu mluvit o svých zážitcích, přáních, nehodách a potížích. Mají potřebu ventilovat emoce s nimi spojené. Od mužů málokdy očekávají radu či návod na řešení. Více stojí o projevení zájmu, vyjádření podpory, ocenění, co všechno žena pro věc udělala. Ženy mají větší potřebu vyjadřovat city a totéž očekávají od mužů. Mýlná je představa, že člověk, který někoho opravdu miluje, sám vytuší, co si člověk přeje, co potřebuje. Někdy žena očekává, že muž sám z vlastní iniciativy bude plnit její přání. Říci mu, to už snižuje hodnotu pomoci.

Mužovy potřeby vyplývají z historického pohledu na roli muže, tedy na jeho základní úkol zajistit obživu rodiny. Příroda staví muže do poněkud jiné role v péči o potomky. Na rozdíl od ženy může mít muž více dětí, péči o ně zajišťuje spíše matka. Zájem muže o praktický chod domácnosti je historicky krátký a staví současné muže do těžkých situací průkopníků. Společnost žádá citlivé a empatické muže, kteří mohou pečovat o miminka a věnovat se věcem, které dělaly dříve ženy. Přesto se očekává, že muž bude ženě oporou, ochráncem. Někdy není snadné zvládnout obojí zároveň. Pro dobré soužití muž potřebuje ocenění toho, co dělá pro rodinu, partnerku. Dnešní muži mají méně možností stát se hrdiny než jejich předchůdci. Jsou citliví na úspěch v práci, ve sportu, ve svých zálibách. Všimnout si úspěchů a umět je ocenit, to je dobrý projev zájmu.⁸¹

⁷⁹ VENGLÁŘOVÁ, M. *Průvodce partnerským vztahem*. 1. vyd. Praha: Grada 2008. ISBN 978-80-247-2054-8, str. 21.

⁸⁰ ŠMOLKA, P. *Nevěra Pro podváděné i podvádějící*. 1. vyd. Praha: Grada 2003. ISBN 80-247-0397-1, str. 25.

⁸¹ VENGLÁŘOVÁ, M. *Průvodce partnerským vztahem*. 1. vyd. Praha: Grada 2008. ISBN 978-80-247-2054-8, str. 21-23.

1.10.3 Kterým mužům a ženám jsou partnerky a partneři nevěrní

Muži, kterým jsou ženy nevěrné

V nejširším slova smyslu jsou to především právě muži neimponující. V Plzákově pojetí často muži tří „S“ – slabí, slušní, spolehliví. Dále pak jsou to muži malicherní, muži se zvýšenou potřebou mentorování. Pravděpodobně to budou také muži despotičtí, žárliví a preferující jednostranně nadměrně uzavřený model soužití – zatímco oni si užívají volnosti, ženy jsou doma uzamykány jak v klášterních celách. Pak samozřejmě i muži, kteří systematicky ignorují partnerčina očekávání a potřeby. Zvláštní kapitolu pak představují muži nepoučitelní, sexuální barbaři.⁸²

Ženy, kterým jsou muži nevěrní

V zásadě jde především o tři typy žen. Tím prvním typem jsou ženy obětavé, jejichž životní heslo je „vše pro rodinu“. Jsou spolehlivé, vždy k dispozici, dokonce i sex nikdy neodmítají, ale také jej zřídka iniciují. Jsou to zároveň ženy, kterým jako by chyběla potřeba či odvaha pro vlastní seberealizaci. Ženy, které svým mužům nedopřejí možnost, aby byly alespoň někdy postrádány.⁸³

Druhým typem jsou pak ženy vysoce kompetentní a výkonné. Vše jsou schopné zařídit, od manžela téměř nic nevyžadují, často o něj dokonce s jistou laskavou shovívavostí pečují. Pak stačí málo, kapka obdivu, uznání, něco málo i hrané bezradnosti a slabosti i nepřítelů půvabné kolegyně a muž má najednou pocit, že je tu konečně někdo, kdo jej opravdu potřebuje. Podobný pocit představuje velmi silné afrodisiakum.

Třetím typem budou takzvané „včelí královny“. Zpravidla je charakterizuje silná touha po mateřství, vlastní partnerství je zde pouhým prostředkem naplnění této touhy. Jakmile muž splní svou biologickou funkci, bývá odstaven do pozice trpěného trubce.

⁸² ŠMOLKA, P. *Nevěra Pro podváděné i podvádějící*. 1. vyd. Praha: Grada 2003. ISBN 80-247-0397-1, str. 28.

⁸³ ŠMOLKA, P. *Nevěra Pro podváděné i podvádějící*. 1. vyd. Praha: Grada 2003. ISBN 80-247-0397-1, str. 28.

Někdy je mu ponechána alespoň možnost spolupodílet se na péči o jeho potomky, jindy ani to ne.

Muži jsou pochopitelně nevěrní i ženám frigidním či ženám, které důsledně aplikují čistě zásluhovou sexualitu.⁸⁴

1.10.4 Typy nevěrných mužů a žen

Typy mužů se sklony k nevěře

Existují tři typy mužů, kteří už svou povahou a osobnostní strukturou mají k nevěře obzvlášť silné sklony. Především je to typ takzvaného „donchuána“. Název pochází od legendárního španělského šlechtice dona Juana, jehož mnohočetné zálety byly mnohokrát zpodobněny slavnými hudebníky, spisovateli a malíři. Dnešní donchuán je z psychologického hlediska vlastně nezralou osobností, která se chce především líbit. Obdiv ženských ctitelek a milostné úspěchy jsou zdrojem jeho narcistického uspokojení.⁸⁵

Trochu odlišným nevěrníkem bude takzvaný „lovec žen“. Jeho neustálé a opakované nevěry jsou vlastně způsobeny pocitem méněcennosti. Dotyčný muž si musí stále dokazovat svou sexuální zdatnost a mylně se domnívá, že mužnost se dokazuje počtem sexuálních zkušeností. Svými sexuálními úspěchy se chlubí svým kamarádům.

Vzácný není ani typ „věčného nespokojence“. Takový člověk hledá celý život tu pravou lásku. Protože neustále hledá, nedokáže se žádnou ženou navázat pravý citový vztah. Je marné mu vysvětlovat, že naprosto ideální žena, která by byla podle jeho představ, prostě neexistuje.⁸⁶

Typy žen se sklony k nevěře

Pro ženu je samozřejmě velice málo pravděpodobný ten typicky mužský odskok, i když se občas vyskytují dobrodružky hledající krátké dobrodružství s menší citovou

⁸⁴ ŠMOLKA, P. *Nevěra Pro podváděné i podvádějící*. 1. vyd. Praha: Grada 2003. ISBN 80-247-0397-1, str. 28.

⁸⁵ UZEL, R. *Nevěra a co s ní*. Praha: Petrklíč 2010. 159s. ISBN 978-80-7229-241-7, str. 61.

⁸⁶ UZEL, R. *Nevěra a co s ní*. Praha: Petrklíč 2010. 159s. ISBN 978-80-7229-241-7, str. 61.

angažovaností. Může se jednat třeba i o velice dobrou manželku a matku, která hledá v sexuálním vztahu nějaký prožitek, který jí doma chybí.

Zvláštním typem jsou pak ženy věčně nespokojené. Taková osoba nebývá spokojena ani s manželem, ani s prací, ani s přáteli. Snadno se zamiluje, ale začne být záhy nespokojená i s milencem. Začne mít pochybnosti, jestli našla „toho pravého“, dostaví se pocity viny a brzy se stává velmi nepříjemnou. Před těmito věčně nespokojenými ženami bývají muži právem velice přísně varováni.

Nakonec jsou ženy bezbranné, které tvrdí, že „je to silnější než ona“. Bezmocné odevzdání partnerovi je naplňuje dokonalým uspokojením. Často taková žena vystupuje jako profesionální svůdkyně a nemusí se jednat o zvýšené libido a nějaký hypersexualismus. Naopak mohou být tyto ženy zcela frigidní a svou vášeň často jenom předstírají.⁸⁷

1.11 Fenomény současnosti

Dnešní doba je v mnohém jiná, lidé mluví otevřeněji o věcech jako je jejich sexuální orientace, o sexu obecně a také o nevěře. Jak uvádí Jitka Douchová, objevují se nové fenomény spojené s mobilními telefony a maily, díky nimž se nevěra odhalí v takové podobě, že to má rychle destruktivní dopad. Dříve bylo snažší nevěru zamaskovat a bazální partner se nic nedozvěděl, nebo alespoň ne tak detailně. Častější jsou případy virtuální nevěry.⁸⁸

Zajímavý je nový fenomén nevěrných žen. Jsou to ženy, které mají velmi dobrý, kvalitní partnerský vztah, počítají s ním do budoucnosti a vedle toho mají čistě sexuální vztah, který není o citu. Není ale ekvivalentem mužské sexuální nevěry. Ta je postavená na hormonech, tedy na mužských tělesných potřebách. Důvodem, proč tyto ženy mají vedlejší vztahy, je jakýsi psychický doping, který doplňuje to, co nenachází v bazálním vztahu. Tyto nevěry jim také slouží jako vlastní sebepotvrzení, hlavně jejich atraktivitu.

⁸⁷ UZEL, R. *Nevěra a co s ní*. Praha: Petrklíč 2010. 159s. ISBN 978-80-7229-241-7, str. 61-62.

⁸⁸ DOUCHOVÁ, J. Konstruktivní nevěra vztah neohrozí. *Psychologie dnes*, 2008, roč. 14, č. 3, s 7-8. ISSN 1212-9607.

S manželem, se kterým jsou léta a o kterém ví, že s nimi počítá, už nemusí dostávat tolik potvrzení sebe jako přitažlivé, krásné bytosti. Je to pro ně taková radost navíc.⁸⁹

Konstruktivní a destruktivní nevěra

Jitka Douchová nevidí nevěru vždy jako záporný fenomén. Rozlišuje mezi konstruktivní a destruktivní nevěrou. Konstruktivní nevěra je podle Douchové nějaký psychický nebo sexuální doping pro lidi, kteří vnímají své manželství jako pohodové. Z manželství se postupem času stane pevný, korporativní, přátelský, týmový vztah. Může tam fungovat respekt, úcta, spolupráce okolo dětí, peněz a společné zájmy, ale nemusí zde fungovat šťastný sexuální život. Pokud se nevěra udrží jako vztah zaměřený pouze na intimitu a nedojde k velkému zamilování, tak je to nevěra konstruktivní. Může to být něco, co přináší i pozitivní energii do manželství. Dokonce se může díky mimomanželskému sexu zkvalitnit sex manželský.

Destruktivní to začíná být ve chvíli, kdy mimomanželský vztah přeskočí do závislosti, do intenzivní citové vazby. Tím se manželský vztah ztrácí. Nevěra nefunguje u lidí s přílišnou tendencí se zamilovávat.⁹⁰

Volná láska versus nevěra

Když se řekne volná láska, mnohým se vybaví květinové děti a šedesátá léta minulého století. Tento koncept je však stále aktuální a tak trochu se týká každého, kdo žije partnerským životem. Manželství – partnerské soužití se v lidské historii ukázalo jako výhodné po mnoha stránkách. Součástí manželského slibu je i slib věrnosti partnerovi - sexuální věrnosti. V naší společnosti se proto udržování sexuálních styků s jinými partnery považuje většinou za narušení manželského slibu a je v rozporu se sociálními normami. Kdo je nevěrný, vyrovnává se s pocity viny, ať už jsou uvědomované či nikoli. Jejich absence může být a často bývá zdrojem konfliktu ve vztahu k partnerovi.⁹¹

⁸⁹ DOUCHOVÁ, J. Konstruktivní nevěra vztah neohroží. *Psychologie dnes*, 2008, roč. 14, č. 3, s 7-8. ISSN 1212-9607.

⁹⁰ DOUCHOVÁ, J. Konstruktivní nevěra vztah neohroží. *Psychologie dnes*, 2008, roč. 14, č. 3, s 7-8. ISSN 1212-9607.

⁹¹ FIFKOVÁ, H. Volná láska versus nevěra. *Psychologie dnes*, 2005, roč. 11, č. 10, s. 26-28. ISSN 1212-9607.

Existují lidé, kteří tento slib považují za svazování lidského ducha. Partnerská/ manželská věrnost pro ně není v sexuálních vztazích tak podstatná. V komunitách Kulturfabrik v Mittelherwigsdorfu a Zegg západně od Berlína je naopak volná láska tolerována a patří ke společenským normám. Žárlit, když si partner vyhlédne jinou partnerku, není projevem lásky. I když asi většina lidí své představy o výhodnosti a správnosti monogamie, podporované státem, církví, dlouholetými společenskými tradicemi a rituály nezmění, nemusí být od věci zamyslet se nad tím, zda se cítíme ve vztazích svazání, svobodní či dobrovolně vázaní.⁹²

Dolores Richter, která se 20 let věnuje budování komunitního života a 12 let žije v komunitě Zegg, hodnotí mimomanželský sexuální vztah jako obohacující a báječný. Sama došla k novému pojetí věrnosti. Podle ní nemá věrnosti tolik společného s vyloučením jiných erotických kontaktů, ale jde spíš o věrnost duchu člověka, kterého milujeme, podporujeme a následujeme jeho srdce. Během dvaceti let vztahu se svým partnerem zjistila, že když si vzájemně dovolí sledovat své srdce a dát průchod přitažlivosti k jiným lidem, láska mezi nimi roste. Netvrdí, že to je snadné. Je třeba, aby se všichni zúčastnění jasně dohodli na tom, že se v životě pokusí o „něco jiného“. Je to víc než jen jiný přístup k milostnému životu, je to celkově odlišný kulturní koncept.

Předností volné lásky je podle Dolores Richter opravdová upřímnost. Je to jako žít v pravdě a svobodě, a současně být oddán partnerům/ partnerovi, které (ho) miluje. Sexuální život si tak zachovává jiskru. Volná láska například znamená, že neopustím jednoho člověka, protože jsem začala mít ráda jiného. Láska je závazek a nekončí jen proto, že do mého života vstoupí jiný láskyhodný člověk.⁹³

Žít v monogamním vztahu vyžaduje velkou oddanost jednomu člověku. Nevýhodou je, že mnoho lidí pocituje přitažlivost i k dalším lidem a chtějí a jsou schopní citově i sexuálně milovat víc než jen jednoho člověka. Je-li tato přirozenost

⁹² FIFKOVÁ, H. Volná láska versus nevěra. *Psychologie dnes*, 2005, roč. 11, č. 10, s. 26-28. ISSN 1212-9607.

⁹³ FIFKOVÁ, H. Volná láska versus nevěra. *Psychologie dnes*, 2005, roč. 11, č. 10, s. 26-28. ISSN 1212-9607.

omezována strachem, může to vést v monogamním vztahu ke ztrátě lásky a sexuální živosti. Pak se cítíme svázání a ne dobrovolně vázání.⁹⁴

1.12 Záludnosti nevěry

Nevěra je jev, s nímž musíme v partnerských vztazích počítat. Když ne na sto procent, tedy aspoň na osmdesát. Většinou však s sebou nese více problémů než radostí jak svému původci, tak i ostatním zúčastněným. Většinou se také spojuje se lží. Málokdo je tak přesvědčen o správnosti svého promiskuitního chování. Otázka lhát či nelhat o nevěře se jeví klíčová z hlediska jejích důsledků. Český národ našel řešení tohoto problému ve rčení, které je spojeno se symbolem manželského poradenství Miroslava Plzáka. „Zatloukat, zatloukat, zatloukat!“⁹⁵

Zákeřnost lidské sexuality spočívá v tom, že ve stabilním a dlouhodobém partnerském vztahu sexuální náruživost vždycky postupně klesá. A dvojnásobnou zákeřností je, že v každém člověku touha po této náruživosti přetrvává. Prostě ztrácíme touhu po sexuálním kontaktu s naším dlouhodobým partnerem. Je jedno, jak je hezký, nebo nehezký, je to jedno, zda se hádáme nebo nehádáme. Prostě selhává naše tělo, hormony a chemie. Vysílají signál o tom, že tento partner nás už nevzrušuje. Psychologové považují tři roky zamilovanosti za maximální míru citů. Delší zamilovanost by už byla považována dokonce za patologickou. Průměrně trvá vášnivá zamilovanost asi dva měsíce až jeden rok.⁹⁶

Z hlediska manželského konfliktu je nevěra nebezpečná svou nevypočitatelností. Většina aktivních účastníků této milostné hry podceňuje rizika, která mohou nastat. Jde o rizika související s reakcemi každé strany v trojúhelníku. Podvádějící obvykle chtějí zůstat v roli solidních hráčů, to znamená manželství nezrušit a zejména pak netraumatizovat vzniklou situací dětí. Situace se jim bohužel často vymkne z rukou. Důvody jsou dva. Jednak je v naší kultuře chladný sex považován za problematický a

⁹⁴ FIFKOVÁ, H. Volná láska versus nevěra. *Psychologie dnes*, 2005, roč. 11, č. 10, s. 26-28. ISSN 1212-9607.

⁹⁵ ŠAMÁNKOVÁ, D., NOVÁK, T. *Pravda a lež v partnerství*. 1. vyd. Praha: Grada 2007. 144 s. ISBN 978-80-247-1846-0, str. 99.

⁹⁶ UZEL, R. *Nevěra a co s ní*. Praha: Petrklíč 2010. 159s. ISBN 978-80-7229-241-7, str. 103.

dotyční mají potřebu si sami sobě namluvit, že právě prožívané hormonální vzepětí je obrazem nové, čisté a trvalé lásky. To ohrožuje stabilitu původního manželského svazku. Svou roli hraje i to, že na seznamovacím trhu je poměrný nedostatek nepsychopatických mužů, kteří současně ovládají umění jíst příborem. Vyskytne-li se takový muž, jeví o něj ženy zvýšený zájem, i když je zadaný. Bez ohledu na to, zda je právně volný, chtějí ho získat pro sebe. Takto lovení muži na druhé straně snadno podlehnou iluzi, že milenky nemají chyby stávajících manželek. Ať už je motivem lovicích žen citový poryv nebo zisknost, jejich tendence udělat dobrý dojem se často protne s růžovými brýlemi „zamilovaného“ hormonálního štvance. K protnutí dojde často do té míry, že vznikne nikoli neškodná aféra, ale vážný mimomanželský vztah, který může vést až k rozvodu. Bývá tomu tak dokonce i v případech tzv. SOS nevěř, tedy takových, kdy nevěrník chce svým jednáním pouze upozornit na nutnost změny v manželství. Za začátku chtěl manželství vlastně zachránit, ale z výše uvedených důvodů je brzy pohlcen černou dírou emocí a manipulací, z níž se těžko hledá cesta zpět.⁹⁷

Reakce podváděného také spíše přispívá k rozpadu manželství než k vyjasnění a urovnání vztahů. Nadhled a vyčkávací postoj zaujme jen zanedbatelný počet podváděných. V prvním období jsou častější agresivní reakce. Účelem je nevěrnou ženu či nevěrného muže zneuctít za použití lží, podrazů. Lidé se často nerozvádějí kvůli nevěře, ale pro nepříjemné věci, které nastanou po jejím prozrazení. Pravděpodobnost prozrazení je vysoká. Jistotu utajení nelze mít nikdy. Volit strategii zatloukání je tedy sice možné, ale tato strategie nebývá tak účinná, jak bychom očekávali.⁹⁸

⁹⁷ ŠAMÁNKOVÁ, D., NOVÁK, T. *Pravda a lež v partnerství*. 1. vyd. Praha: Grada 2007. 144 s. ISBN 978-80-247-1846-0, str. 100.

⁹⁸ ŠAMÁNKOVÁ, D., NOVÁK, T. *Pravda a lež v partnerství*. 1. vyd. Praha: Grada 2007. 144 s. ISBN 978-80-247-1846-0, str. 101.

1.13 Statistické informace týkající se nevěry

Česká společnost je k nevěře poměrně shovívavá. Počty nevěrných mužů a žen jsou v českých výzkumných souborech vyšší než ve srovnatelných zahraničních výzkumech. Ještě koncem dvacátého století mělo u nás proti nevěře zásadní námitky pouze 18 % mužů a 31 % žen, zatímco 44 % mužů a 26 % žen považovalo mimomanželský pohlavní styk za přirozený a normální.⁹⁹ Tato liberální sexuální atmosféra se dost liší zejména od Velké Británie a USA, kde nevěru považuje za nepřipustnou 80 % Britů a 77 % Američanů. Ale i v takové kolébce sexuality, jakou je Francie, má odmítavý postoj k nevěře více než polovina Francouzů.¹⁰⁰

Pravděpodobnost, že nám partner bude alespoň jednou za život nevěrný, je vysoká. I zkušení psychologové zastávají názor, že současná morálka je v této oblasti v neustálém pohybu. V České republice prováděli v 90. letech anonymní výzkum sexuologové Weiss a Zvěřina. Ze 707 ženatých mužů a 732 vdaných žen 65 % mužů a 46 % žen uvedlo, že měli alespoň jednu epizodu nevěry za trvání manželství.¹⁰¹

Statistickí se většinou pozastavují nad tímto mezipohlavním rozdílem, protože je matematicky obtížně vysvětlitelný. Počet nevěrných žen a nevěrných mužů by měl být alespoň přibližně stejný. Velice dobře se to dá vysvětlit přetrvávajícím modelem takzvané dvojí morálky. Přes veškeré emancipační snahy je nevěrný muž stále považovaný za jakéhosi hrdinu. Mužská nevěra je tolerována i na nejvyšších politických postech. Nevěrná žena však nese punc prostopášnosti, její chování je veřejným míněním považováno přinejmenším za nepatřičné. Ve statistických průzkumech si tedy muži asi přidávají a ženy zase ubírají. Takže je docela možné, že počty věrných a nevěrných budou opravdu stejné.¹⁰²

Dalším důvodem rozdílu mezi počty nevěrných mužů a žen může být fakt, že muži se dopouštějí nevěry dost často se svobodnými nebo rozvedenými ženami, které se

⁹⁹ WEISS, P. ZVĚŘINA, J. *Sexuální chování v ČR – situace a trendy*. 1. vyd. Praha: Portál 2001. 160s. ISBN – 80-7178-558-X, str.86-87.

¹⁰⁰ UZEL, R. *Nevěra a co s ní*. Praha: Petrklíč 2010. 159s. ISBN 978-80-7229-241-7, str. 58.

¹⁰¹ MATĚJKOVÁ, E. *Jak řešit konflikty a problémy v partnerských vztazích*. 1. vyd. Praha: Grada 2007. 144 s. ISBN 978-80-247-1832-3. str. 144.

¹⁰² UZEL, R. *Intimní slasti a strasti*. Praha: Ikar 2009. 288 s. ISBN 978-80-249-1247-9, str.256-257.

samozřejmě vzhledem ke svému rodinnému stavu za nevěrnice nepovažují. Nelze také opomíjet mužskou nevěru s prostitutkou. V České republice totiž v současné době téměř každý pátý muž přiznává sexuální styk s prostitutkou. U mužů byly mimomanželské vztahy spíše jednorázové, ženy měly tendenci spíše k trvalejším mimomanželským vztahům.¹⁰³

Ivo Možný uvádí, že více než polovina českých vdaných žen, které přiznávají, že se někdy dopustily nevěry (je jich 42 % ze všech vdaných), uvedla maximálně dva mimomanželské partnery. 12 % přiznalo pět a více nevěř. Téměř polovina vdaných žen prožívá své nevěry jen v dlouhodobých vztazích.

Téměř polovina českých ženatých mužů z těch, kteří se někdy dopustili nevěry (je jich 63 % ze všech ženatých), udává maximálně tři mimomanželské partnery. Pět a více nevěř však přiznala více než třetina z nich. Jen 14 % prožívá své nevěry jen v delších vztazích, 55% je označuje jen za příležitostné. Celkem 14 % mužů odpovědělo kladně na otázku, zda měli v životě styk s prostitutkou. Že někdy poskytly pohlavní styk za peníze, přiznala 4 % žen.¹⁰⁴

Také z opakovaných sociologických průzkumů vyplývá, že je spíše kladen důraz na subjektivní práva partnerů, než zdůrazňování partnerské sounáležitosti. Tím se samozřejmě pozvolna vytrácí vědomí, že partnerská věrnost je něco samozřejmého. Sotva čtvrtina populace kategoricky odsuzuje nevěru. Je pochopitelné, že ženy s dětmi odsuzují nevěru častěji než bezdětné. Souhlasné liberálnější názory na nevěru stoupají s růstem vzdělání, shovívavější stanovisko mívají také obyvatelé větších měst. Silný citový vztah je pokládán za horší než náhodná sexuální nevěra na jednu noc.

Živnou půdou nevěry je duševní osamělost v partnerství, pocit, že ten druhý mi psychicky nebo sexuálně nerozumí. Věrnost mužů je ve větší míře než u žen sexuálně motivována. Sex vystupuje při mužském hodnocení do popředí. V nedávném českém výzkumu na otázku „Můžete odpustit?“ odpovědělo 27 % mužů, že by se s nevěrou nesmířili za žádných okolností, zatímco takto kategoricky uvažovalo pouze 22 % žen. Nejliberálnější názory mají muži a ženy s vysokoškolským vzděláním. Ženy uváděly, že

¹⁰³ UZEL, R. *Nevěra a co s ní*. Praha: Petrklíč 2010. 159s. ISBN 978-80-7229-241-7, str. 58-59.

¹⁰⁴ MOŽNÝ, I. *Česká společnost. Nejdůležitější fakta o kvalitě našeho života*. 1. vyd. Praha: Portál 2002. 208s. ISBN 80-7178-624-1, str. 36.

by byly schopny odpustit nevěru kvůli dětem. Opuštění často podmiňují slibem, že se to nebude opakovat.¹⁰⁵

V České republice se také naprostá většina obyvatel vyjadřuje proti trestnímu postihu manželské nevěry. Pro soudní potrestání se vyslovuje asi jedna třetina mužů a žen vyššího věku. V některých státech USA byla ještě nedávno nevěra trestná. V Oklahomě a Jižní Dakotě se trestala ještě v roce 1975 pětiletým vězením, v Mississipi a Utahu čtyřmi lety, ve Wisconsinu a Arizoně třemi lety vězení a v Marylandu pokutou 10 dolarů. Některé státy USA v posledních letech tyto zákony poněkud liberalizovaly přes výrazný nesouhlas jistých náboženských činitelů.

Tyto soudní postihy jsou v přímém protikladu s některými liberálními názory amerických sexuologů. V sedmdesátých letech minulého století byl u nás populární americký psycholog Albert Ellis. Některé jeho myšlenky jsou pozoruhodné: „Muže, který žije ve velkoměstském prostředí a který se nikdy ve svém životě za třicet nebo více let manželství nedostal do vážného pokušení navázat z touhy po sexuální změně mimomanželské styky, tohoto muže lze podezřívat, že není biologicky a psychologicky normální. Jestliže si oba, manžel i manželka, upřímně myslí, že mimomanželské styky jsou dobré, jestliže zjištění nevěry partnera nerozvrací duševní rovnováhu druhého, mohou ovšem podle příkazu zdravého rozumu mít příležitostné či pravidelné mimomanželské styky. Ellis vyzývá ženy, aby byly tolerantní při zjištění mimomanželských styků svého muže. A německý sexuolog H. Giese jde ještě dál tvrzením, že když žena reaguje rozumně, může někdy mužova nevěra zachránit manželství.¹⁰⁶

1.14 Psychické prožívání nevěry

Nevěra je narušením tělesné intimity. Člověk většinou žije mezi lidmi, ke kterým se více či méně tělesně přibližuje. Mezník v tělesné vzdálenosti, je to vzdálenost, kdy se s cizími lidmi cítíme ještě bezpečně, nazýváme nárazníkovou zónou. Když tuto zónu

¹⁰⁵ UZEL, R. *Nevěra a co s ní*. Praha: Petrklíč 2010. 159s. ISBN 978-80-7229-241-7, str. 104-105.

¹⁰⁶ UZEL, R. *Nevěra a co s ní*. Praha: Petrklíč 2010. 159s. ISBN 978-80-7229-241-7, str. 106.

překračují cizí lidé, jsme nejistí a je nám to tělesně nepříjemné, a proto máme tendenci ustupovat. Je to jakoby byla okolo nás jakási bublina, ve které se pohybujeme a kam jiného člověka nechceme pustit. Tato zóna měří přibližně jeden metr. Každý člověk je v tomto ohledu individualitou, obecně však platí, že tuto vzdálenost určuje postavení mezi konkrétními lidmi při podání rukou. Uvnitř této zóny je naše intimita. Narušení této intimity nemusí vyvolávat nepříjemné pocity, když k nim dochází při některých společenských aktivitách – při sportu, tanci, společné práci a podobně. Narušení intimity vnitřním vetřelcem, a to i zprostředkovaně, vždy vyvolá vysokou míru negativní odezvy. Sexuální partner nevěrného manžela jeho prostřednictvím tuto pomyslnou hranici překračuje bez možnosti tělesného ústupu. Žena nebo muž pak nedobrovolně sdílí svého partnera.¹⁰⁷

Narušení psychické intimity člověka představuje ohrožení nebo ztrátu důvěry k druhému člověku. Lidská důvěra se vytváří na základě chování, jednání a pocitu blízkosti. Od lidí, kterým důvěřujeme, nečekáme zradu. O to více nás pak zasáhne. Na získání partnerské důvěry se podílí čas. Získáváme ji prostřednictvím různých rituálů, které se nazývají dvoření. Proces dvoření má tři fáze. Ve fázi proceptivity dochází ke vzájemnému vzrušení, přitahování, vybízení a dvoření. Druhá je fáze akceptace vzájemného tělesného kontaktu, a to zvláště kontaktu genitálního. Třetí fáze koncepce zahrnuje těhotenství, porod a rodičovství. Celý tento proces je spojen s citem a v obecné řeči se mu říká zamilování, trvá v průměru dva roky. V této době tedy stačí proběhnout námluvy, sex i oplodnění, těhotenství, porod a ta poporodní doba, v níž žena a dítě potřebuje nejvíce pomoc a ochranu.¹⁰⁸

I když je nevěra součástí sexuálního chování a v naší společnosti je častou záležitostí, každé její odhalení představuje pro vztah velkou ránu. U partnerů i partnerek může vyvolat negativní emoce a stres, které vedou k různým psychosomatickým projevům. Sdělení nevěry je spojeno s psychickým šokem, na který organismus reaguje

¹⁰⁷ JANÁČKOVÁ, L. a kol. *Nevěra a její zvládnání*. Praha: Maxdorf 2008. ISBN 978-80-7345-155-4, str. 21-22.

¹⁰⁸ JANÁČKOVÁ, L. a kol. *Nevěra a její zvládnání*. Praha: Maxdorf 2008. ISBN 978-80-7345-155-4, str. 21-22.

řadou tělesných a citových projevů. Pláč, poruchy termoregulace – pocení, zimnice, vnitřní napětí, strach a úzkost.¹⁰⁹

Pocit vnitřního napětí je přípravou organismu na útok. Organismus, který byl napaden, se dostává do stavu maximální pozornosti. Je tělesně připraven k útoku. Stálé a trvalé napětí vzbuzují sebemenší podněty. Napětí je většinou popisováno jako psychický stav, který vyvolává úzkostné reakce. Je to také stav očekávání. Jestliže nedostáváme reálnou bagatelizující odpověď na celou situaci, zaplavuje nás úzkostné očekávání něčeho strašného. Tělesně tento stav muži i ženy charakterizují, jako by byli v trvalém nádechu s mírným tlakem za hrudní kostí, pocitem knedlíku v krku a suchostí v ústech. Tuto fázi také doprovází zvýšené pocení a zvýšená úleková reakce. Tento stav ztěžuje usínání a často je i příčinou nedostatečně hlubokého spánku a nočním probouzením.¹¹⁰

Člověka informace o nevěře doslova paralyzuje, není schopen normálně myslet a jednat. Napadají nás slova: to přece nemůže být pravda, dělá si legraci, to nemůže být konec. Základním psychickým pocitem je beznaděj a duševní bolest. Postupně se přidružují tělesné projevy související s prožitkem akutního stresu jako bušení srdce, sucho v ústech, poruchy spánku, třes a další. Bezprostřední odpovědí na tento prožitek je únik do pasivity a intenzivní prožívání samoty spojené s hledáním životního smyslu, nebo agresivní chování, které je často spojené s vulgárními projevy nasměřovanými na partnera. Agresivita je vlastně obranným mechanismem, kdy útokem dochází k uvolnění vnitřního napětí.¹¹¹

Nevěra vyvolává pocit nejistoty. Když člověk cítí, že v životě přichází o cosi důležitého a že to, na čem stavěl, se najednou zhroutilo, nastupují obranné reakce – typické bývají prudké změny nálad, podrážděnost, popudlivost. Návaly vzteku, lítosti, sebeobviňování, nenávisti, bolesti a trvalý tlak se jen stěží dají vydržet a jsou prudce vystřídány pocitem domnělého vytěšňování celé situace, kdy si člověk říká, že se

¹⁰⁹ JANÁČKOVÁ, L. a kol. *Nevěra a její zvládnání*. Praha: Maxdorf 2008. ISBN 978-80-7345-155-4, str. 25-26.

¹¹⁰ JANÁČKOVÁ, L. Psychologický mechanismus prožívání nevěry a její psychosomatické projevy. *Lékařské listy* [on line]. 2010, č. 8 [cit.2011-06-13]. Dostupné z: <http://www.zdn.cz/clanek/priloha-lekarske-listy/psychologicky-mechanismus-prozivani-neverytext/html>>. ISSN 1214-7664.

¹¹¹ JANÁČKOVÁ, L. a kol. *Nevěra a její zvládnání*. Praha: Maxdorf 2008. ISBN 978-80-7345-155-4, str. 25-26.

vlastně nic neděje, všechno je v pohodě. Vytěšňování je jeden z obranných mechanismů. Jeho úkolem je ulevit strádající mysli. Tváříme se jako by se nic nedělo, pracujeme, komunikujeme s přáteli, tyto činnosti jsou dělány bez jakékoli vnitřní radosti. Člověk hledá záchranu v kouření, alkoholu, eventuálně v náhodném vztahu nebo sexu. Bohužel vše je bez efektu, protože tento mechanismus je časově omezený a často je vystřídán pokusy o adaptaci nebo zoufalstvím.¹¹²

Logické vysvětlování vzniklé situace podložené názory sexuologů, právníků a statistik, ze kterých vyplývá, že nevěra je vlastně normální a potkává tři čtvrtiny manželství, že evoluční sexuologie dokládá sklony k mužské promiskuitě a podobně, sice racionálně objasňuje stav, ale neovlivňuje emocionální prožívání. Emocionální zasažení nevěrou je natolik silné, že i když to všechno člověk ví, stejně se trápí.

Nevěra jednoznačně negativně zasahuje naše sebepojetí a zásadně snižuje sebevědomí člověka. Právě tato skutečnost se odráží v síle záporného emocionálního prožitku. Získané nízké sebevědomí, nejistota a dříve popsané reakce, to vše se pak často podílí na dehonestujícím sebeobviňování.¹¹³

Z psychického šoku se organismus pozvolna začíná vzpamatovávat až po několika týdnech, kdy se člověk začne postupně začleňovat do normálního života. Pro ženy je typická první fáze zásadních změn charakterizovaná slovy: „Už nechci být stejná.“ Ženy zásadně mění svou image, účes, barvu vlasů a střih, často obměňují i šatník, drží nejrůznější diety.

Určitou formou pokusu o adaptaci je zvýšená pracovní aktivita, angažovanost, vyhledávání sportovních a oddechových aktivit, návrat ke koníčkům a pokus o restrukturalizaci v manželství zaběhlého režimu. Postupně se vynořuje také zásadní otázka, zda zůstat a odpustit, nebo odejít? Statistiky uvádějí, že 70 % žen opouští muže proto, že je podvádí nebo že je nenapravitelný nevěrník. Ženy jsou obvykle schopné přehlédnout jednorázovou nevěru, ovšem netolerují manželovu citovou angažovanost, která je často předzvěstí konce vztahu. Muži jsou v otázkách nevěry tolerantní podstatně

¹¹² JANÁČKOVÁ, L. a kol. *Nevěra a její zvládnání*. Praha: Maxdorf 2008. ISBN 978-80-7345-155-4, str. 27-29.

¹¹³ JANÁČKOVÁ, L. a kol. *Nevěra a její zvládnání*. Praha: Maxdorf 2008. ISBN 978-80-7345-155-4, str. 27-29.

méně. Důvodem je jednak vzniklá nejistota ohledně otcovství případných potomků a jednak zraněná mužská ješitnost, kterou zahojí až jiná žena.¹¹⁴

Stav neschopnosti vyrovnat se s následky nevěry se nazývá apistiosis. Projevuje se absolutizováním toho, co se stalo. Nevěra je vnímána jako naprostý konec všech nadějí na další klidný život, jako zhroucení všech plánů. Vše je probíráno stále dokola do největších podrobností, trvá to týdny a měsíce. Neustálý návrat k tématu nevěry je potom zcela neslučitelný s fungováním manželství.¹¹⁵

1.15 Myšlenky podváděného partnera

Vzájemná pomoc, sounáležitost a citová podpora bývá tím, co člověk nejčastěji očekává od svých nejbližších. Potřebujeme je už od nejtútlejšího dětství a každý většinou míváme nějakou svoji důležitou osobu, od níž ve chvílích frustrace a krize očekáváme pomoc. Pro děti to bývají rodiče, u dospělých je to zpravidla partner nebo ten, do koho je dotyčný právě zamilován. Vědomí, že za mnou můj blízký člověk stojí, ovšem nemusí fungovat vždycky. Jakmile tato osoba nepřinese očekávané uspokojení, člověk začne hledat důvody proč. Vysvětlení jsou různá, ale někteří podvádění lidé mohou mít po ruce jen jediné vysvětlení – protože je u milenky/milence.¹¹⁶

Jeroným Klimeš uvádí, že přestože se ve své praxi setkává častěji s příběhy podváděných žen, modelová situace funguje i v případě, že podváděným je muž. Tato reakce je pohlavně neutrální, objevuje se u heterosexuálů i homosexuálů. Samozřejmě, že tímto způsobem neuvažují všichni, ale pokud se takové představy objeví, mají tendenci se neúprosně vracet. „Jsem na všechno sama, on je u milenky!“ V tu chvíli má podváděná manželka v hlavě dvě fantazijní postavy – svého muže a jeho milenku. Najednou se jí zdá, že vše, po čem ona sama touží, se právě v této chvíli dostává milence a to ve vrchovaté míře. Dokonce se může objevit jakýsi pákový efekt: Čím více

¹¹⁴ JANÁČKOVÁ, L. a kol. *Nevěra a její zvládnání*. Praha: Maxdorf 2008. ISBN 978-80-7345-155-4, str. 27-29.

¹¹⁵ NOVÁK, T. *Manželské a rodinné poradenství*. 1. vyd. Praha: Grada 2006. 108 s. ISBN 80-247-1316-0, str. 71.

¹¹⁶ KLIMEŠ, J. Skryté myšlenky podváděného partnera. *Psychologie dnes*, 2008, roč. 14, č. 9, s 19-21. ISSN 1212-9607.

já trpím, tím více mám pocit, že je ona šťastná, protože ona dostává od mého muže to, co mi teď chybí. Jakmile se žena dostane do tohoto stereotypu uvažování, představa manžela s milenkou přichází automaticky často ve chvílích, kdy má špatnou náladu. Pákový efekt ale nevzniká v opačném případě. Když je žena spokojená, nemá pocit, že by milenka byla symetricky nešťastná. V tomto případě se fantazijní milenka v jejích představách neobjeví.¹¹⁷

Pákový efekt ale nejde úplně vypnout. Nelze zabránit občasnému stýskání po partnerovi, nebo situaci, kdy nepřítomného či nefunkčního partnera podváděný partner potřebuje. Zajímavá je i souvislost mezi chováním fantazijních postav a aktivací organismu v průběhu dne. V mysli se tyto postavy častěji objevují zpravidla odpoledne a k večeru, kdy má člověk potřebu snižovat psychickou vzdálenost vůči svým blízkým. Když reálný člověk není na blízku, musí ho zastoupit jeho fantazijní postava. Místo skutečného kontaktu a rozhovoru pak pákovým efektem do hlavy podváděného partnera nastupuje nejprve manžel a za ním jeho šťastná milenka. Následuje fantazijní samomluva, při které se tisíckrát dokola přehrávají urážky z minulosti. Nešťastná žena má pocit, že se jen vysmívají její bolesti. Fantazijní hádka končí naprostým vyčerpáním podváděné ženy, eventuálně telefonátem – buď nic netušícímu manželovi, kterému je vynadáno, nebo někdy také psychologovi, aby něco na manžela vymyslel. Faktická nevěra může trvat pár týdnů, ale fantazijní postava milenkou úspěšně přežívá celá léta, protože ji lehce aktivuje jakákoli frustrace podvedeného partnera.¹¹⁸

1.16 Možnosti řešení faktu nevěry

Podle statistického úřadu se v České republice rozvádí 50% manželství. Podle právníků nevěra je důvodem rozvodu u každého druhého manželství. Rozvod tedy vidí téměř polovina žen a mužů jako vhodné řešení nevěry.¹¹⁹ V Holandsku byl uskutečněn výzkum

¹¹⁷ KLIMEŠ, J. Skryté myšlenky podváděného partnera. *Psychologie dnes*, 2008, roč. 14, č. 9, s 19-21. ISSN 1212-9607.

¹¹⁸ KLIMEŠ, J. Skryté myšlenky podváděného partnera. *Psychologie dnes*, 2008, roč. 14, č. 9, s 19-21. ISSN 1212-9607.

¹¹⁹ JANÁČKOVÁ, L. a kol. *Nevěra a její zvládnání*. Praha: Maxdorf 2008. ISBN 978-80-7345-155-4, str. 27-29.

týkající se motivů rozvodů. Osloveni byli muži a ženy, kteří se už rozvedli. Výzkum zjistil, že dříve časté motivy rozvodu jako je násilí a nevěra, se staly méně významnými.¹²⁰

Možnost volby vyvolává stres. Závažná situace spojená s rozhodnutím, které ovlivní život náš, dětí a celé rodiny, vyžaduje patřičnou míru odpovědnosti a zdravého rozumu. Řešení situace má pouze dvě základní možnosti: akceptace stavu nebo zásadní nesouhlas. Nepřijetí a zásadní nesouhlas s nevěrou často končí odchodem partnera a rozvodem, který je zdánlivě konečným řešením. Situace, která je též spojena s odmítnutím milenký či milence, představuje možnost, kdy partner vyžaduje okamžité rozhodnutí Já nebo Ona/On. Partner se tak snaží vytvořit pomyslnou čáru za tím, co se stalo, situaci neřešit a „začít znovu“. Zkušenosti ukazují, že nástup střídajícího se období výčitek a nezvládnuté komunikace vede často k nerovnoměrnému postavení partnera v páru a dalšímu selhávání vztahu.

Druhou možností řešení celé základní situace je akceptace nevěry, která v pasivní podobě představuje formu tichého přijetí, nejlépe: „Nic nechci vědět, nic nevím a chovám se podle toho.“ Aktivní forma akceptace představuje možnost, kdy se v zájmu zachování rodiny vytváří dojem, že situace je racionálně zvládnutá. Postižený partner vyhodnotí současné možnosti a perspektivu možných důsledků, zaměří se na získání osobnostní stability a aktivně bojuje o svého manžela nebo manželku.¹²¹

Laura Janáčková píše, že ve své praxi se často setkává se ženami, které v počátečním emocionálním šoku vyhodí nevěrného partnera z domu, i když jsou přesvědčeny, že je to ten „pravý“. Jejich adaptace na ztrátu je pak velmi složitá a mnohdy dlouhodobě zasáhne i jejich další život. Tyto ženy totiž stále srovnávají eventuálního partnera se svým bývalým mužem. Hledají „dvojníka“, který by je miloval, ale nenacházejí ho. Takto vzniklá frustrace pak zásadně ovlivňuje jejich spokojenost.

¹²⁰ DE GRAAF, P. M., KALMIJN, M. Divorce motives in a period of rising divorce: evidence from a Dutch life-history survey. *Journal of Family Issues*. [on line]. 2006, vol.27, no. 4, [cit. 2011-06-15]. Dostupné z: www.scopus.com. ISSN 0192513X.

¹²¹ JANÁČKOVÁ, L. a kol. *Nevěra a její zvládnání*. Praha: Maxdorf 2008. ISBN 978-80-7345-155-4, str. 30-31.

Ženy i muži by se měli naučit být odpovědní za své chování a nést jeho důsledky. Rozvod je vždy selháním obou partnerů a zásadně ovlivní je samé i životy jejich dětí. Dítě se málokdy dokáže plně smířit s rozchodem jeho rodičů. Tato skutečnost zůstane napořád určitým handicapem, jehož důsledky je možné zvládnout, zmírnit, nikoli však anulovat. Ve srovnání s dětmi z úplných rodin se děti z rozvedených manželství hůře vyrovnávají s novými situacemi. Zvýšená intenzita rozporů mezi rodiči zhoršuje stupeň jejich adaptability a možnosti neúplné rodiny jsou v některých sociálních funkcích omezené. Rozvod by měla být ta poslední možnost, jak nevěru řešit.¹²²

1.17 Nevěra nemusí znamenat konec vztahu

Existuje předsudek, že s nevěrou se člověk nikdy zcela nevyrovná, byť by byla jediná. Pepper Schwartzová si v této souvislosti klade otázku, proč by jedna nevěra měla zničit jinak naprosto dokonalý vztah. Je-li vztah opravdu dokonalý, může existovat mnoho různých drobných důvodů, proč by člověk mohl mít i mimomanželskou sexuální zkušenost, který by pro vztah nebo svazek vůbec nic neznamenal. Tyto důvody mohou být: Žena třeba nikdy neměla milence a nedokázala odolat krátkému okamžiku svobody, prostě to chtěla zkusit. Nebo byla osamělá a roztoužená a její partner byl už šest měsíců pracovně pryč. Při setkání se spolužáky potkala svou dávnou lásku z vysoké. Muž byl úplně opilý a podlehl prchavé příležitosti. Oba se ošklivě pohádali, žili chvíli odděleně a on v touze po pomstě podlehl nutkání, čehož později litoval.

Nic z toho není pěkné, partner by měl určitě právo se zlobit nebo se cítit ublíženě, ale nejsou to náznaky, ze kterých by vyplývalo, že původní vztah je mrtvý nebo umírá. Zůstanou-li lidé někdy s někým, i když je citově či fyzicky zneužívá, nebo

¹²² JANÁČKOVÁ, L. a kol. *Nevěra a její zvládnání*. Praha: Maxdorf 2008. ISBN 978-80-7345-155-4, str. 30-31.

prostě oheň v jejich vztahu uhasne, někdy nevěru potřebují, aby jim pomohla v rozhodnutí, zda odejít.¹²³

Každá nevěra představuje narušení důvěry, pro mnoho vztahů i téměř smrtelnou hrozbu. Někdy však může být i šancí, jen ji nepropást.¹²⁴ Nevěra by neměla být chápána jako úplné nabourání vztahu. Následky příležitostné nevěry jsou srovnatelné s menšími či většími škodami na karoserii auta. Může být zase opravena a vyrovnána. Když se někdo dopustí nevěry, není to ještě zdaleka důvod k rozchodu. Není na místě zuřit či upadat do deprese, spíše bychom si měli s úlevou oddechnout, říci si, že se mohlo stát i něco ještě horšího.¹²⁵

Nevěra není problémem neřešitelným. V okamžiku zveřejnění je prožívána velmi dramaticky, zdá se, že zákonitě musí rozbít vše, co bylo před tím, ale pravda to není. Šance na nápravu je velká. Často se za nevěrou skrývá volání SOS, jakýsi protest, poslední varování. Kdo umí naslouchat alespoň v této krizové situaci, dokáže své chování změnit a situace v partnerském vztahu se pak může uklidnit a stabilizovat.¹²⁶

Není dobré se zaplétat do trpkých výčitek ani zahrnovat druhého obviněními, ale zkusit situaci využít jako hodinu pravdy, v níž si partneři sdělí své skutečné city, přání a potřeby a otevřeně si promluví i o nehlubších obavách, příkořích a ublíženích. Takové rozhovory pomohou korigovat představy o osudové filozofii vztahu a společně vypracovat reálně uskutečnitelnou koncepci partnerství. Velmi přitom pomáhají rozhovory v terapeuticky řízených skupinách s jinými dvojicemi, které mají podobné problémy. Při myšlenkové výměně se snáze podaří pochopit vlastní situaci, naučit se jí rozumět a navíc získat obsáhlejší vhled do problematiky přání a skutečnosti partnerské věrnosti.¹²⁷

¹²³ SCHWARTZOVÁ, P. *Všechno, co víte o lásce a sexu, je lež*. Praha: Metafora 2002. ISBN 80-865118-21-3, str. 194-195

¹²⁴ ŠMOLKA, P. *Jak zachránit manželství*. 1. vyd. Praha: Grada 2009. 224 s. ISBN 978-80-247-2609-0, str. 128.

¹²⁵ ONKEOVÁ, J. *Jestliže mě miluješ. Nejčastější pasti na vztahy a jak se jim vyhnout*. 1. vyd. Praha: Albatros 2004. ISBN 80-00-01409-2, str. 83.

¹²⁶ NOVÁK, T. *Manželské a rodinné poradenství*. 1. vyd. Praha: Grada 2006. 108 s. ISBN 80-247-1316-0, str. 71.

¹²⁷ ONKEOVÁ, J. *Jestliže mě miluješ. Nejčastější pasti na vztahy a jak se jim vyhnout*. 1. vyd. Praha: Albatros 2004. ISBN 80-00-01409-2, str. 84.

Nevěra je vážný problém a má vážné následky pro partnerské soužití. Nevěra představuje i skutečné překážky pro manželské a rodinné poradce. Zároveň nevěra patří k nejčastějším důvodům, proč dvojice vyhledají poradenskou pomoc. Návštěva poradny může být efektivní cestou, jak zvládnout problém nevěry ve vztahu, ale nelze toho dosáhnout bez porozumění emocionálním, psychickým a fyzickým aspektům nevěry. Mnoho manželských a rodinných poradců se necítí být adekvátně připraveni správně uchopit toto téma a zvládnout problém nevěry, protože se často mohou nečekaně dostat do různých pastí.¹²⁸

¹²⁸ PELUSO, P. R. , SPINA, P. Understanding infidelity: Pitfalls and lessons for couples counselors. *Family journal*. [on line]. 2008, vol. 16, no. 4, [cit. 2011-06-15]. Dostupné z: www.scopus.com. ISSN 10664807.

2. Cíl práce a hypotézy

2.1 Cíl práce

Cílem práce bylo zjistit obecně postoje středoškoláků a vysokoškoláků, mužů a žen k problematice nevěry. Na základě své diplomové práce jsem chtěla zjistit názory a postoje mladých lidí v této oblasti, protože tito lidé stojí na začátku svého dospělého života a svých zkušeností s partnerským životem.

Jaký názor mají lidé na nevěru, odpustili by nevěru svému partnerovi/partnerce? Co považují za projev nevěry, kdo je častěji nevěrný – muži nebo ženy? Za jakých okolností by byli ochotni nevěru partnera/partnerky tolerovat? Jsou jejich názory ovlivněny stupněm jejich současného vzdělání? Na tyto a jiné další otázky jsem se snažila nalézt odpovědi ve svém výzkumu.

2.2 Hypotézy

V souvislosti s cíli práce byly stanoveny následující hypotézy:

H1: Vysokoškoláci jsou k nevěře tolerantní ve stejné míře jako středoškoláci.

H2: Ženy, na rozdíl od mužů, proklamují snahu případnou nevěru svému partnerovi odpustit.

3. Metodika

3.1 Použitá metodika

Informace potřebné pro zpracování diplomové práce byly získány obsahovou analýzou sekundárních dat (literatura, internetové zdroje apod.). Pro zmapování postojů vztahujících se k cíli práce a k testování hypotéz bylo použito kvantitativního výzkumu. Ke sběru dat byla použita metoda dotazování, technika dotazníku.

Dotazník je psaný soubor otázek. Podstatou dotazníku je zjištění dat o respondentovi, ale i jeho názorů a postojů k problémům, které dotazujícího zajímají. V rámci vyplňování dotazníku respondent čte otázky, interpretuje jejich význam a následně na ně odpovídá. Jedná se o metodický nástroj výzkumu zjišťování informací o osobních znalostech, postojích k aktuální skutečnosti a hodnotových preferencích.¹²⁹ Jak uvádí Disman, dotazník je vysoce efektivní technika, která umožňuje poměrně snadno získat informace od velkého počtu jedinců v poměrně krátkém čase s relativně malými náklady. Jeho další předností je vyloučení efektu tazatele.¹³⁰

Technika dotazníku byla určena k získání primárních dat u cílové populace vybrané kvótním víceetapovým výběrem. Kvótou pro výběr bylo studium na střední nebo vysoké škole v Jindřichově Hradci.

V dotazníku byly použity uzavřené, polouzavřené a otevřené otázky. V hlavičce dotazník obsahoval žádost o vyplnění a byl zde vysvětlen jeho účel. Celkem bylo položeno 24 otázek. Prvních pět otázek byly otázky identifikační a zbývající otázky zjišťovaly postoje respondentů k problematice nevěry. V dotazníku byly položeny tři otázky z exkluzivního průzkumu společnosti SANEP z roku 2010, který se týkal názorů na nevěru.¹³¹

¹²⁹ SKUTIL, M. a kol. *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství* .1. vyd. Praha: Portál 2011. 256 s. ISBN 978-80-7367-778-7, str. 80.

¹³⁰ DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 3. vyd. Praha: Karolinum 2007. ISBN 978-80-246-0139-7, str. 141.

¹³¹ *Nevěra III*. [on line]. [cit.2011-06-26]. Dostupné z:< <http://www.sanep.cz/pruzkumy/nevera-iii/>>.

Vyhodnocení dotazníkového šetření bylo prováděno analýzou a syntézou dat pomocí statistického programu SPSS a Microsoft Office Excel. Pro vyhodnocení statisticky významných vztahů byly použity kontingenční tabulky typu $r \times c$ a Chi-kvadrát test, který se používá pro posouzení nezávislosti právě u uvedeného typu kontingenčních tabulek.

3.2 Charakteristika výzkumného souboru

Základním souborem v rámci kvantitativního výzkumu byli mladí lidé ve věku od 16 do 26 let obecně, kteří neuzavřeli manželství. Zkoumaným souborem byli mladí lidé uvedených charakteristik studujících v Jindřichově Hradci. Záměrem bylo získat informace od výzkumného souboru, který bude tvořit celkem 200 respondentů. Ti budou rozdělení do čtyř skupin podle vzdělání a 50% souboru budou ženy a 50% souboru budou muži.

První skupinu tvořilo 25 studentů a 25 studentek Středního odborného učiliště. Druhou skupinu tvořilo 25 studentů Střední odborné školy a 25 studentek Střední zdravotnické školy. Třetí skupinu tvořilo 25 studentů a 25 studentek Gymnázia Vítězslava Nováka. Čtvrtou skupinu tvořilo 25 studentů a 25 studentek Fakulty managementu VŠE v Jindřichově Hradci.

Respondentům první, druhé a třetí skupiny bylo rozdáno a vyplněno celkem 195 dotazníků, z toho bylo pro účely výzkumu použito 150 dotazníků tak, aby bylo zachováno požadované zastoupení respondentů z hlediska pohlaví. Vzorek respondentů na jednotlivých školách byl vybrán náhodně jednotlivými učiteli, kteří dotazníky rozdali podle mnou zadaných požadavků a organizačních podmínek školy. Respondenti čtvrté skupiny - studenti Fakulty managementu VŠE byli osloveni prostřednictvím e-mailové konference, za pomoci jedné studentky této školy. Celkem bylo takto získáno 82 vyplněných dotazníků a z tohoto počtu bylo pro účely výzkumu náhodně vybráno a použito 50 dotazníků tak, aby bylo zachováno zastoupení respondentů z hlediska pohlaví. Dotazníkové šetření probíhalo v březnu a dubnu roku 2011.

4. Výsledky

4.1 Popisná statistika

Otázka č. 1: Pohlaví respondentů

Soubor obsahoval celkem 200 respondentů. Z hlediska pohlaví obsahoval 100 žen a 100 mužů, viz tabulka relativních četností.

Tabulka č.1: Tabulka četností zastoupení pohlaví respondentů (příslušné relativní četnosti jsou uváděny v procentech).

	Absolutní četnost	Relativní četnost	Validní relativní četnost	Kumulativní relativní četnost
Muž	100	50,0	50,0	50,0
Žena	100	50,0	50,0	100,0
Celkem	200	100,0	100,0	

Zdroj: Vlastní výzkum 2011

Otázka č. 2: Věk respondentů – distribuce

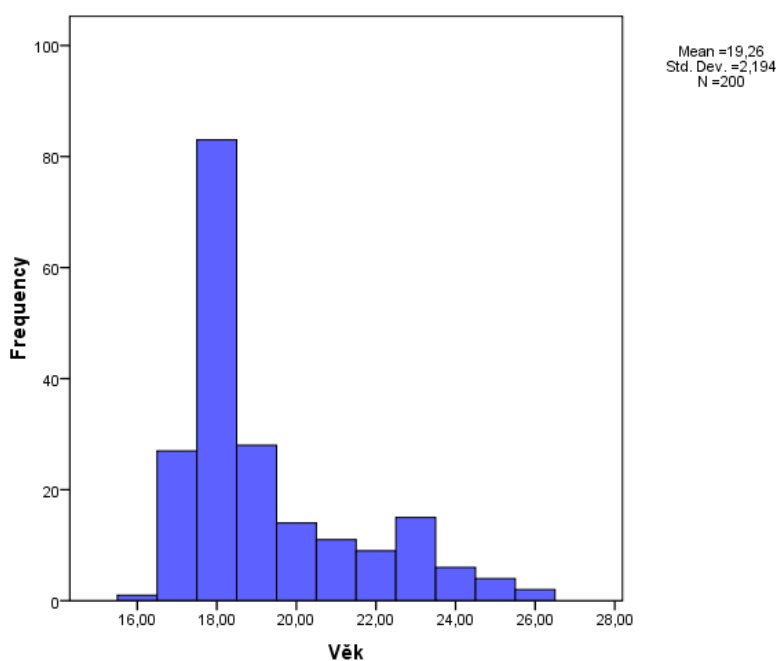
Tabulka č.2: Základní popisné charakteristiky pro věk respondentů

		Statistic	Std. Error
Věk	Mean	19,2550	,15515
	Median	18,0000	
	Std. Deviation	2,19409	
	Minimum	16,00	
	Maximum	26,00	

Zdroj: Vlastní výzkum 2011

Z výsledků analýzy věku respondentů vyplývá: Průměrný věk respondentů se pohyboval mezi 19 až 20 lety. Nejmladšímu respondentovi bylo šestnáct let, nejstaršímu 26 let. Polovina respondentů byla ve věku maximálně 18 let.

Graf 1: Histogram zachycující distribuci věku respondentů.

Zdroj: Vlastní výzkum 2011

Výzkumný soubor tvořilo 83 respondentů (41,5 %) ve věku 18 let, 28 respondentů (14 %) ve věku 19 let, 27 respondentů (13,5 %) ve věku 17 let, 15 respondentů (7,5 %) ve věku 23 let, 11 respondentů (5,5 %) ve věku 21 let, 9 respondentů (4,5 %) ve věku 22 let, 6 respondentů (3 %) ve věku 24 let, 4 respondenti (2 %) byli ve věku 25 let, 2 respondenti byli ve věku 26 let a 1 respondent ve věku 16 let.

Otázka č. 3 : Škola, kterou respondenti studují.

Tabulka č.3: Tabulka rozdělení četností zachycující údaje o vzdělání respondentů (příslušné relativní četnosti jsou uváděny v procentech).

	Absolutní četnost	Relativní četnost	Kumulativní četnost	Kumulativní relativní četnost
Střední odborné učiliště	50	25,0	25,0	25,0
Střední odborná škola	50	25,0	25,0	50,0
Gymnázium	50	25,0	25,0	75,0
Vysoká škola	50	25,0	25,0	100,0
Celkem	200	100,0	100,0	

Zdroj: Vlastní výzkum 2011

Analyzovaný soubor se skládal z rovnoměrného zastoupení různých typů a úrovní škol. Každý typ vzdělávacího zařízení (ze sledovaných škol) byl zastoupen padesátkrát.

Otázka č. 4: Rodinný stav respondentů

Tabulka č.4: Tabulka rozdělení četností zachycující rodinný stav respondentů (příslušné relativní četnosti jsou uváděny v procentech).

	Absolutní četnost	Relativní četnost	Validní relativní četnost	Validní kumulativní relativní četnost
Svobodný Ano	200	100,0	100,0	100,0

Vlastní výzkum 2011

Všichni respondenti uváděli, že jsou svobodní.

Otázka č 5. Zda respondenti mají děti.

Tabulka č.5: Tabulka rozdělení četností v případě otázky „Máte děti?“ (Relativní četnosti jsou uvedeny v procentech)

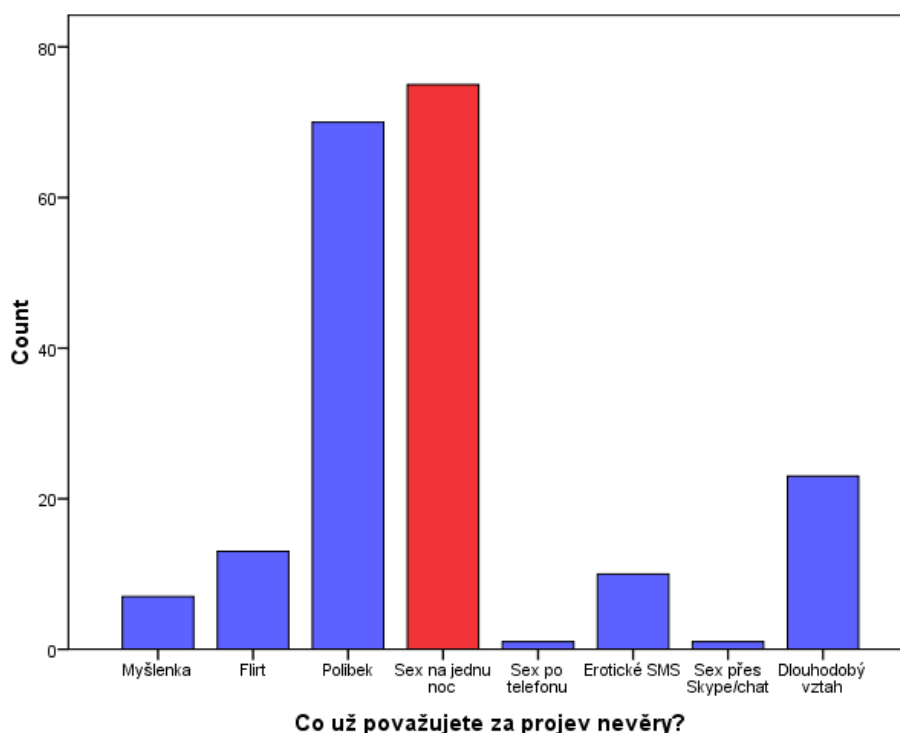
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Validní relativní četnost	Kumulativní relativní četnost
Ano	1	,5	,5	,5
Ne	199	99,5	99,5	100,0
Celkem	200	100,0	100,0	

Zdroj: Vlastní výzkum 2011

Celkem 199 respondentů uvedlo, že nemají děti, 1 respondent odpověděl kladně.

Otázka č.6: Co už považujete za projev nevěry?

Graf 2: Sloupcový graf zachycující četnosti jednotlivých kategorií v případě názorů na projevy nevěry.

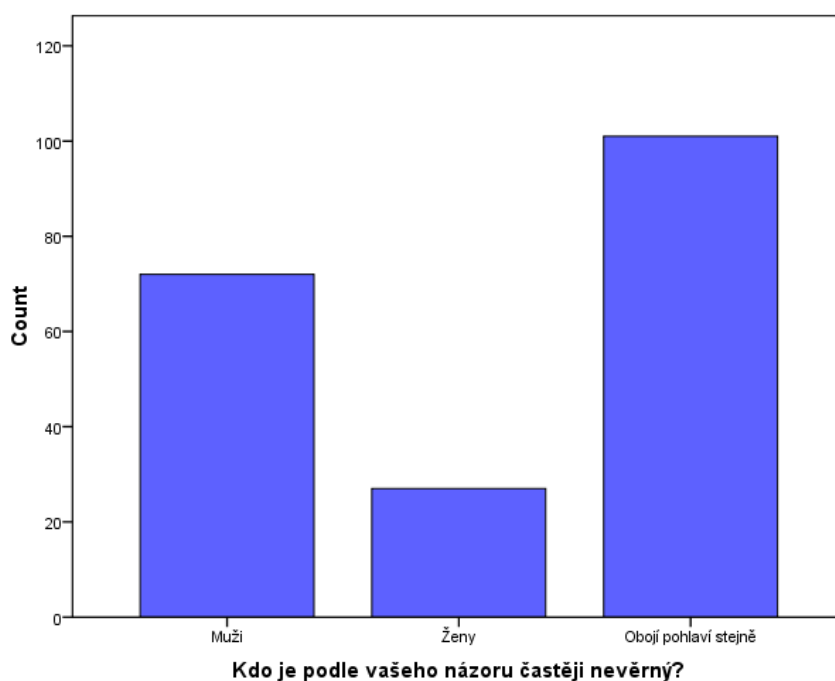

Zdroj: Vlastní výzkum 2011

V případě otázky, co už respondenti považují za projev nevěry, lze říci, že 75 respondentů (37,5 %) považuje už za projev nevěry sex na jednu noc. Polibek považuje už za projev nevěry 70 respondentů (35%). Celkem 23 respondentů (11,5 %) považuje už za projev nevěry dlouhodobý vztah. Flirt uvádí 13 respondentů (6,5 %), erotické SMS 10 respondentů (5 %), myšlenku 7 respondentů (3,5 %). Sex po telefonu a přes Skyp/chat považuje už za projev nevěry vždy 1 respondent (1 %).

Otázka č.7: Kdo je podle vašeho názoru častěji nevěrný?

Graf 3: Sloupcový graf zachycující četnosti jednotlivých kategorií v případě názorů na to kdo je častěji nevěrný, zda muž či žena.

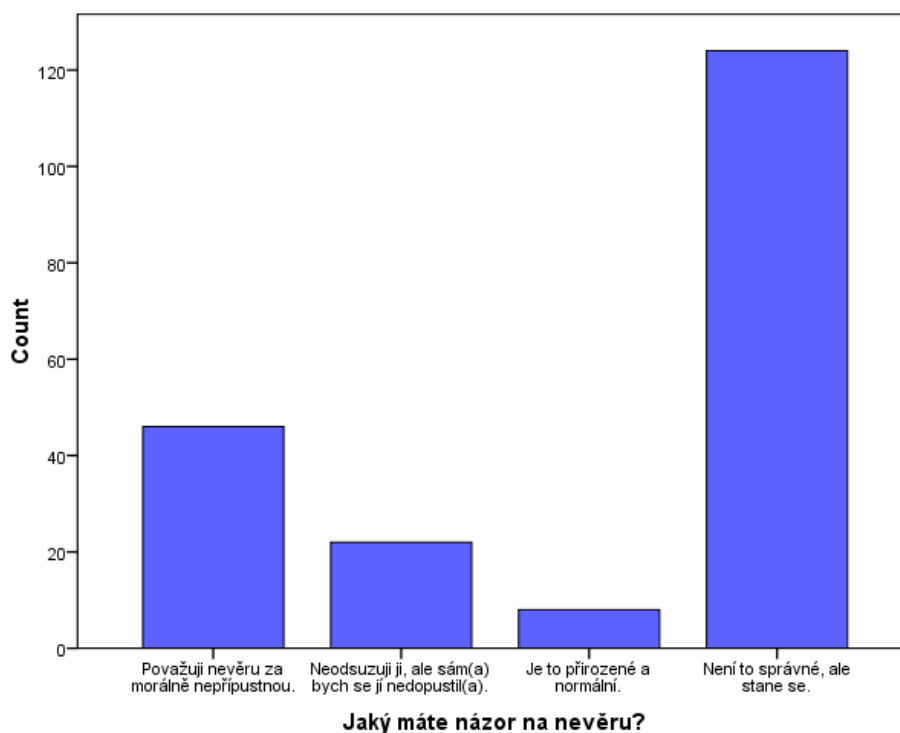

Zdroj: Vlastní výzkum 2011

Celkem 72 respondentů (36 %) uvedlo, že to jsou muži. Pouze 27 respondentů (13,5 %) častější nevěru připisuje ženám. Celkem 101 respondentů (50,5 %) uvádí, že obě pohlaví jsou nevěrná stejnou měrou.

Otázka č.8: Jaký máte názor na nevěru?

Graf 4: Sloupcový graf zachycující četnosti jednotlivých názorů na nevěru.

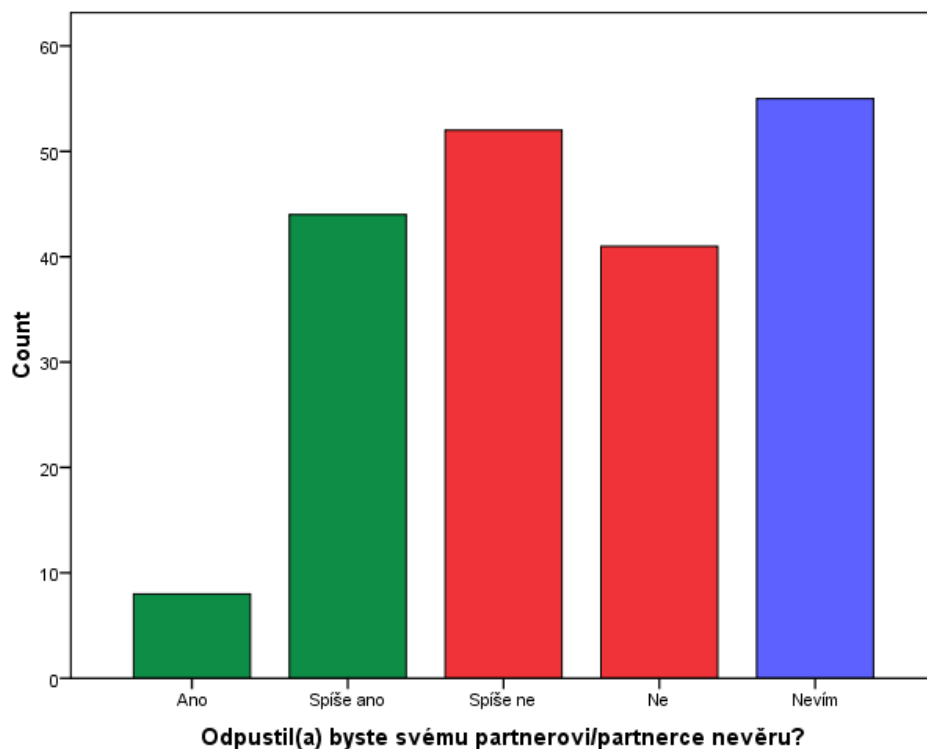

Zdroj: Vlastní výzkum 2011

Celkem 124 respondentů (62 %) považuje nevěru za nesprávnou, nicméně připouští, že se stane. Celkem 46 dotázaných respondentů (23 %) považuje nevěru za morálně nepřipustnou, 22 respondentů (11 %) nevěru neodsuzuje, ale sami by se jí nedopustili. Pouze 8 respondentů (4 %) považují nevěru za přirozenou a normální.

Otázka č.9: Odpustil(a) byste svému partnerovi / partnerce nevěru?

Graf 5: Sloupcový graf zachycující kategorie odpovědí na otázku „odpuštění nevěry“.

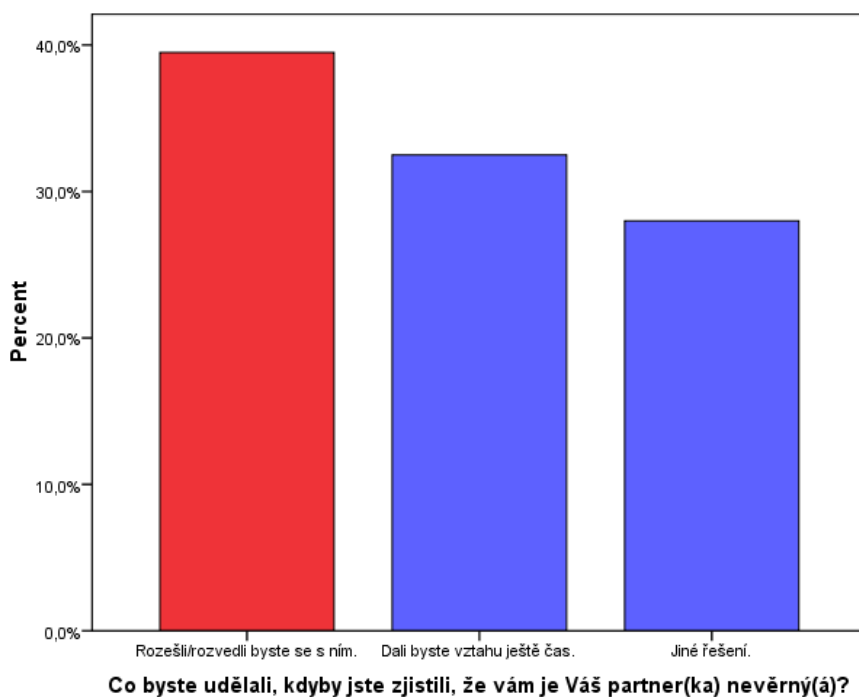

Zdroj: Vlastní výzkum 2011

Z grafu vyplývá, že svým partnerům by neodpustilo 41 respondentů (20,5 %), spíše neodpustilo 52 respondentů (26 %). Pouze 8 respondentů (4 %) by nevěru odpustilo a spíše by ji odpustilo 44 respondentů (22 %). Nerozhodnuto je ve svém názoru 55 respondentů (27,5 %).

Otázka č.10: Co byste udělali, kdybyste zjistili, že je vám váš partner(ka) nevěrný(á)?

Graf 6: Sloupcový graf zachycující kategorie odpovědí názorů respondentů na danou otázku.

Zdroj: Vlastní výzkum 2011

Z výše uvedeného grafu je zřejmé, že 79 respondentů (39,5 %) se vyjadřuje pro ukončení vztahu. Dalších 65 respondentů (32,5 %) by dalo vztahu ještě čas a 56 respondentů (28 %) se vyslovilo pro jiné řešení.

Jiná řešení, která byla uváděna muži:

Celkem 8 respondentů uvedlo tento názor:

„Promluvil bych si s partnerkou a posoudil bych další postup“.

Celkem 6 respondentů uvedlo:

„Asi bych agresivně ukončil vztah“.

„Našel bych toho „týpka“ a zbil bych ho a potom bych si to vyřešil s přítelkyní“.

Celkem 3 respondenti uvedli:

„Taky bych byl nevěrný“.

Celkem 2 respondenti uvedli:

„Nevím, záleží na situaci“.

„Nevím, řešil bych to, až by se to stalo“.

Některá další řešení uváděná muži:

„Zkusil bych hledat, kde nastal problém, může být u jednoho nebo druhého partnera nebo u obou.“

„Nevím, „vyškubal bych si vlasy, doufám, že to nezažiju“.

„Promluvil bych si s ní, co jí k tomu vedlo, a pak bych jí nejspíš poslal, aby se zabalila“.

„Záleželo by na situaci, jak douho, s kým a proč“.

„Záleží na konkrétní situaci, délce vztahu, hloubce, ochotě obětovat“.

„Byl bych navěky sám“.

„Jsou partneři, kterým odpustíte a víte, že toho litují a jsou druzí, které to chce kopnout do....“

„Kdyby se mi partnerka přiznala sama, spíš bych jí odpustil“.

Jiná řešení, která byla uváděna ženami:

Celkem 20 respondentek uvedlo zhruba tato řešení:

„Promluvila bych si o tom, zjistila okolnosti a až následně dělala závěry“.

„Nejdřív bych si s ním o tom promluvila, proč to udělal a co je v našem vztahu špatně a podle toho bych mu buď odpustila nebo se s ním rozešla“.

„Promluvila bych si s ním a pokud by přestal být nevěrný, zůstala bych s ním“.

„S partnerem bychom tu situaci řešili, záleželo by na tom, zda by nevěra byla opakovaná nebo jenom jedna“.

Některá další řešení, které uváděly ženy:

„Záleží na situaci, někdy je muž sveden, aniž by přemýšlel“.

„Kluka „sejmu“ a holku nechám být“.

„Podvedla bych ho 3x“.

„Dali bychom si pauzu“.

„Dlouhý rozhovor, hučení do hlavy a pak možná poslední šance“.

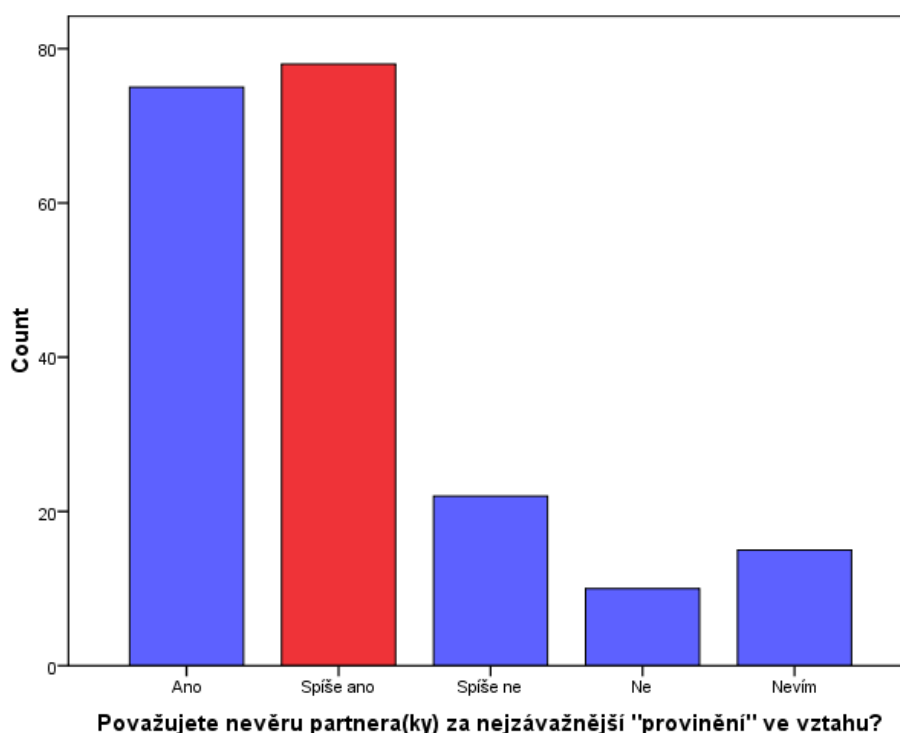
„Nejdříve bych si zjistila s kým mě podvedl a pak bych se rozhodovala dál“.

„Chtěla bych zjistit všechny okolnosti a důvody.“

„Vztah by stejně asi nevydržel, podle jak by to bylo závažný a co by přítel udělal pro záchranu našeho vztahu“.

Otázka č.11: Považujete nevěru partnera(ky) za nejzávažnější „provinění“ ve vztahu?

Graf 7: Sloupcový graf zachycující názor na to zda je nevěra nejzávažnější „provinění“ ve vztahu.

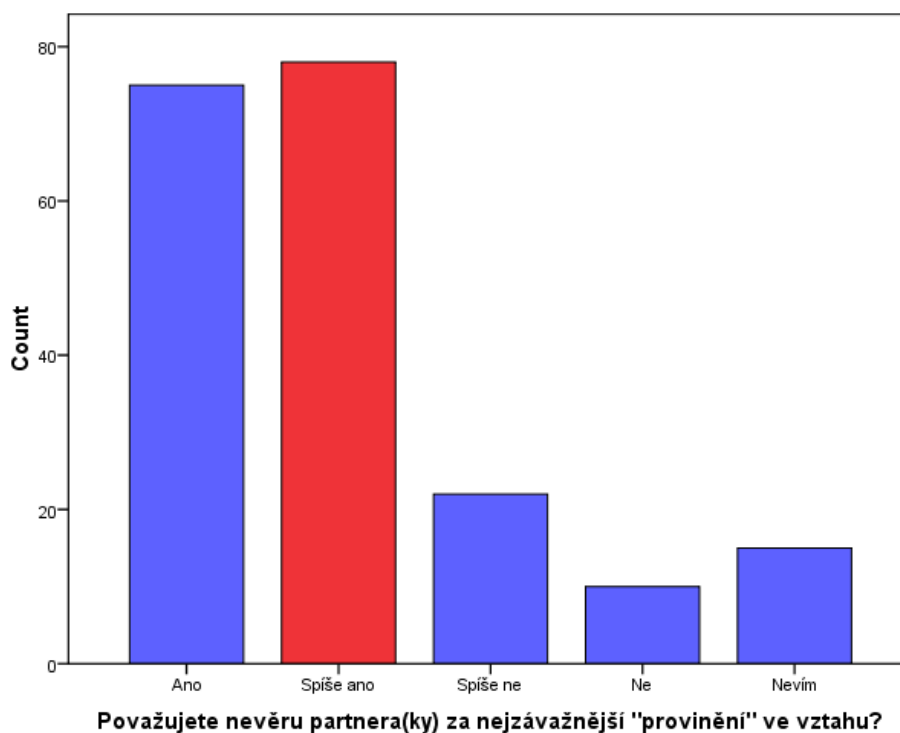
Zdroj: Vlastní výzkum 2001

Z grafu vyplývá, že nevěru považuje za nejzávažnější provinění ve vztahu 75 respondentů (37,5 %). Odpověď "spíše ano", pak uvedlo 78 respondentů (39 %).

Nevěru nepovažuje za nejzávažnější provinění ve vztahu 10 respondentů (5 %), odpověď „spíše ne“ uvedlo 22 respondentů (11 %). Odpověď nevím uvedlo celkem 15 respondentů (7,5 %).

Otázka č.12: Myslíte si, že může existovat vztah, ve kterém si jsou oba partneři absolutně věrní?

Graf 8: Sloupcový graf zachycující názory respondentů na existenci „absolutně monogamního vztahu“.

Zdroj: Vlastní výzkum 2011

Celkem 119 respondentů (59,5 %) věří, že může existovat vztah, ve kterém si jsou oba partneři absolutně věrní. „Spíše ano“ uvedlo 31 respondentů (15,5 %). Celkem 13 respondentů (6,5 %) v takový vztah nevěří a „spíše ne“ uvedlo 28 respondentů (14 %). Celkem 9 respondentů (4,5 %) nemělo na položenou otázku vyhraněný názor.

Otázka č.13: Uveďte důvod, proč jsou podle vašeho názoru ženy nevěrné?

Vzhledem k tomu, že bylo respondentům umožněno odpovídat volně, bylo před samotným zpracováním provedeno rozřídění jednotlivých odpovědí do několika uměle definovaných kategorií viz následující tabulka.

Tabulka č.6: Tabulka rozdělení četností názorů na důvod nevěry žen (příslušné relativní četnosti jsou uváděny v procentech).

	Absolutní četnost	Relativní četnost	Validní relativní četnost	Kumulativní relativní četnost
Nevím	5	2,5	2,6	2,6
Stereotyp, nespokojenost a nuda ve vztahu	110	55,0	57,9	60,5
Nezájem a opilost partnera	4	2,0	2,1	62,6
Mají rádi sex, dokázat si svou přitažlivost	57	28,5	30,0	92,6
Pomsta za nevěru	7	3,5	3,7	96,3
Získání prospěchu, lepší zajištění, peníze	7	3,5	3,7	100,0
Celkem	190	95,0	100,0	
Chybějící hodnoty	10	5,0		
Celkem	200	100,0		

Zdroj: Vlastní výzkum 2011

V případě názoru na důvod nevěry žen uvádějí respondenti nejčastěji jako příčinu stereotyp, nespokojenost a nudu ve vztahu. Tuto odpověď volilo 55 % všech dotázaných respondentů. Dalších 28,5 % respondentů pak uvádělo jako příčinu to, že ženy mají rády sex a dokázání si své přitažlivosti. Příčinu pomstu za nevěru uvedlo 3,5 % a stejný počet respondentů 3,5 % uvedlo získání prospěchu, lepšího zajištění, peněz. Nezájem a opilost partnera uvedlo 2 % respondentů. Celkem 5 % respondentů neuvedlo odpověď.

Otázka č.14: Uveďte důvod, proč jsou podle vašeho názoru muži nevěrní?

Vzhledem k tomu, že bylo respondentům umožněno odpovídat volně, bylo opět před samotným zpracováním provedeno rozřídění jednotlivých odpovědí do několika uměle definovaných kategorií viz následující tabulka.

Tabulka č.7: Tabulka rozdělení četností názorů na důvod nevěry mužů (příslušné relativní četnosti jsou uváděny v procentech).

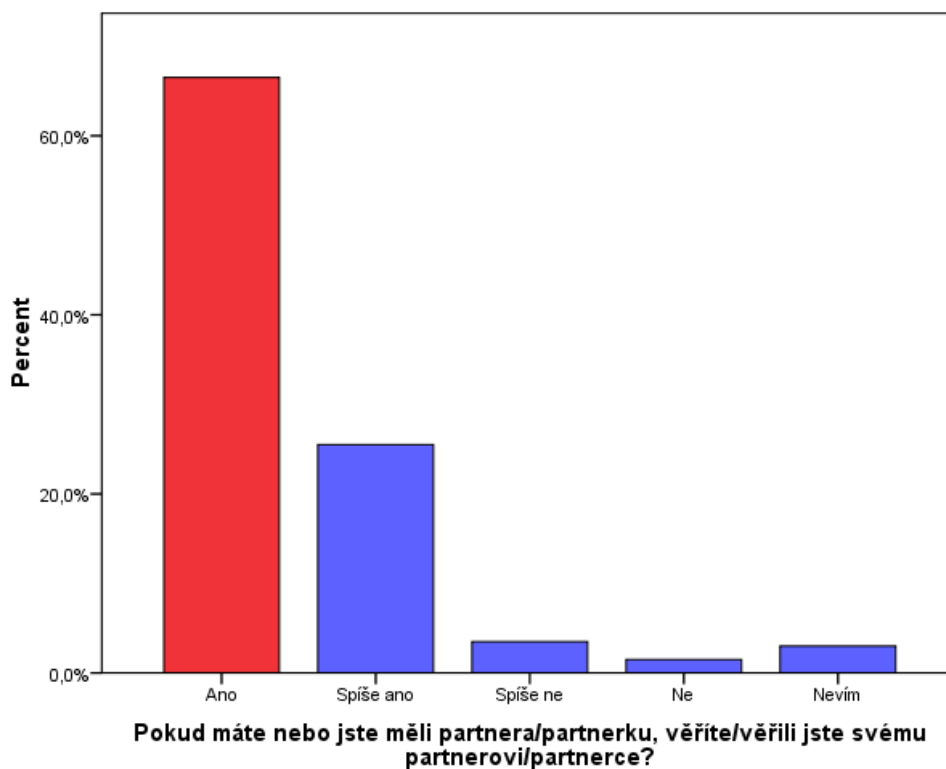
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Validní relativní četnost	Kumulativní validní relativní četnost
Sexuální chtíč, genetika, fenomén "lovce"	97	48,5	50,8	50,8
Stereotyp, nespokojenost ve vztahu	57	28,5	29,8	80,6
Zvýšení sebevědomí, opilost	32	16,0	16,8	97,4
Pomsta za nevěru	1	,5	,5	97,9
Nevím	3	1,5	1,6	99,5
Nedostatek komunikace o sexu a touhách	1	,5	,5	100,0
Celkem	191	95,5	100,0	
Chybějící hodnoty	9	4,5		
Celkem	200	100,0		

Zdroj: Vlastní výzkum 2011

V případě názoru na příčinu nevěry mužů uvádělo 48,5 % všech respondentů jako příčinu sexuální chtíč muže, jeho genetické naprogramování. Celkem 28,5 % respondentů označilo za příčinu stereotyp a nespokojenost ve vztahu. Dalších 16 % respondentů pak uvádělo zvýšení sebevědomí muže, případně opilost. Jeden respondent uvedl jako příčinu nedostatek komunikace o sexu a touhách. Jeden respondent uvedl pomstu za nevěru. 1,5 % respondentů uvedlo, že nevědí a 4,5 % neuvedlo žádnou odpověď.

Otázka č.15: Pokud máte nebo jste měli partnera/partnerku, věříte/věřili jste svému partnerovi/partnerce?

Graf 9: Sloupcový graf zachycující četnosti odpovědí respondentů na důvěru v partnera/ku.

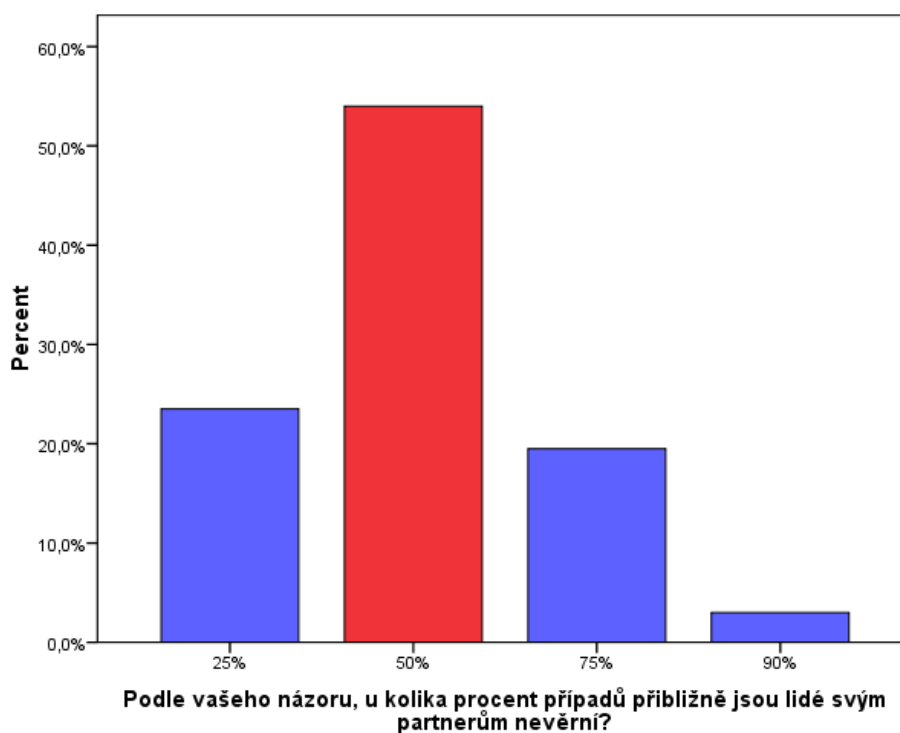

Zdroj: Vlastní výzkum 2011

V případě otázky důvěry uvádělo celkem 133 respondentů (66,5 %), že svému partnerovi/partnerce věří/věřilo. „Spíše ano“ uvádělo 51 respondentů (25,5 %) a „spíše ne“ uvádělo 7 respondentů (3,5 %). Celkem 3 respondenti (1,5 %) svým partnerům nevěřili. Odpověď nevím uvedlo 6 respondentů (3 %).

Otázka č.16: Podle vašeho názoru, u kolika procent případů přibližně jsou lidé svým partnerům nevěrní?

Graf č.10: Sloupcový graf četností názorů na výskyt nevěry ve společnosti.

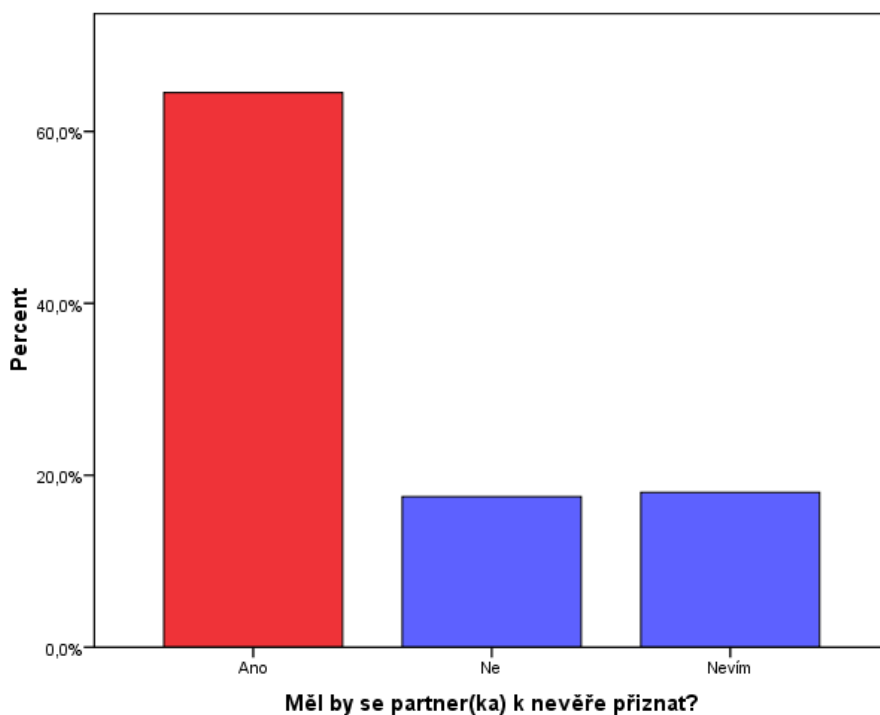

Zdroj: Vlastní výzkum 2011

V tomto případě 108 respondentů (54 %) odpovídalo prostřednictvím kategorie "50 %". Kategorii "25 %" uvedlo 47 respondentů (23,5 %). Kategorii „75 %“ uvedlo 39 respondentů (19,5 %) a kategorii „90 %“ uvedlo celkem 6 respondentů (3 %).

Otázka č. 17: Měl by se partner(ka) k nevěře přiznat?

Graf 11: Sloupcový graf četností názorů na to, zda by se měl partner/ka k nevěře přiznat.

Zdroj: Vlastní výzkum 2011

Z výše uvedeného grafu je patrné, že 129 respondentů (64,5 %) má názor, že by se měl(a) partner/partnerka k nevěře přiznat. Názor, že partner/partnerka by se neměl(a) k nevěře přiznat, má 35 respondentů (17,5 %). Celkem 36 respondentů (18 %) odpovědělo, že neví.

Zdůvodnění názoru ano – partner/ka by se měl/a k nevěře přiznat - muži

Celkem 11 respondentů zdůvodnilo svůj souhlas názorem:

„Partner by to měl vědět, partneři by měli být k sobě upřímní, je to fér“.

Celkem 6 respondentů uvedlo názor:

„Je lepší se to dozvědět od partnera, než se to dozvědět od někoho jiného“.

2 respondenti uvedli:

„Lhaní situaci zhorší, lež do vztahu nepatří“.

Další zdůvodnění:

„Pokud jde o uspokojení nenaplněné dimenze ve vztahu, může to být impulsem pro řešení problémů v posteli, předpokladem je emocionální a intelektuální zralost obou partnerů“.

„Ano, ale záleží na závažnosti“.

„Je to můj osobní pocit, zdůvodnit ho neumím“.

„Pokud ještě nejsou manželé, je to lepší, není tím co zkazit, lepší než kvůli tomu kazit manželství“.

Pokud dojde k nevěře, tak ve vztahu není něco v pořádku a mělo by se to řešit“.

„Je to lepší a pak je i vztah lepší“.

„Ten druhý to vycítí a čeká, až mu to ten druhý řekne“.

„Je to lepší pro vztah do budoucna“.

„Je to morální nést následky svého chování“.

„V případě dlouhodobé nevěry, když si váží partnera“.

„Není dobré být „paroháč“.

„Když bude nevěra podložena důkazy, zapírání by mohlo vztahu ještě více uškodit“.

„ Asi by měl říct, co ho k tomu vedlo“.

Zdůvodnění názoru ano – partner/ka by se měl/a k nevěře přiznat - ženy

Celkem 13 respondentek zdůvodnilo svůj souhlas názorem:

„Partner by to měl vědět, partneři by měli být k sobě upřímní, je to fér“.

Celkem 15 respondentek uvedlo názor:

„Je lepší se to dozvědět od partnera, než se to dozvědět od někoho jiného“.

5 respondentek uvedlo:

„Lhaní situaci zhorší, lež do vztahu nepatří“.

2 respondentky uvedly:

„Abych věděla, proč to udělal a co je špatně v našem vztahu“.

Další zdůvodnění:

„Situace by se poté dala řešit“.

„Člověk, který je nevěrný, nemůže dlouho žít dvojitý život“.

„Měla by, ale sama“.

„Přiznání je polehčující okolnost“.

„Pokud se jedná třeba o pusu, asi bych to tolik neřešila, ale pokud je toho víc, přiznat by se měl“.

„Nesnesla bych pomyslení, že je mi partner nevěrný, rozhodně by mě to ponižovalo“.

„Když se partner přizná sám, tak to může znamenat, že ten vztah má smysl a že ho to mrzí“.

„Vždycky je lepší řešit problém, než zatloukat a lhát“.

„Ten vztah by se mohl zlepšit“.

„Je těžké takovou věc přiznat, ale je to lepší než nejistota“.

„Přijde mi to správné“.

„Ráda bych to věděla, kdyby se to stalo a sama bych to partnerovi také řekla“.

„Je-li nevěrný opakovaně, určitě ano“.

„Očekávám to samé“.

Zdůvodnění názoru ne – partner/ka by se měl/a k nevěře přiznat - muži

Celkem 3 respondenti zdůvodnili svůj nesouhlas názorem:

„Zapírat, zapírat, zapírat“. a

„Je lepší nic nevědět“.

Další zdůvodnění:

„Partnerka by se s tím měla vyrovnat sama a netrápit tím toho druhého“.

„Když se to stane jednou, tak se nic neděje“.

„Jen ať hříšníka tíží svědomí a nezatěžuje tím toho druhého“.

„Neměl by to přiznat, ale snažit se to řešit, pokud míní ve vztahu pokračovat a nebo to prostě ukončit“.

„Pro dobro všech“.

„Protože přiznání ublíží tomu druhému“.

Zdůvodnění názoru ne – partner/ka by se měl/a k nevěře přiznat - ženy

Celkem 5 respondentek zdůvodnilo svůj nesouhlas názorem:

„Je lepší nic nevědět, přiznáním by si uškodil ještě více, než kdyby všechno zapřel“.

Další zdůvodnění:

„Partner by mi neodpustil a rozešli bychom se, a to bych nechtěla“.

„Partner/ka mu přestane věřit, už to nebude ono.“

„Kvůli dětem nebo nic to neznamenal“.

Zdůvodnění názoru nevím – partner/ka by se měl/a k nevěře přiznat - muži

„Přiznání je polehčující okolnost, ale co oči nevidí, srdce nebolí“.

„Někdy je přiznání formou ospravedlnění, ale pak trpí i ten druhý. Věřím, že i pokud to neřekne a lituje toho, tak to ten druhý stejně pozná, člověk si to musí sám v hlavě srovnat a vytrpět si to, aby se to už nestalo“.

„V některých případech to nemusí být rozhodující“.

„Záleží na druhu a jestli toho lituje“.

„Dělá to zle“.

„Podle určité situace“.

„Záleží na situaci, když by to byl úlet, asi ne, pokud by se to opakovalo, měl by se přiznat a ukončit jeden ze vztahů“.

„Jak kdy, někdy je lepší zatloukat, jindy se přiznat“.

„Upřímnost ve vztahu je důležitá, přesto je někdy lepší nic nevědět a netrápit se.“

Zdůvodnění názoru nevím – partner/ka by se měl/a k nevěře přiznat - ženy

„Podle toho, zda je nevěra opakovaná či ne, přiznání může ublížit partnerovi nebo vztahu“.

„Z morálního hlediska ano, ale zatoukaní může partnera ochránit, pokud by to bylo nezávazné, ale kdyby šlo o dlouhodobou nevěru, tak přiznat“.

„Záleželo by na okolnostech, kvalitě stávajícího vztahu“.

„Podle toho, v jaké míře byla nevěra a jak dlouho jsou s partnerem“.

„Měla bych strach z následků“.

„Pokud je jisté, že se to partner dozví, tak přiznat, pokud ne, nepřiznat. Akorát to ublíží a pro toho, co byl nevěrný je větším pokáním, když se s tím musí vyrovnat sám“.

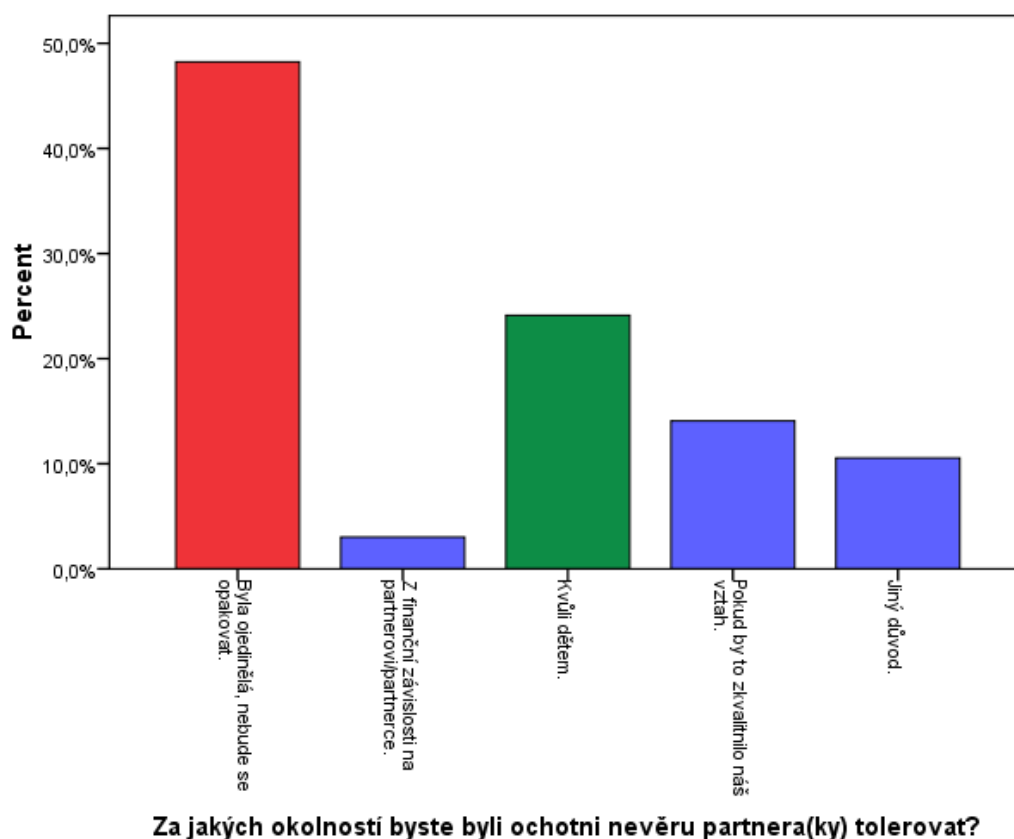
„Je to těžké soudit, v případě aférky na jednu noc je lepší nevědět a neničit manželství“.

„Záleží na okolnostech“.

„Záleží na tom, co chce dál“.

Otázka č.18: Za jakých okolností byste byli ochotni nevěru partnera(ky) tolerovat?

Graf 12: Sloupcový graf četností názorů na okolnosti, při kterých by respondent toleroval nevěru.

Zdroj: Vlastní výzkum 2011

V případě otázky na to, za jakých okolností by respondent toleroval nevěru, uvedlo 96 respondentů (48 %), že by tolerovali nevěru, byla-li pouze ojedinelá a nebude se

opakovat. Dalších 48 respondentů (24 %) uvedlo, že by nevěru tolerovalo kvůli dětem. Celkem 29 respondentů (14,5 %) by tolerovalo nevěru svému partnerovi/partnerce, pokud by to zkvalitnilo jejich partnerský vztah. Jiný důvod uvedlo celkem 21 respondentů (10,5 %). 6 respondentů (3 %) by tolerovalo nevěru z finanční závislosti na partnerovi/partnerce.

Tabulka č.8: Tabulka rozdělení četností okolností, za kterých by byli respondenti ochotni tolerovat nevěru podle pohlaví (příslušné relativní četnosti jsou uváděny v procentech).

	Muži		Ženy	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
Byla ojedinělá, nebude se opakovat.	40	40,0	56	56,0
Z finanční závislosti na partnerovi/partnerce.	5	5,0	1	1,0
Kvůli dětem.	24	24,0	24	24,0
Pokud by to zkvalitnilo náš vztah.	15	15,0	14	13,0
Jiný důvod.	15	15,0	6	6,0
Celkem	100	100,0	100,0	100,0

Zdroj: Vlastní výzkum 2011

V případě okolností, za kterých by jednotlivá pohlaví byla ochotna tolerovat nevěru - 40 % mužů a 56 % žen by tolerovali nevěru, pokud by byla ojedinělá a nebude se opakovat. Z důvodu finanční závislosti na partnerovi/partnerce by bylo ochotno tolerovat nevěru 5 % mužů a 1 % žen. Shodný počet mužů a žen – 24 %, by bylo ochotno tolerovat nevěru kvůli dětem. Pokud by to zkvalitnilo vztah, tak by nevěru tolerovalo 15 % mužů a 14 % žen. Jiný důvod uvedlo 15 % mužů a 6 % žen.

Jiný důvod, pro který by respondenti byli ochotni tolerovat nevěru partnera/partnerky – muži

Celkem 7 respondentů uvedlo:

„Nebyl bych ochotný tolerovat nevěru“.

Celkem 2 respondenti uvedli:

„Nevím, jestli bych jí byl schopen tolerovat“.

Další důvody:

„Je to přirozené“.

„Nevěra se stát nemá, každý ví, co dělá a má si uvědomit pozdější následky“.

„Když bych jí řekl, že to vím a ona by mi řekla, s kým to bylo“.

„Po slibu, že se to nebude opakovat“.

„Měla závažný problém, který tímhle vyřešila“.

Jiný důvod, pro který by respondenti byli ochotni tolerovat nevěru partnera/partnerky – ženy

Celkem 2 respondentky uvedly:

„Nikdy bych nevěru partnera netolerovala“.

Další důvody:

„Pokud partnera miluji a chci s ním dále být“.

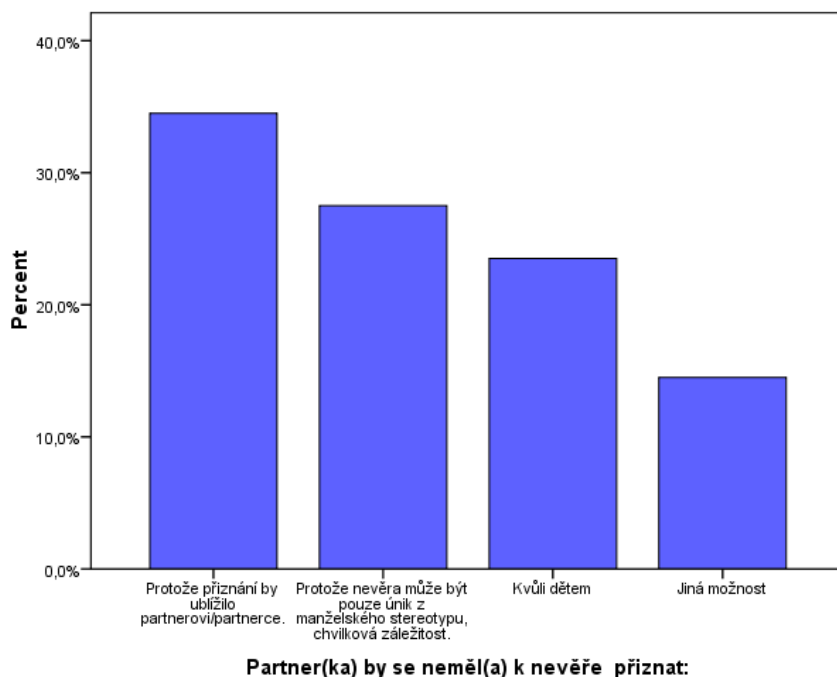
„Netolerovala bych to vůbec, pouze jestli by šlo o život“.

„Když by prostě „ulítl“ v opilosti“.

„Když bych ho milovala, nevěra se může stát každému“.

Otázka č.19: Partner(ka) by se neměl(a) k nevěře přiznat, protože: ...

Graf 13: Sloupcový graf zachycující názory na to, proč by se neměl partner/ka k nevěře přiznat.

Zdroj: Vlastní výzkum 2011

V případě otázky na to, kdy by neměl(a) partner/partnerka svou nevěru přiznávat, se 39 respondentů (34,5 %) klonilo k názoru, že by se dotyčný neměl přiznávat, pokud by to ublížilo partnerovi/partnerce. Celkem 55 respondentů (27,5 %) uvedlo jako důvod nepřiznání nevěry, protože nevěra může být pouze únik z manželského stereotypu, chvilková záležitost. Dalších 47 respondentů (23,5 %) respondentů uvedlo jako důvod nepřiznání nevěry - kvůli dětem. Jinou možnost uvedlo 29 respondentů (14,5 %).

Tabulka č.9: Tabulka rozdělení četností odpovědí, proč by se neměl partner/ka k nevěře přiznat podle pohlaví (příslušné relativní četnosti jsou uváděny v procentech).

	Muži		Ženy	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
Protože přiznání by ublížilo partnerovi/partnerce	36	36,0	33	33,0
Protože nevěra může být pouze únik z manželského stereotypu, chvilková záležitost	27	27,0	28	28,0
Kvůli dětem.	25	25,0	22	22,0
Jiná možnost	12	12,0	17	17,0
Celkem	100	100,0	100,0	100,0

Zdroj: Vlastní výzkum 2011

V případě názorů jednotlivých pohlaví na důvody, proč by se partner(ka) neměl(a) k nevěře přiznat, 36 % mužů a 33 % žen uvedlo důvod - protože by přiznání ublížilo partnerovi/partnerce. Důvod – protože nevěra může být pouze únik z manželského stereotypu, chvilková záležitost uvedlo 27 % mužů a 28 % žen. Důvod – kvůli dětem uvedlo 25 % mužů a 22 % žen. Jinou možnost uvedlo 12 % mužů a 17 % žen.

Jiná možnost, proč by se partner/partnerka neměl(la) k nevěře přiznat – muži

Celkem 7 respondentů uvedlo:

„Partner(ka) by se měl(a) přiznat“.

Další možnosti:

„Protože pro partnerku samotnou to nemělo význam a jednalo se o pouhé poblouznění“.

„Pokud ví, že to byla chyba a nebude se to opakovat“.

„Když se bojí, že by to rozbilo vztah“.

„Speciální okolnosti“.

„Pokud jde o málo závažný alkoholový úlet“.

Jiná možnost, proč by se partner/partnerka neměl(la) k nevěře přiznat – ženy

Celkem 10 respondentek uvedlo:

„Partner(ka) by se měl(a) k nevěře přiznat“.

Další možnosti:

„Na nevěru se vždycky přijde“.

„Kombinace výše uvedených možností v otázce“.

„Kvůli všemu, ublíží hlavně partnerovi, stalo se a co oči nevidí, srdce nebolí“.

„Partner(ka) se musí přiznat“.

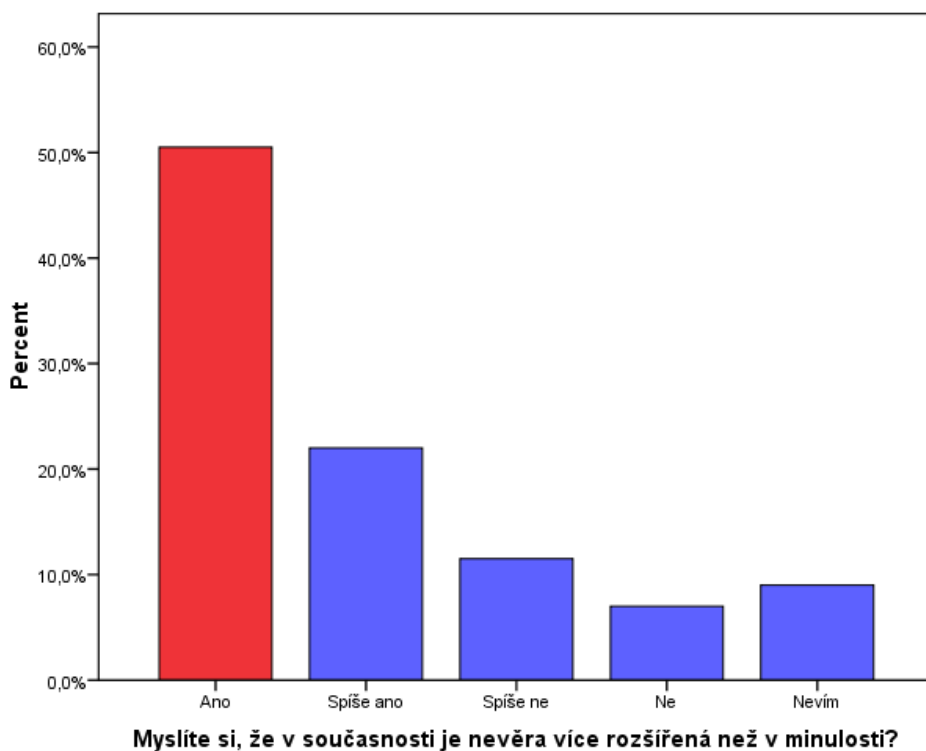
„Nechce ztratit toho, koho miluje a únik ze stereotypu není nic hrozného, člověk si to zkusí a pak se vrátí ke svému partnerovi/partnerce“.

„Byla-li by ojedinělá, lituje toho a nebude se to opakovat“.

„Nevím“.

Otázka č. 20: Myslíte si, že v současnosti je nevěra více rozšířená než v minulosti?

Graf 14: Sloupcový graf názorů respondentů na to, zda je nevěra rozšířenější ve srovnání s minulostí.

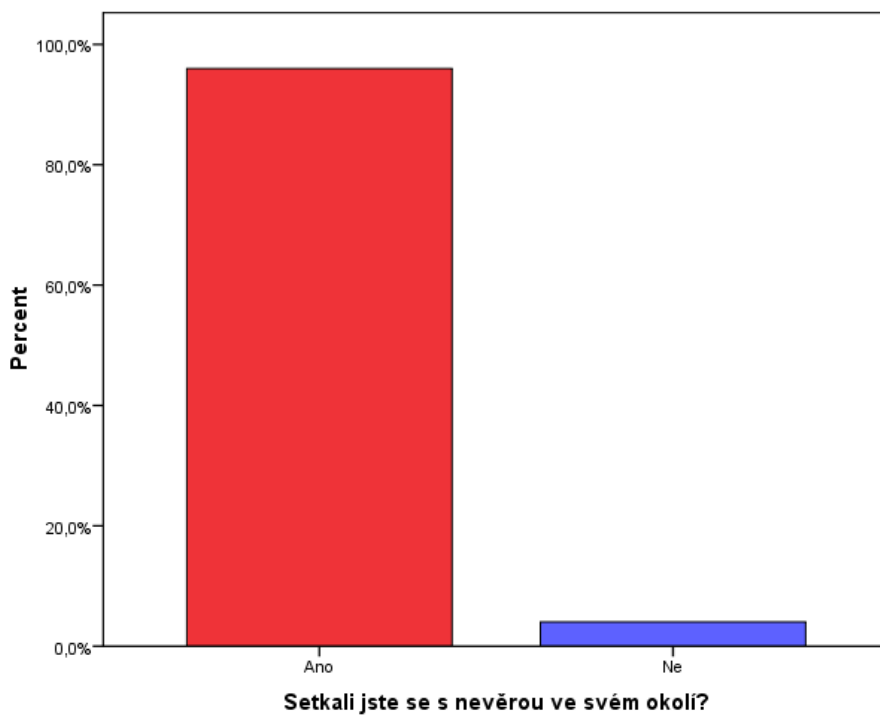

Zdroj: Vlastní výzkum 2011

Na tuto otázku odpovědělo celkem 101 respondentů (50,5 %) kladně, tedy si myslí, že nevěra je více rozšířená v současné době oproti minulosti. Prostřednictvím kategorie "spíše ano" pak odpovědělo 44 respondentů (22,0 %). Prostřednictvím kategorie „spíše ne“ odpovědělo 23 respondentů (11,5 %). Celkem 14 respondentů (7 %) si myslí, že nevěra byla více rozšířená v minulosti. Celkem 18 respondentů (9 %) odpovědělo, že neví.

Otázka č. 21: Setkali jste se s nevěrou ve svém okolí?

Graf 15: Sloupcový graf zachycující odpovědi na otázku, zda se respondenti setkali s nevěrou.

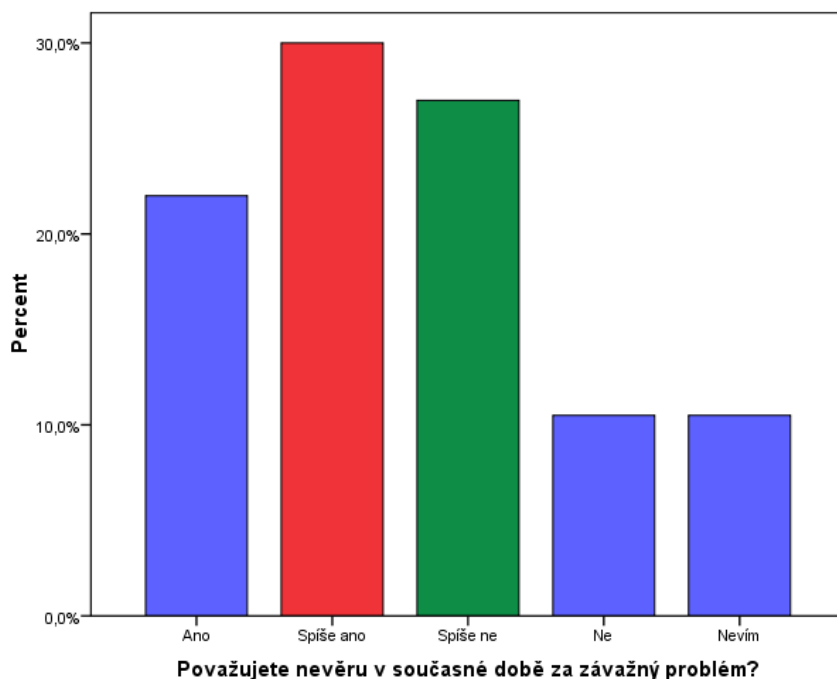

Zdroj: Vlastní výzkum 2011

Z grafu vyplývá, že 192 respondentů (96 %) uvádí, že se setkalo ve svém okolí s nevěrou. S nevěrou se nesetkalo 8 respondentů (4 %).

Otázka č.22: Považujete nevěru v současné společnosti za závažný problém?

Graf 16: Sloupcový graf názorů respondentů na to, zda nevěra představuje v současné společnosti závažný problém.

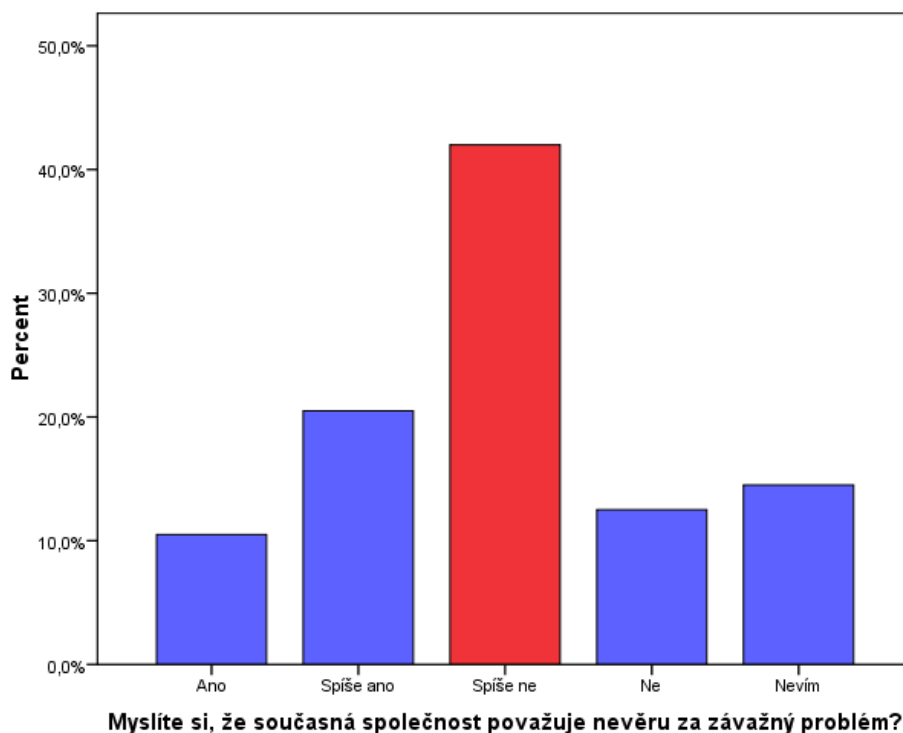

Zdroj: Vlastní výzkum 2011

Celkem 44 respondentů (22 %) považuje nevěru v současné společnosti za závažný problém. „Spíše ano“ odpovědělo 60 respondentů (30 %). Celkem 21 respondentů (10,5 %) nepovažuje nevěru za závažný problém a „spíše ne“ odpovědělo 54 respondentů (27 %). Celkem 21 respondentů (10,5 %) pak nemělo na danou otázku jasný názor.

Otázka č.23: Myslíte si, že současná společnost považuje nevěru za závažný problém?

Graf 17: Sloupcový graf názorů na to, zda současná společnost považuje nevěru za závažný problém.

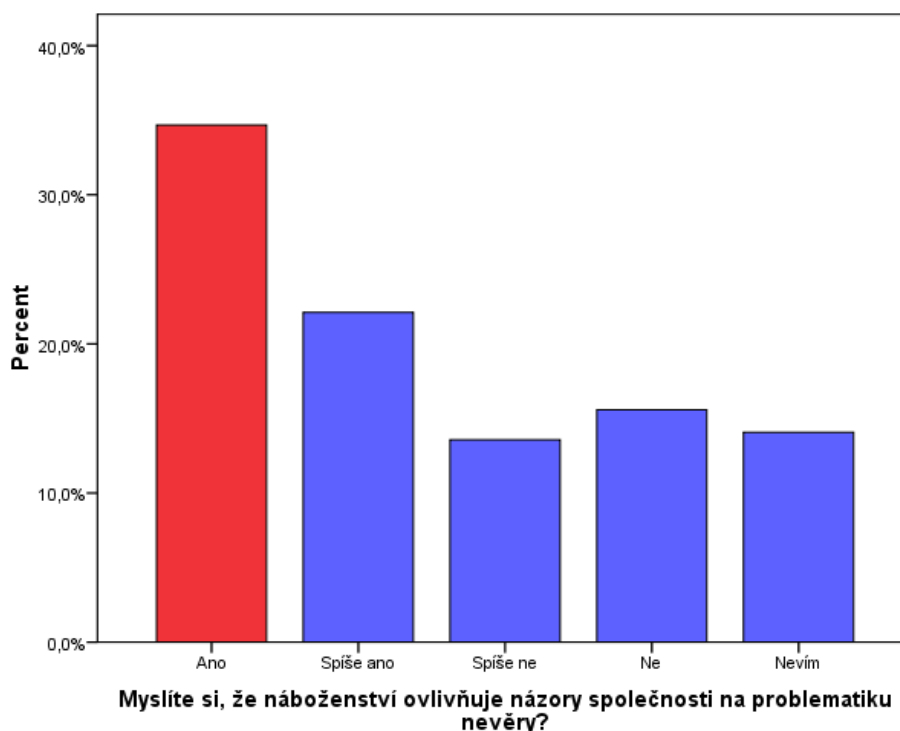

Zdroj: Vlastní výzkum 2011

Celkem 21 respondentů (10,5 %) si myslí, že současná společnost považuje nevěru za závažný problém. Kategorii „spíše ano“ odpovědělo 41 respondentů (20,5 %). Celkem 25 respondentů (12,5 %) si myslí, že současná společnost nepovažuje nevěru za závažný problém a „spíše ne“ odpovědělo 84 respondentů (42 %). Celkem 29 respondentů (14,5 %) odpovědělo nevíím.

Otázka č.24: Myslíte se, že náboženství ovlivňuje názory společnosti na problematiku nevěry?

Graf 18: Sloupcový graf názorů na to, zda náboženství ovlivňuje názory společnosti na nevěru.

Zdroj: Vlastní výzkum 2011

Celkem 69 respondentů (34,5 %) si myslí, že náboženství ovlivňuje názory společnosti na nevěru. „Spíše ano“ odpovědělo 45 respondentů (22,5 %). Názor, že náboženství neovlivňuje názory společnosti na nevěru, mělo 31 respondentů (15,5 %) a „spíše ne“ odpovědělo 27 respondentů (13,5 %). Celkem 28 respondentů (14 %) nemělo na danou otázku názor.

4.2 Statistické testy

V průběhu statistického vyhodnocení dotazníkového šetření byla použita především popisná statistika v podobě tabulek rozdělení četností. V případě zajímavých vztahů bylo provedeno dvojné třídění získaných dat. Dvojným tříděním byly získány kontingenční tabulky typu $r \times c$. Následně bylo na základě pozorovaných absolutních četností provedeno testování hypotéz o nezávislosti v kontingenčních tabulkách. Pro tento účel byl využit Chi-kvadrát test na nezávislost testující nulovou hypotézu:

$$\pi_{ij} = \pi_{i+} \cdot \pi_{+j} \text{ proti alternativní hypotéze: } non H_0.$$

Výsledky jsou ve všech případech interpretovány na hladině významnosti $\alpha = 0,05$, tj. s 95 % spolehlivostí. V případě, že byly porušeny předpoklady pro bezproblémové použití Chi-kvadrát testu, jsou výsledky interpretovány s poznámkou, že jde pouze o informativní výsledky, neboť validita dosažené hladiny významnosti je zde pouze spekulativní. Pro samotné numerické vyhodnocení a získání výsledků byl použit statistický software SPSS. V dalších zajímavých případech byl proveden test shodného zastoupení k kategorií v populaci, kde nulovou hypotézu lze formulovat jako: $H_0 : \pi_1 = \pi_2 = \dots = \pi_k$ vs. $H_A : non H_0$.

4.2.1 Statistické testy stanovených hypotéz

4.2.1.1 Hypotéza 1: Vysokoškoláci jsou k nevěře tolerantní ve stejné míře jako středoškoláci

Vztah mezi „současnou úrovní vzdělání“ a tím, zda by respondent odpustil případnou nevěru partnerovi

Pro testování nezávislosti dvou proměnných byla stanovena nulová a alternativní hypotéza

H0: Názor na odpuštění nevěry se nemění v závislosti na současné úrovni vzdělání respondentů

HA: Názor na odpuštění nevěry se mění v závislosti na současné úrovni vzdělání respondentů

Tabulka č.10: Kontingenční tabulka mezi „současnou úrovní vzdělání“ a tím, zda by respondent odpustil partnerovi nevěru

	Odpustil(a) byste svému partnerovi/partnerce nevěru?					Celkem
	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne	Nevím	
Střední odborné učiliště	2	12	10	13	13	50
Střední odborná škola	2	6	13	13	16	50
Gymnázium	2	8	17	5	18	50
Vysoká škola	2	18	12	10	8	50
Celkem	8	44	52	41	55	200

Zdroj: Vlastní výzkum 2011

Prostřednictvím χ^2 testu se nepodařilo na hladině významnosti $\alpha = 0,05$ a na základě pozorovaných dat zamítnout nulovou hypotézu ve prospěch alternativní. Lze tedy říci, že se nepodařil prokázat vztah mezi „současnou úrovní vzdělání“ a tím, zda by respondent odpustil případnou nevěru partnerovi. Hodnota testové statistiky χ^2 činila v tomto případě 17,934 při 12 stupních volnosti - viz následující tabulka. Tato hodnota odpovídá hodnotě dosažené hladiny významnosti, tj. p -value 0,118.

Tabulka č.11: Výsledky provedeného testu

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	17,934(a)	12	,118

a 4 cells (20,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,00.

Vzhledem k nedostatečnému obsazení výše uvedené kontingenční tabulky je třeba brát tyto výsledky pouze za informativní.

4.2.1.2 Hypotéza 2: Ženy, na rozdíl od mužů, proklamují snahu případnou nevěru svému partnerovi/partnerce odpustit.

Vztah mezi pohlavím a postojem k tomu, zda by respondent odpustil partnerovi/partnerce nevěru.

Pro testování nezávislosti dvou proměnných byla stanovena nulová a alternativní hypotéza

H0: Názor na odpuštění nevěry se nemění v závislosti na pohlaví

HA: Názor na odpuštění nevěry se mění v závislosti na pohlaví

Tabulka č.12: Kontingenční tabulka pro názory respondentů ohledně odpuštění nevěry s ohledem na pohlaví respondenta

	Odpustil(a) byste svému partnerovi/partnerce nevěru?					Celkem
	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne	Nevím	
Muž	3	24	22	20	31	100
Žena	5	20	30	21	24	100
Celkem	8	44	52	41	55	200

Zdroj: Vlastní výzkum 2011

Prostřednictvím χ^2 (testu viz tabulka níže) se nepodařilo na hladině významnosti $\alpha = 0,05$ a na základě pozorovaných dat zamítnout nulovou hypotézu ve prospěch

alternativní (p -value =0,556). Lze tedy říci, že se nepodařil prokázat vztah mezi pohlavím a tím, zda by respondent odpustil případnou nevěru svému partnerovi. Obě pohlaví se zdají být v tomto ohledu rovnocenná. Výsledky je třeba brát pouze jako informativní vzhledem k porušení předpokladů pro adekvátní použití χ^2 testu. Detailní výsledky jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka č.13: Výsledky provedeného testu

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	3,010(a)	4	,556

a 2 cells (20,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,00.

4.2.2 Statistické testy dalších zajímavých vztahů

4.2.2.1 Vztah mezi názorem na to, co už je projev nevěry a pohlavím respondenta (otázka č. 6.)

Pro testování nezávislosti dvou proměnných byla stanovena nulová a alternativní hypotéza

H₀: Názor na to, co už je projev nevěry, se nemění v závislosti na pohlaví

H_A: Názor na to, co už je projev nevěry, se mění v závislosti na pohlaví

Tabulka č.14 : Transponovaná kontingenční tabulka zachycující názor respondentů na projev nevěry v závislosti na pohlaví respondentů.

	Jste?		Celkem
	Muž	Žena	
Myšlenka	2	5	7
Flirt	9	4	13
Polibek	30	40	70
Sex na jednu noc	42	33	75
Sex po telefonu	0	1	1
Erotické SMS	5	5	10
Sex přes Skype/chat	0	1	1
Dlouhodobý vztah	12	11	23
Celkem	100	100	200

Zdroj: Vlastní výzkum 2011

Prostřednictvím χ^2 testu se nepodařilo na hladině významnosti $\alpha = 0,05$ a na základě pozorovaných dat zamítnout nulovou hypotézu ve prospěch alternativní. Lze tedy říci, se nepodařil prokázat vztah mezi názorem na projev nevěry a pohlavím respondenta. Hodnota testové statistiky χ^2 činila v tomto případě 7,761 při 7 stupních volnosti - viz následující tabulka. Tato hodnota odpovídá hodnotě dosažené hladiny významnosti, tj. p -value 0,354. Validitu dosažené hladiny významnosti je třeba brát s rezervou, vzhledem k nedostatečnému zastoupení některých kategorií. Výsledky jsou tedy pouze informativní.

Tabulka č. 15: Výsledky provedeného testu

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	7,761(a)	7	,354

a 6 cells (37,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,50.

4.2.2.2 Vztah mezi názorem na nevěru a pohlavím(otázka č. 8)

Pro testování nezávislosti dvou proměnných byla stanovena nulová a alternativní hypotéza

H0: Názor na nevěru se nemění v závislosti na pohlaví

HA: Názor na nevěru se mění v závislosti na pohlaví

Tabulka č.16: Kontingenční tabulka zachycující názor na nevěru v závislosti na pohlaví respondenta.

	Jaký máte názor na nevěru?				Celkem
	Považuji nevěru za morálně nepřijatelnou	Neodsuzuji ji, ale sám(a) bych se jí nedopustil(a).	Je to přirozené a normální.	Není to správné, ale stane se.	
Muž	19	10	6	65	100
Žena	27	12	2	59	100
Celkem	46	22	8	124	200

Zdroj: Vlastní výzkum 2011

Prostřednictvím χ^2 testu se nepodařilo na hladině významnosti $\alpha = 0,05$ a na základě pozorovaných dat zamítnout nulovou hypotézu ve prospěch alternativní. Lze tedy říci, že se nepodařilo prokázat vztah mezi názorem na nevěru a pohlavím respondenta. Hodnota testové statistiky χ^2 činila v tomto případě 3,863 při 3 stupních volnosti - viz následující tabulka. Tato hodnota odpovídá hodnotě dosažené hladiny významnosti, tj. p -value 0,277.

Tabulka č.17: Výsledky provedeného testu

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	3,863(a)	3	,277

a 2 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,00.

Vzhledem k nedostatečnému obsazení buněk výše uvedené kontingenční tabulky je třeba brát tyto výsledky pouze jako informativní.

4.2.2.3 Test shodného zastoupení k kategorií v populaci týkající se názoru na nevěru (otázka č. 8)

Test byl proveden na základě četností uvedených v grafu 4.

H₀: Relativní četnosti jednotlivých kategorií názorů na nevěru se ve studované populaci neliší

H_A: Relativní četnosti jednotlivých kategorií názorů na nevěru se ve studované populaci liší

Hladina významnosti: $\alpha = 0,05$

Hodnota testového kritéria: $\chi^2 = 160,8$

Stupně volnosti: 3

Hodnota dosažené hladiny významnosti: $p\text{-value} \leq 0,00001$

Z provedeného testu plyne, že na hladině významnosti $\alpha = 0,05$ a na základě pozorovaných četností jednotlivých kategorií můžeme zamítnout nulovou hypotézu ve prospěch alternativní. Kloníme se tedy k názoru, že se relativní četnosti jednotlivých kategorií názorů na nevěru ve studované populaci liší (předpokladem je pochopitelně to, že je výběrový soubor reprezentativní).

4.2.2.4 Test shodného zastoupení k kategorií v populaci týkající se názoru na odpuštění nevěry (otázka č. 9)

Test byl proveden na základě četností uvedených v grafu 5.

H₀: Relativní četnosti jednotlivých kategorií názorů na odpuštění nevěry se ve studované populaci neliší

H_A: Relativní četnosti jednotlivých kategorií názorů na odpuštění nevěry se ve studované populaci liší

Hladina významnosti: $\alpha = 0,05$

Hodnota testového kritéria: $\chi^2 = 35,25$

Stupně volnosti: 4

Hodnota dosažené hladiny významnosti: $p\text{-value} = 4,127 \cdot 10^{-7}$

Z provedeného testu plyne, že na hladině významnosti $\alpha = 0,05$ a na základě pozorovaných četností jednotlivých kategorií můžeme zamítnout nulovou hypotézu ve prospěch alternativní. Kloníme se tedy k názoru, že s více než 99 % spolehlivostí se relativní četnosti jednotlivých kategorií postojů ohledně odpuštění nevěry partnerovi/partnerce ve studované populaci liší (předpokladem je pochopitelně to, že je výběrový soubor reprezentativní).

4.2.2.5 Vztah mezi pohlavím a tím, jak by se respondenti zachovali, kdyby odhalili nevěru svého partnera. (otázka č. 10)

Pro testování nezávislosti dvou proměnných byla stanovena nulová a alternativní hypotéza

H₀: Názor na to, jak by se respondenti zachovali, kdyby odhalili nevěru svého partnera, se nemění v závislosti na pohlaví

H_A: Názor na to, jak by se respondenti zachovali, kdyby odhalili nevěru svého partnera, se mění v závislosti na pohlaví

Tabulka č.18: Kontingenční tabulka s názory respondentů na to co by udělali v případě, že by odhalili nevěru svého partnera s ohledem na pohlaví.

	Co byste udělali, kdyby jste zjistili, že vám je Váš partner(ka) nevěrný(á)?			Celkem
	Rozešli/rozvedli byste se s ním.	Dali byste vztahu ještě čas.	Jiné řešení.	
Muž	37	33	30	100
Žena	42	32	26	100
Celkem	79	65	56	200

Zdroj: Vlastní výzkum 2011

Prostřednictvím χ^2 (testu viz tabulka níže) se nepodařilo na hladině významnosti $\alpha = 0,05$ a na základě pozorovaných dat, zamítnout nulovou hypotézu ve prospěch alternativní (p -value =0,734). Lze tedy říci, že se nepodařil prokázat vztah mezi pohlavím a tím, co by respondent udělal, pokud by zjistil nevěru svého partnera. Obě pohlaví se zdají být v tomto ohledu opět rovnocenné. Výsledky je třeba brát pouze jako informativní vzhledem k porušení předpokladů pro adekvátní použití χ^2 testu. Detailní výsledky jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka č.19: Výsledky provedeného testu

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	,618(a)	2	,734

a 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 28,00.

4.2.2.6 Test shodného zastoupení k kategorií v populaci týkající se názoru na to, jak by se respondenti chovali, kdyby odhalili nevěru svého partnera. (otázka č. 10)

Test byl proveden na základě četností uvedených v grafu 6.

H_0 : Relativní četnosti jednotlivých kategorií názorů na to, jak by se respondenti chovali při odhalení nevěry, se ve studované populaci neliší

H_A : Relativní četnosti jednotlivých kategorií názorů to, jak by se respondenti chovali při odhalení nevěry, se ve studované populaci liší

Hladina významnosti: $\alpha = 0,05$

Hodnota testového kritéria: $\chi^2 = 4,03$

Stupně volnosti: 2

Hodnota dosažené hladiny významnosti: p -value = 0,1333

Z provedeného testu plyne, že na hladině významnosti $\alpha = 0,05$ a na základě pozorovaných četností jednotlivých kategorií nelze zamítnout nulovou hypotézu ve prospěch alternativní.

Lze tedy považovat zastoupení jednotlivých kategorií odpovědí na otázku " Co byste udělali, kdybyste zjistili, že je vám váš partner nevěrný?" v populaci mladých lidí za shodné (předpokladem je pochopitelně reprezentativnost výběrového souboru).

4. Diskuze

Mnozí autoři zastávají názor, že nevěra vztahu neprospívá, a to skoro nikdy. Přáním většiny lidí je, aby v jejich vztahu k nevěře nedošlo, aby jim jejich partner nebyl nevěrný.¹³² Vůči nevěře ale není nikdo zcela imunní. Nevěra je pak chorobou párového soužití. Mimomanželským vztahem si člověk nejčastěji kompenzuje něco, čeho se mu v manželství nedostává.¹³³ Nevěra je součástí našeho života, je společensky tolerována a je vlastně něčím normálním se všemi negativy, které jsou s ní spojené. Nevěru ale nelze hodnotit pouze jako negativní fenomén. Existují situace, ve kterých nevěra představuje východisko z velmi komplikovaného vztahu v případě například domácího násilí, týrání. Dále je potřebné vzít v úvahu, že mnoho mužů je nevěrných, ale přitom mají manželství jako významnou hodnotu, a v žádném případě o něj nechtějí přijít. V tomto případě lze teorii o šíření genů, jejíž zastánci jsou významní čeští sexuologové Weiss nebo Heerová, považovat za relevantní. Některé ženy jsou nevěrné, aby otěhotněly, i pro ně manželství představuje významnou hodnotu. Z tohoto pohledu byl také stanoven cíl práce: Zjistit postoje mladých lidí - středoškoláků a vysokoškoláků, mužů a žen k problematice nevěry.

Pro kvantitativní výzkum byl vytvořen dotazník, který byl rozdán studentům středního odborného učiliště, střední odborné školy, střední zdravotnické školy a gymnázia v Jindřichově Hradci. Respondentům bylo takto rozdáno a jimi vyplněno celkem 195 dotazníků a pro účel výzkumu bylo použito 150 dotazníků. Studenti Fakulty managementu VŠE byli osloveni prostřednictvím e-mailové konference. Touto cestou bylo získáno celkem 82 dotazníků, použito bylo 50 dotazníků. Dotazníkového šetření se tak zúčastnilo celkem 200 respondentů (100 %).

Otázka č.1 (Tab.1) se týkala pohlaví respondentů. Záměrem bylo, aby výzkumný soubor byl z hlediska zastoupení obou pohlaví vyvážený. Tento záměr byl splněn. Obsahoval 100 žen a 100 mužů. Dílčí výzkumné soubory v jednotlivých typech škol

¹³² VENGLÁŘOVÁ, M. *Průvodce partnerským vztahem*. 1. vyd. Praha: Grada 2008. ISBN 978-80-247-2054-8, str. 69.

¹³³ ŠMOLKA, P. *Muž a žena – návod k použití*. 1. vyd. Praha: Portál 2004. 160s. ISBN 80-7178-911-9, str. 81.

byly také vyvážené z hlediska pohlaví. Získat požadované zastoupení mužů nebylo úplně jednoduché a to i v rámci e-mailové konference. Z tohoto důvodu bylo rozdáno větší množství dotazníků, protože dotazníky byly vyplňovány v rámci celých školních tříd.

Otázka č.2 (Tab.2, Graf 1) se týkala věku respondentů. Průměrný věk respondentů se pohyboval mezi 19 až 20 lety. Nejmladšímu respondentovi bylo 16 let, nejstaršímu 26 let. Polovina respondentů byla ve věku maximálně 18 let. V souboru byla převaha mladších respondentů. Nejvíce respondentů 41,5 % bylo ve věku 18 let, 14 % respondentů bylo ve věku 19 let, 13,5 % respondentů bylo ve věku 17 let.

Otázka č.3 (Tab.3) se týkala školy, kterou respondenti studují. Z hlediska vzdělání výzkumný soubor tvořili studenti čtyř různých typů a úrovní škol – střední odborné učiliště, střední odborná škola, gymnázium a vysoká škola. Každý typ školy byl zastoupen padesáti respondenty.

Otázka č.4 (Tab.4) se týkala toho, zda jsou respondenti svobodní. Všichni respondenti uváděli, že jsou svobodní a tím splňovali zadané kritérium pro zkoumaný soubor, tedy být svobodný.

Otázka č.5 (Tab.5) se týkala otázky, zda respondenti mají děti. Kladně odpověděl pouze jeden respondent. Záměrem bylo posoudit, zda fakt, že respondent má děti, vede k tomu, že jeho názor na nevěru je jiný, než u respondentů bezdětných. Vzhledem k tomu, že pouze jeden respondent byl rodičem, nebylo možné výše uvedený předpoklad ověřit.

Otázka č.6 (Graf 2) se týkala názoru, co už respondenti považují za projev nevěry. Více jak třetina respondentů (37,5 %) považovala už za projev nevěry sex na jednu noc. Tento názor mělo 42 mužů a 33 žen. Polibek, který lze považovat za velmi intimní akt, považovalo už za projev nevěry také zhruba třetina respondentů (35 %). Tento názor mělo 30 mužů a 40 žen. Celkem 11,5 % respondentů považuje za projev nevěry až dlouhodobý vztah. Tento názor mělo 12 mužů a 11 žen. Obě pohlaví jsou v tomto názoru stejně zastoupena. Tito respondenti nepovažují tedy ani polibek, ani sex na jednu noc ještě za nevěru. Flirt uvádělo 6,5 % respondentů, erotické SMS 5%

respondentů, myšlenku 3,5 % respondentů. Sex po telefonu považuje už za projev nevěry 1 respondent a sex přes Skype/chat také 1 respondent.

Společnost SANEP provedla exkluzivní průzkum v listopadu a prosinci 2010 na vybrané skupině 16.544 dotázaných, kteří představují reprezentativní vzorek obyvatel ČR ve věku 18-69 let. Podle zjištění tohoto průzkumu, zdánlivě neškodný flirt, který však snadno může vést k intimnímu seznámení, nepovažuje za nevěru více jak třetina populace (39,6 %). Dále bylo zjištěno, že více jak šestina Čechů (15,6 %) nepovažuje za nevěru sex na jednu noc. Téměř stejná část veřejnosti nepovažuje za nevěru sex po telefonu, který však s velkou pravděpodobností může vyústit ve fyzický kontakt. Nevěrou však není pro poměrně velký počet dotázaných (9,8 %) ani líbání. Erotické SMS zprávy nejsou nevěrou pro 6,8 % dotázaných.¹³⁴

Otázka č.7 (Graf 3), která se týkala názoru na to, kdo je častěji nevěrný. Zhruba třetina respondentů (36 %) si myslí, že to jsou muži. Pouze 13,5 % respondentů si myslí, že častěji jsou nevěrné ženy. Polovina respondentů (50,5 %) uvedla, že obě pohlaví jsou nevěrná ve stejné míře.

Uzel uvádí, že ze současných průzkumů vyplývá, že počty nevěrných mužů a žen se v posledních třiceti letech příliš nemění. V anonymním dotazníku se u nás k nevěře tradičně přiznává o něco více než 60 % mužů a asi 45 % žen. Tato čísla však nejsou spolehlivá, protože když člověk zapírá nevěru i před svými nejbližšími, jaká je potom jistota, že ji přizná v nějakém výzkumu.¹³⁵ Počet nevěrných žen a nevěrných mužů by měl být alespoň přibližně stejný. Vzhledem k tomu, že mužská nevěra je více tolerována, ve statistických průzkumech si tedy muži asi přidávají. Ženská nevěra je veřejným míněním spíše odsuzována, takže ženy si zase ubírají. Takže je docela možné, že počty věrných a nevěrných budou opravdu stejné.¹³⁶ K tomuto názoru se přiklání tedy i respondenti z mého dotazníkového šetření.

Podle internetového průzkumu společnosti SANEP, který byl proveden v říjnu 2009 a zúčastnilo se ho 32.430 respondentů starších 18 let, kteří představují

¹³⁴ *Nevěra III*. [on line]. [cit.2011-06-26]. Dostupné z:< <http://www.sanep.cz/pruzkumy/nevera-iii/>

>.

¹³⁵ UZEL, R. *Nevěra a co s ní*. Praha: Petrklíč 2010. 159s. ISBN 978-80-7229-241-7, str. 58.

¹³⁶ UZEL, R. *Intimní slasti a strasti*. Praha: Ikar 2009. 288 s. ISBN 978-80-249-1247-9, str.256-257.

reprezentativní vzorek obyvatel ČR, se k nevěře v průzkumu přiznalo 43 procent lidí, v četnosti nevěř dominují muži.¹³⁷

Otázka č.8 (Tab.16, Graf 4) se týkala názoru na nevěru. Více jak polovina respondentů (62 %), z toho 65 mužů a 59 žen, považuje nevěru za nesprávnou, ale připouští, že se stane. Tento názor zastává více mužů. Tato skupina respondentů tedy vnímá nevěru jako nesprávnou a zároveň připouští reálný fakt, že se prostě stane, protože v životě to tak chodí. Pouze 4 % respondentů, z toho 6 mužů a 2 ženy považuje nevěru za přirozenou a normální. Tento názor zaujalo více mužů. Za morálně nepřijatelnou považuje nevěru zhruba pětina respondentů (23 %), z toho 19 mužů a 27 žen. Toto je kategorický názor, který zastává více žen. Celkem 11 % respondentů, z toho 10 mužů a 12 žen, nevěru neodsuzuje, ale sami by se jí nedopustili. Jak uvádí Onkenová, kdo zastává názor, že by se mu nikdy nic takového jako je nevěra nestalo, odvažuje se na tenký led.¹³⁸

Jak uvádí Weiss a Zvěřina, podle jejich zjištění jenom 24 % české populace má zásadní námitky vůči mimomanželskému vztahu (18 % mužů a 31 % žen), přičemž až 44 % mužů a 26 % žen je považuje přímo za přirozené a normální.¹³⁹

Otázka č.9 (Tab.12, Graf 5) se týkala názoru na to, zda by respondent odpustil nevěru partnerovi/partnerce. Více jak čtvrtina respondentů (26 %), z toho 27 mužů a 25 žen, by nevěru odpustila. Muži a ženy jsou v tomto názoru skoro vyrovnáni. Téměř polovina respondentů (46,5 %) by nevěru neodpustila, z toho 42 mužů a 51 žen. Tento názor zastává více žen. Nerozhodnuto je ve svém názoru 27,5 % respondentů.

Podle výše zmíněného internetového průzkumu společnosti SANEP, který byl proveden v říjnu 2009, skoro polovina respondentů uvedla, že je ochotná odpustit nevěru, nejčastěji pak vdané ženy. Nepřijatelná je nevěra podle průzkumu pro 35 %

¹³⁷ *Téměř polovina Čechů a Češek by odpustila nevěru.* [on line]. 29. 10. 2009 [cit.2011-06-26]. Dostupné z: <<http://ona.idnes.cz/temer-polovina-cesek-a-cechu-by-odpustila-neveru-fu5-/vztahy-sex.aspx?text/html>>.

¹³⁸ ONKEOVÁ, J. *Jestliže mě miluješ. Nejčastější pasti na vztahy a jak se jim vyhnout.* 1. vyd. Praha: Albatros 2004. ISBN 80-00-01409-2, str. 83.

¹³⁹ WEISS, P. ZVĚŘINA, J. *Sexuální chování v ČR – situace a trendy.* 1. vyd. Praha: Portál 2001. 160s. ISBN – 80-7178-558-X, str. 86.

dotázaných.¹⁴⁰ Jak uvádí Dallaire, ženy mají tendenci snáze odpouštět nevěru než muži. Důvodem může být to, že mužům jde především o sexuální „úlet“.¹⁴¹ Respondenti z mého výzkumu tento trend nepotvrdili.

Otázka č. 10 (Tab.18, Graf 6) se týkala toho, co by respondenti udělali při zjištění nevěry partnera/partnerky. Nejvíce respondentů (39,5 %), z toho 37 mužů a 42 žen, se vyslovilo pro radikální řešení, vztah by ukončilo. Třetina respondentů (32,5 %), z toho 33 mužů a 32 žen, by dalo vztahu ještě čas. Jiné řešení uvádělo 28 % respondentů.

Jako jiné řešení muži a ženy nejčastěji uváděli, že by si s partnerkou/partnerem prvně promluvili, zjistili okolnosti nevěry a poté dělali závěry. Muži toto řešení uvedli v osmi případech, ženy ve dvaceti případech. Myslím si, že v případě nevěry je opravdu důležité si promluvit a mnohé si vyjasnit, a u žen tento názor převažoval. Ženy tedy projeví větší ochotu k dialogu než muži. Muži se také v šesti případech vyslovili pro agresivní řešení situace, pouze u jedné ženy se objevil v jejím názoru také náznak agresivity. (Názory jsou citovány v podobě, jak byly uváděny respondenty.) „*Kluka „sejmu“ a holku nechám být*“. Agresivita, jako způsob řešení některých problémů, je typičtější pro muže. Tři respondenti muži a jedna žena by situaci řešili tak, že by byli také nevěrní. Studentka vysoké školy uvedla: „*Podvedla bych ho 3x*“.

Šmolka uvádí jako jeden z typů nevěr - nevěru jako pokus, jak se vyrovnat s partnerovou nevěrou. Je to jakási pomsta. Ve svých důsledcích to ale nebývá účinný způsob k překonání podobných zranění. Partnerova nevěra pak dotyčného nebude bolet méně, nemluvě o tom, že se tak může roztočit kolotoč téměř nekončících vzájemných zraňování.¹⁴²

Jako velmi zralý názor hodnotím tento: „*Záleží na konkrétní situaci, délce vztahu, hloubce, ochotě obětovat*“. Je to názor muže. Jako zajímavý mi přišel také

¹⁴⁰ *Téměř polovina Češek a Čechů by odpustila nevěru.* [on line]. 29. 10. 2009 [cit.2011-06-26]. Dostupné z:< <http://ona.idnes.cz/temer-polovina-cesek-a-cechu-by-odpustila-neveru-fu5-/vztahy-sex.aspx?text/html>>.

¹⁴¹ DALLAIRE, Y. *Láska a sexualita v trvalém vztahu.* 1. vyd. Praha: Portál 2009. 168 s. ISBN 978-80-7367-523-3, str. 148-149.

¹⁴² ŠMOLKA, P. *Nevěra: Pro podváděné i podvádějící.* 1. vyd. Praha: Grada 2003. ISBN 80-247-0397-1, str. 45.

názor ženy: „Záleží na situaci, někdy je muž sveden, aniž by přemýšlel“. Další respondentky uvedly: „Nejdříve bych si zjistila s kým mě podvedl a pak bych se rozhodovala dál“. „Chtěla bych zjistit všechny okolnosti a důvody.“

Jak uvádí Šmolka, pátrat po důkazech partnerovy nevěry má smysl pouze v případě, kdy je chceme použít jako argument pro rozvod. Čím více toho o partnerově nevěře víme, tím hůře se budeme s partnerovou nevěrou vyrovnávat a tím častěji se nám bude toto období připomínat. Z téhož důvodu není vhodný ani kontakt s partnerovým mimomanželským partnerem, ani otevřené manželské konfrontace, ani skandalizování nevěrného partnera před dětmi, rodiči či přáteli.¹⁴³

Otázka č.11 (Graf 7) se týkala názoru respondentů, zda považují nevěru partnera/partnerky za nejzávažnější provinění ve vztahu. Více jak tři čtvrtiny respondentů (76,5 %) považuje nevěru svého partnera za nejzávažnější či minimálně velmi závažné provinění ve vztahu. Nevěru nepovažuje za nejzávažnější provinění ve vztahu 16 % respondentů .

Podle již výše zmíněného exkluzivního průzkumu společnosti SANEP z roku 2010, na stejnou otázku, která byla položena reprezentativnímu vzorku obyvatel ČR, nevěra byla tím nejhorším partnerským proviněním pro 55,8 % dotázaných.¹⁴⁴

Tři čtvrtiny respondentů z mého výzkumu tedy také vnímá nevěru jako nejzávažnější provinění ve vztahu, stejně jako nadpoloviční část z reprezentativního vzorku obyvatel ČR. Respondenti z mého výzkumu tedy potvrdili trend zjištěný společností SANEP.

Otázka č. 12 (Graf 8) se týkala názoru respondentů na to, zda může existovat vztah, ve kterém si jsou oba partneři absolutně věrní. Tři čtvrtiny respondentů (75 %) si myslí, že může existovat vztah, kde jsou si partneři absolutně věrní. V absolutní věrnost partnerů nevěří 20,5 % respondentů.

Z průzkumu společnosti SANEP vyplynulo zjištění, že většina Čechů (72,8 %) je přesvědčena, že může existovat vztah, kde jsou si oba partneři věrní.¹⁴⁵ Respondenti

¹⁴³ ŠMOLKA, P., MACH, J. *Manželská a rodinná trápení z pohledu právníka a psychologa*. 1. vyd. Praha: Portál 2008. 192 s. ISBN 978-80-7367-448-9. str. 76.

¹⁴⁴ *Nevěra III*. [on line]. [cit.2011-06-26]. Dostupné z:< <http://www.sanep.cz/pruzkumy/nevera-iii/>>.

z mého výzkumu tedy potvrdili trend zjištěný společností SANEP. Jak uvádí Radim Uzel, většina statistik se shoduje v tom, že celoživotní věrnost dokáže dodržet jen asi 3 - 4 % párů.¹⁴⁶ Většina lidí tedy má víru v existenci absolutně věrného svazku, přestože nevěra je tak rozšířená.

Otázka č.13 (Tab.6) se týkala názoru respondentů na důvod, proč jsou ženy nevěrné. Vzhledem k tomu, že bylo respondentům umožněno odpovídat volně, bylo před samotným zpracováním provedeno rozřídění jednotlivých odpovědí do několika uměle definovaných kategorií.

Více jak polovina respondentů (55 %) uvedla jako příčinu nevěry žen stereotyp, nespokojenost a nudu ve vztahu. Dalších 28,5 % respondentů pak uvádělo jako příčinu to, že ženy mají rády sex a dokazují si tak svoji přitažlivost. Pomstu za nevěru jako příčinu nevěry žen uvedlo 3,5 % respondentů a stejný počet respondentů uvedlo jako důvod nevěry získání prospěchu, lepšího zajištění, peněz. Nezáměr a opilost partnera uvedlo 2 % respondentů. Celkem 10 respondentů neuvádělo odpověď, ale vzhledem k mému záměru mít výzkumný soubor vyvážený z hlediska pohlaví a ne úplně jednoduchému zajištění požadovaného počtu mužů, jsem tyto dotazníky do vyhodnocení zařadila. Z nějakého důvodu, mně neznámého, více respondentů svůj názor vůbec neuvádělo.

Otázka č.14 (Tab.7) se týkala názoru respondentů na důvod, proč jsou muži nevěrní. Vzhledem k tomu, že bylo respondentům umožněno odpovídat volně, bylo před samotným zpracováním provedeno rozřídění jednotlivých odpovědí do několika uměle definovaných kategorií.

Necelá polovina respondentů (48,5 %) uvedla jako příčinu nevěry mužů sexuální chtíč muže, fenomén lovce, jeho genetické naprogramování. Více jak čtvrtina respondentů (28,5 %) uvedla stereotyp, nespokojenost ve vztahu. Zvýšení sebevědomí, opilost jako důvod nevěry mužů uvedlo 16 % respondentů. Pomstu za nevěru partnera uvedl 1 respondent a stejně tak 1 respondent uvedl důvod nedostatek komunikace o

¹⁴⁵ *Nevěra III*. [on line]. [cit.2011-06-26]. Dostupné z:< [http://www.sanep.cz/pruzkumy/nevera-iii-/](http://www.sanep.cz/pruzkumy/nevera-iii/)

>.

¹⁴⁶ UZEL, R. *Nevěra a co s ní*. Praha: Petrklíč 2010. 159s. ISBN 978-80-7229-241-7, str. 7-8.

sexu a touhách. Celkem 9 respondentů tuto otázku nevyplnilo, stejně jako v předchozí otázce.

Nejvíce respondentů uvádělo jako důvod mužské nevěry sexuální chtíč, fenomén lovce. Allan a Barbara Peasovi uvádějí deset hlavních důvodů nevěr mužů a žen, které vyplynuly z průzkumu ve Velké Británii v roce 2008. U mužů byl na prvním místě právě chtíč.¹⁴⁷ Jak uvádí Janáčková, výzkumy zatím svědčily pro tvrzení, že muži jsou vrozeně promiskuitní a ženy jsou spíše monogamní.¹⁴⁸ Tyto předpoklady se tedy odrážejí v názorech respondentů z mého výzkumného souboru a to v důvodu mužské nevěry.

Uzel uvádí, že z jednoho amerického výzkumu vyplývá, že příčiny nevěry u mužů a žen se od sebe dost liší. Muži uvádějí jako hlavní příčinu vzrušení, potřebu změny, citové potřeby a spontaneitu. Ženy uvádějí jako příčinu nevěry na prvním místě citové potřeby, ověřování vlastní žádoucnosti, touhu po společnosti, vzrušení. Ženy také dvakrát častěji než muži připouštějí, že nevěra pro ně znamenala možnost úniku nebo odplaty.¹⁴⁹ Lze říci, že na prvním místě uvedená příčina nevěry žen se také odráží v názorech respondentů z mého výzkumu. Stereotyp, nespokojenost a nuda ve vztahu může s velkou pravděpodobností znamenat, že žena často nemá uspokojené své citové potřeby, už nemá pocit, že ji její partner miluje a že je stále žádoucí, protože muž už jí to po letech společného soužití nedává najevo, ale ona to stále potřebuje.

Otázka č.15 (Graf 9) se týkala toho, zda respondenti věří/věřili svému partnerovi/partnerce. Plných 92 % respondentů věří/věřilo svým partnerům/partnerkám. Odpověď nevím uvedlo 3 % respondentů.

Z průzkumu společnosti SANEP pak vyplynulo zjištění, že drtivá většina partnerů (81,9 %) považuje své protějšky za absolutně věrné. Nevěra je ale relativní pojem a výše uvedená zjištění mohou pouze odrážet přání lidí, než opravdovou

¹⁴⁷ PEASOVI, A. a B. *Proč muži chtějí sex a ženy potřebují lásku*. Praha: Ikar 2010. 320 s. ISBN 978-80-249-1374-2, str. 152-153.

¹⁴⁸ JANÁČKOVÁ, L. a kol. *Nevěra a její zvládnání*. Praha: Maxdorf 2008. ISBN 978-80-7345-155-4, str. 13.

¹⁴⁹ UZEL, R. *Nevěra a co s ní*. Praha: Petrklíč 2010. 159s. ISBN 978-80-7229-241-7. str. 89-90.

realitu.¹⁵⁰ Respondenti z mého výzkumu také potvrdili tento trend, který zjistila společnost SANEP.

Otázka č. 16 (Graf 10) se týkala názoru respondentů, v kolika procentech případů přibližně jsou lidé svým partnerům nevěrní. Více jak polovina respondentů (54 %) si myslí, že „50 %“ partnerů je nevěrných. Necelá čtvrtina respondentů (23,5 %) si myslí, že „25 %“ partnerů. Jedna pětina (19,5 %) uváděla, že „75 %“ partnerů je nevěrných. „90 %“ případů nevěrných partnerů předpokládalo pouze 6 respondentů. Jak uvádí Šamánková, Novák, podle výzkumů prezentovaných profesorem Weissem je nevěrných 80 % českých manželství.¹⁵¹

Otázka č. 17 (Graf 11) se týkala názoru, zda by se měl(a) partner(ka) k nevěře přiznat. Více jak polovina respondentů (64,5 %) si myslí, že ano. K nepřiznání nevěry se vyslovilo 17,5 % respondentů a 18 % respondentů odpovědělo, že neví. Jasně tedy převažuje názor, přiznat se. Respondenti se tedy nepřiklání tak úplně ke známému názoru Plzáka – „zatloukat, zatloukat, zatloukat“.

Muži nejčastěji, a to v 11 případech a ženy také nejčastěji, a to ve 13 případech, zdůvodnili svůj souhlas s přiznáním nevěry tak, že partner by to měl vědět, partneři by měli být k sobě upřímní. Dále 6 mužů a 15 žen se shodlo v názoru, že je lepší se o nevěře dozvědět od partnera, než se to dozvědět od někoho jiného. Další 2 muži a 5 žen uvedlo, že lhaní situaci zhorší a lež do vztahu nepatří. Respondenti se tedy jasně vyjádřili pro upřímnost ve vztahu a také předpokládají, že nevěra se většinou odhalí, takže není dobré, když se to podváděný partner dozví od někoho jiného.

Jako zajímavé hodnotím názory žen: (Názory jsou citovány v podobě, jak byly uváděny respondenty.) „*Když se partner přizná sám, tak to může znamenat, že ten vztah má smysl a že ho to mrzí*“ a „*Vždycky je lepší řešit problém, než zatloukat a lhát*“. Zde jsou další zajímavé názory mužů: „*Pokud dojde k nevěře, tak ve vztahu není něco v pořádku a mělo by se to řešit*“ a „*Je to morální nést následky svého chování*“.

¹⁵⁰ *Nevěra III.* [on line]. [cit.2011-06-26]. Dostupné z:< <http://www.sanep.cz/pruzkumy/nevera-iii-/>>.

¹⁵¹ ŠAMÁNKOVÁ, D., NOVÁK, T. *Pravda a lež v partnerství*. 1. vyd. Praha: Grada 2007. 144 s. ISBN 978-80-247-1846-0, str. 98.

Názor nepřiznat nevěru zdůvodnili 3 muži a 5 žen tak, že je lepší nic nevědět. Jeden muž také uvedl známý důvod: „*Zapírat, zapírat, zapírat*“. Další zajímavé názory mužů: „*Partnerka by se s tím měla vyrovnat sama a netrápit tím toho druhého*“. „*Když se to stane jednou, tak se nic neděje*“. „*Protože přiznání ublíží tomu druhému*“.

Některá zajímavá zdůvodnění odpovědi „nevím“, které uvedli muži: „*Jak kdy, někdy je lepší zatloukat, jindy se přiznat*“. „*Upřímnost ve vztahu je důležitá, přesto je někdy lepší nic nevědět a netrápit se*“. Další zajímavá zdůvodnění odpovědi „nevím“, které uvedly ženy: „*Podle toho, zda je nevěra opakovaná či ne, přiznání může ublížit partnerovi nebo vztahu*“. „*Z morálního hlediska ano, ale zatloukání může partnera ochránit, pokud by to bylo nezávazné, ale kdyby šlo o dlouhodobou nevěru, tak přiznat*“. „*Je to těžké soudit, v případě aférky na jednu noc je lepší nevědět a neničit manželství*“.

Jak uvádí Uzel, diskusemi o nevěře se jako červená nit táhne spor o to, zda by se měl mimomanželský poměr přiznat či nepřiznat. Utajovaná a posléze odhalená nevěra vždycky někoho zraní. Životním cílem by naopak mělo být zraňovat co nejméně. Ideální je tedy, z tohoto pohledu, pokud nevěra vůbec nevyjde najevo. Z toho plyne požadavek „nepřiznávat“, nebo jak se přiléhavě říká „zatloukat“. Z druhé strany by měl být respektován požadavek „nepátrat“ po nevěře.¹⁵²

Otázka č.18 (Tab.8, Graf 12) se týkala názoru na to, za jakých okolností by respondenti byli ochotni tolerovat nevěru partnera/partnerky. Skoro polovina respondentů (48 %), z toho 40 mužů a 56 žen, uvedla, že by tolerovala nevěru, byla-li by ojedinělá a nebude-li se opakovat. Za těchto okolností by tolerovalo nevěru více žen. Skoro čtvrtina respondentů (24 %), z toho shodně 24 mužů a 24 žen uvedlo, že by nevěru tolerovalo kvůli dětem. Z tohoto zjištění vyplývá, že mladí lidé, a ve stejné míře v tomto případě muži i ženy, si uvědomují zodpovědnost, kterou má rodič vůči svým dětem, a že za jistých okolností je zájem dítěte na úplné rodině přednější před zájmem dospělých.

¹⁵² UZEL, R. *Intimní slasti a strasti*. Praha: Ikar 2009. 288 s. ISBN 978-80-249-1247-9, str. 212-213.

Celkem 14,5 % respondentů, z toho 15 mužů a 14 žen, by tolerovalo nevěru svému partnerovi/ partnerce, pokud by to zkvalitnilo jejich partnerský vztah. Kirshenbaum uvádí jako jeden z typů nevěry nevěru, která rozvášňuje manželství. Paradoxně tedy nevěra jednoho z partnerů vede ke zlepšení manželství.¹⁵³ Celkem 3 % respondentů, z toho 5 mužů a 1 žena, by tolerovalo nevěru z finanční závislosti na partnerovi/partnerce.

Jiný důvod uvedlo 10,5 % respondentů. Tolerovat nevěru by nebylo ochotno 9 mužů a 2 ženy. Tito muži a ženy měli kategorické názory, že tedy v žádném případě by nevěru netolerovali. Další zajímavé názory mužů: (Názory jsou citovány v podobě, jak byly uváděny respondenty.) „*Nevěra se stát nemá, každý ví, co dělá a má si uvědomit pozdější následky*“. „*Když bych jí řekl, že to vím a ona by mi řekla, s kým to bylo*“. „*Po slibu, že se to nebude opakovat*“. Zaujal mě tento názor, který vyjadřuje velké pochopení a toleranci vůči partnerovi: „*Měla závažný problém, který tímhle vyřešila*“. Jedna žena uvedla: „*Netolerovala bych to vůbec, pouze jestli by šlo o život*“. Jako další názory ženy uváděly: „*Pokud partnera miluji a chci s ním dále být*“. „*Když by prostě „ulítl“ v opilosti*“. „*Když bych ho milovala, nevěra se může stát každému*“.

Otázka č.19 (Tab.9, Graf 13) se týkala názoru respondentů na to, kdy by neměl(a) partner/partnerka svou nevěru přiznávat. Více jak třetina respondentů (34,5 %), z toho 36 mužů a 33 žen, se klonila k názoru, že by se dotyčný neměl přiznávat, pokud by to ublížilo partnerovi/partnerce. Více jak čtvrtina respondentů (27,5 %), z toho 27 mužů a 28 žen, uvedla jako důvod nepřiznání nevěry - protože nevěra může být pouze únik z manželského stereotypu, chvilková záležitost. Dalších skoro čtvrtina respondentů (23,5 %), z toho 25 mužů a 22 žen, uvedla jako důvod nepřiznání nevěry - kvůli dětem. Je to skoro stejný počet, jako otázce č. 18. Celkem 18 respondentů uvedlo současně děti jako důvod pro tolerování nevěry a jako důvod, proč by se partner/partnerka neměl(a) k nevěře přiznat. Jednotlivé názory zastával skoro stejný počet mužů a žen.

Jinou možnost uvedlo celkem 14,5 % respondentů .Celkem 7 mužů a 10 žen uvedlo,že partner(ka) by se měl(a) přiznat. Tyto názory tedy nepřipouští nepřiznání

¹⁵³ KIRSHENBAUM, M. *Nevěra. Co dělat, když se objeví někdo další*. 1. vyd. Brno: Computer Press 2009. 200 s. ISBN 978-80-251-2197-9, str.42-43.

nevěry. Další zajímavé názory mužů: (Názory jsou citovány v podobě, jak byly uváděny respondenty.) „Pokud ví, že to byla chyba a nebude se to opakovat“. „Pokud jde o málo závažný alkoholový úlet“. „Pokud ví, že to byla chyba a nebude se to opakovat“. Zajímavé názory žen: „Kvůli všemu, ublíží hlavně partnerovi, stalo se a co oči nevidí, srdce nebolí“. „Nechce ztratit toho, koho miluje a únik ze stereotypu není nic hrozného, člověk si to zkusí a pak se vrátí ke svému partnerovi/partnerce“. „Na nevěru se vždycky přijde“.

Otázka č. 20 (Graf 14) se týkala názorů respondentů na to, zda je nevěra více rozšířená v současnosti než v minulosti. Skoro tři čtvrtiny respondentů (72,5 %) si myslí, že nevěra je v současné době více rozšířená ve srovnání s minulostí. Názor nemělo 9 % respondentů.

Jak uvádí Onkeová, nevěra není, jak se předpokládá, především fenomén naší doby. Lidé ve všech dobách byli nevěrní.¹⁵⁴ V minulosti byla nevěra ve větší míře vnímána jako něco nepatřičného na rozdíl od současné doby, kdy společnost je k nevěře více tolerantní.

Otázka č. 21 (Graf 15) zjišťovala, zda se respondenti setkali s nevěrou ve svém okolí. Většina respondentů (96 %) uvedla, že ano. Toto zjištění tedy může potvrzovat fakt, že nevěra je normální a je rozšířená.

Otázka č. 22 (Graf 16) se týkala názorů respondentů na to, zda považují nevěru v současné společnosti za závažný problém. Polovina respondentů (52 %) považuje nevěru v současné společnosti za závažný problém. Celkem 10,5 % respondentů nemělo názor. Polovina respondentů tedy vnímá nevěru jako negativní fenomén.

Otázka č. 23 (Graf 17) se týkala názorů respondentů na to, zda myslí, že současná společnost považuje nevěru za závažný problém. Více jak polovina respondentů (54,5 %) si myslí, že společnost nepovažuje nevěru za závažný problém. Jasný názor nemělo 14,5 % respondentů.

Otázka č. 24 (Graf 18) se týkala názorů respondentů na to, zda si myslí, že náboženství ovlivňuje názory společnosti na problematiku nevěry. Více jak polovina

¹⁵⁴ ONKEOVÁ, J. *Jestliže mě miluješ. Nejčastější pasti na vztahy a jak se jim vyhnout*. 1. vyd. Praha: Albatros 2004. ISBN 80-00-01409-2, str. 82.

respondentů (57 %) si myslí, že náboženství ovlivňuje názory společnosti na problematiku nevěry. Weiss a Zvěřina uvádějí, že náboženské přesvědčení – v souladu se zahraničními údaji – u obou pohlaví významně redukuje pravděpodobnost i častost výskytu mimomanželských sexuálních kontaktů. I tento jev přitom může souviset s liberálnějšími postoji ateistů k mimomanželským stykům.¹⁵⁵

¹⁵⁵ WEISS, P. ZVĚŘINA, J. *Sexuální chování v ČR – situace a trendy*. 1. vyd. Praha: Portál 2001. 160s. ISBN – 80-7178-558-X, str. 86.

6. Závěr

Cílem diplomové práce bylo zjistit obecně postoje středoškoláků a vysokoškoláků, mužů a žen k problematice nevěry. Postoje respondentů byly zjišťovány vzhledem k typu a úrovni školy, kterou studovali, a to v rámci města v Jindřichův Hradec a vzhledem k pohlaví respondentů. K ověření hypotéz byl použit dotazník, který byl anonymní. Výzkumný soubor tvořilo 200 respondentů.

Z výsledků provedeného výzkumu vyplynulo, že se nepodařilo prokázat vztah mezi současnou úrovní vzdělání a tím, zda by respondent odpustil případnou nevěru partnerovi. Tudíž H1 nebyla potvrzena. Dále se nepodařil prokázat vztah mezi pohlavím a tím, zda by respondent odpustil případnou nevěru svému partnerovi. Tedy ani H2 nebyla potvrzena.

Z výsledků vyplývá, že většina mladých lidí z mého výzkumného souboru hodnotí nevěru jako něco, co není správné, z toho více než polovina ale připouští fakt, že se prostě stává. Pětina respondentů jí považuje za morálně nepřipustnou. Pouze necelá třetina by odpustila svému partnerovi/partnerce nevěru. Většina mladých lidí považovala nevěru za nejzávažnější provinění ve vztahu. Mezi mladými lidmi převažoval názor, že by se partner(ka) měl(a) k nevěře přiznat, protože partneři by měli být k sobě upřímní. Téměř polovina by byla ochotna tolerovat nevěru partnera/partnerky, pokud by byla ojedinělá a nebude se opakovat. Ochotu tolerovat nevěru za těchto okolností vyjádřilo v tomto případě více žen. Jinak v rámci celého výzkumu byly názory mužů a žen poměrně vyrovnané. Většina mladých lidí si myslí, že nevěra je více rozšířená v současné době než v minulosti, a většina se také ve svém okolí s nevěrou již setkala. Dále více než polovina považuje nevěru v současné společnosti za závažný problém a více než polovina si myslí, že současná společnost nepovažuje nevěru za závažný problém.

Výsledky mé diplomové práce přispívají k větší informovanosti o postojích mladých lidí k problematice nevěry. Výsledky mohou být základem pro další výzkumy v této oblasti v rámci celé České republiky. Dále by bylo možné na tuto práci navázat a provést identický výzkum mezi lidmi, kteří již uzavřeli sňatek a mají již bohatší životní

zkušenosti. Porovnáním výsledků obou výzkumů by se zjistilo, zda a v jaké míře se názory obou výzkumných skupin liší.

7. Seznam použitých zdrojů

1. BAUER, J. *Sex v dějinách*. Třebíč: Akcent 2003. ISBN 80-7268-252-0
2. CAPPONI, V., NOVÁK, T. *Sám sobě manželským poradcem: První pomoc při příhodách nevěrných*. 1. vyd. Praha: Grada 1995. 112 s. ISBN 80-7169-163-1.
3. CLEESE, J., SKYNNER, R. *Život a jak v něm zůstat naživu*. [on line]. [cit.2011-06-14]. Dostupné z: <<http://www.psychoweb.cz/psychologie/zivot-a-jak-v-nem-zustat-nazivu--cleese-a-skyenner/highlightSearch=NEVERA/>>.
4. DALLAIRE, Y. *Láska a sexualita v trvalém vztahu*. 1. vyd. Praha: Portál 2009. 168 s. ISBN 978-80-7367-523-3.
5. DE GRAAF, P. M., KALMIJN, M. Divorce motives in a period of rising divorce: evidence from a Dutch life-history survey. *Journal of Family Issues*. [on line]. 2006, vol.27, no. 4, [cit. 2011-06-15]. Dostupné z: www.scopus.com. ISSN 0192513X.
6. DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 3. vyd. Praha: Karolinum 2007. ISBN 978-80-246-0139-7.
7. DOUCHOVÁ, J. Konstruktivní nevěra vztah neohroží. *Psychologie dnes*, 2008, roč. 14, č. 3, s 7-8. ISSN 1212-9607.
8. FERNANDEZ, A. M. Distress in response to emotional and sexual infidelity: Evidence of evolved gender differences in Spain students. *Journal of Psychology*. [on line]. 2007, vol. 141, no. 1, [cit. 2011-06-15]. Dostupné z: www.isiwebofknowledge.com. ISSN 0022-3980.
9. FIFKOVÁ, H. Volná láska versus nevěra. *Psychologie dnes*, 2005, roč. 11, č. 10, s. 26-28. ISSN 1212-9607.
10. HARISS, C. R. Sexual and romantic jealousy in heterosexual and homosexual adults. *Psychological science*. [on line]. 2002, vol. 13, no. 1, [cit. 2011-06-15]. Dostupné z: www.isiwebofknowledge.com. ISSN 0956-7976.
11. HARTL, P., HARTLOVÁ, H. *Psychologický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál 2000. 776 s. ISBN 80-7178-303-X.

12. HULL, T. H. Sexual pleasure and wellbeing. *Internacional Journal of Sexual Health*. [on line]. 2008, vol. 20, no. 1-2, [cit. 2011-06-15]. Dostupné z: www.scopus.com. ISSN 19317611.
13. JANÁČKOVÁ, L. a kol. *Nevěra a její zvládnání*. Praha: Maxdorf 2008. ISBN 978-80-7345-155-4.
14. JANÁČKOVÁ, L. Psychologický mechanismus prožívání nevěry a její psychosomatické projevy. *Lékařské listy* [on line]. 2010, č. 8 [cit. 2011-06-13]. Dostupné z: <http://www.zdn.cz/clanek/priloha-lekarske-listy/psychologicky-mechanismus-prozivani-neverytext/html>. ISSN 1214-7664.
15. JANDOVÁ, L. *Nastává konec monogamie?* [on line]. 21. 7. 2008 [cit. 2011-06-14]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/zena/vztahy-a-sex/145398-nastava-konec-monogamie.html>.
16. Kde se vzala tolerance Čechů k nevěře. *Psychologie dnes*, 2010, roč. 16, č. 5., s. 24-25. ISSN 1212-9607.
17. KIRSHENBAUM, M. *Nevěra. Co dělat, když se objeví někdo další*. 1. vyd. Brno: Computer Press 2009. 200 s. ISBN 978-80-251-2197-9.
18. KLIMEŠ, J. Skryté myšlenky podváděného partnera. *Psychologie dnes*, 2008, roč. 14, č. 9, s. 19-21. ISSN 1212-9607.
19. KRATOCHVÍL, S. *Manželská a párová terapie*. 1. vyd. Praha: Portál 2009. 280 s. ISBN 978-80-7367-646-9.
20. KRATOCHVÍL, S. *Manželská terapie*. 4. vyd. Praha: Portál 2006. 255 s. ISBN 80-7367-048-8.
21. LENDEROVÁ, M. *K hříchu i k modlitbě. Žena v minulém století*. Praha: Mladá fronta 1999. ISBN 80-204-0737-5.
22. MATĚJKOVÁ, E. *Jak řešit konflikty a problémy v partnerských vztazích*. 1. vyd. Praha: Grada 2007. 144 s. ISBN 978-80-247-1832-3.
23. MATĚJKOVÁ, E. *Řešíme partnerské problémy*. 1. vyd. Praha: Grada 2009. 144 s. ISBN 978-80-247-2338-9.
24. MORUS (LEWINSOHN, R.) *Světové dějiny sexuality*. 2. vyd. Praha: Naše vojsko 1992. ISBN 80-206-0071-X.

25. MOŽNÝ, I. *Česká společnost. Nejdůležitější fakta o kvalitě našeho života*. 1. vyd. Praha: Portál 2002. 208s. ISBN 80-7178-624-1.
26. *Nevěra III*. [on line]. [cit.2011-06-26]. Dostupné z:
<<http://www.sanep.cz/pruzkumy/nevera-iii/>>.
27. NOVÁK, T. *Manželské a rodinné poradenství*. 1. vyd. Praha: Grada 2006. 108 s. ISBN 80-247-1316-0.
28. ONKEOVÁ, J. *Jestliže mě miluješ. Nejčastější pasti na vztahy a jak se jim vyhnout*. 1. vyd. Praha: Albatros 2004. ISBN 80-00-01409-2.
29. OTIS-COUR, L. *Rozkoš a láska. Dějiny partnerských vztahů ve středověku*. Praha: Vyšehrad 2002. ISBN 80-7021-542-9.
30. PEASOVI, A. a B. *Proč muži chtějí sex a ženy potřebují lásku*. Praha: Ikar 2010. 320 s. ISBN 978-80-249-1374-2.
31. PELUSO, P. R. , SPINA, P. Understanding infidelity: Pitfalls and lessons for couples counselors. *Family journal*. [on line]. 2008, vol. 16, no. 4, [cit. 2011-06-15]. Dostupné z: www.scopus.com. ISSN 10664807.
32. PESECHKIAN, N. *Partnerské vztahy. 33 a jeden způsob jak žít ve dvou*. Praha: Lidové noviny 1995. ISBN 80-7106-115-8.
33. SCHWARTZOVÁ, P. *Všechno, co víte o lásce a sexu, je lež*. Praha: Metafora 2002. ISBN 80-865118-21-3.
34. SKUTIL, M. a kol. *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství*. 1. vyd. Praha: Portál 2011. 256 s. ISBN 978-80-7367-778-7
35. ŠAMÁNKOVÁ, D., NOVÁK, T. *Pravda a lež v partnerství*. 1. vyd. Praha: Grada 2007. 144 s. ISBN 978-80-247-1846-0.
36. ŠMOLKA, P., MACH, J. *Manželská a rodinná trápení z pohledu právníka a psychologa*. 1. vyd. Praha: Portál 2008. 192 s. ISBN 978-80-7367-448-9.
37. ŠMOLKA, P. *Muž a žena – návod k použití*. 1. vyd. Praha: Portál 2004. 160s. ISBN 80-7178-911-9.
38. ŠMOLKA, P. *Nevěra: Pro podváděné i podvádějící*. 1. vyd. Praha: Grada 2003. ISBN 80-247-0397-1.

39. *Téměř polovina Češek a Čechů by odpustila nevěru.* [on line]. 29. 10. 2009 [cit.2011-06-26]. Dostupné z:< <http://ona.idnes.cz/temer-polovina-cesek-a-cechu-by-odpustila-neveru-fu5-/vztahy-sex.aspx? text/html>>.
40. UZEL, R. *Intimní slasti a strasti.* Praha: Ikar 2009. 288 s. ISBN 978-80-249-1247-9.
41. UZEL, R. *Nevěra a co s ní.* Praha: Petrklíč 2010. 159s. ISBN 978-80-7229-241-7.
42. VENGLÁŘOVÁ, M. *Průvodce partnerským vztahem.* 1. vyd. Praha: Grada 2008. ISBN 978-80-247-2054-8.
43. WEISS, P. ZVĚŘINA, J. *Sexuální chování v ČR – situace a trendy.* 1. vyd. Praha: Portál 2001. 160s. ISBN – 80-7178-558-X.

8. Klíčová slova

Manželský/partnerský vztah

Nevěra

Nevěrná žena

Nevěrný muž

Podváděný partner/partnerka

Věrnost

9. Přílohy

Příloha 1 Dotazník

Příloha 1

DOTAZNÍK

O postojích mladých lidí k problematice nevěry

Vážená studentko, vážený studente,
jmenuji se Libuše Mikšová a studuji 2. ročník magisterského studia na Zdravotně sociální fakultě v Českých Budějovicích. Téma mé diplomové práce zní *Postoje mladých lidí k problematice nevěry*. Vaše odpovědi na následující otázky mi pomohou splnit cíl mé práce. Prosím tedy o jejich pravdivé zodpovězení. Děkuji Vám za Vaši upřímnost a za čas věnovaný tomuto dotazníku. Informace mi poskytnete anonymně a budou využity pouze pro účely mé diplomové práce.

Prosím, zaškrtněte vždy jednu možnost!

1. Jste?

- a) muž
- b) žena

2. Věk:

3. Škola, kterou studujete:

- a) střední odborné učiliště
- b) střední odborná škola
- c) gymnázium
- d) vysoká škola

4. Jste svobodný(á)?

- a) ano
- b) ne

5. Máte děti?

- a) ano
- b) ne

6. Co už považujete za nevěru?

- a) myšlenka
- b) flirt
- c) polibek
- d) sex na jednu noc
- e) sex po telefonu
- f) erotické sms
- g) sex přes skype/chat
- h) dlouhodobý vztah

7. Kdo je podle vašeho názoru častěji nevěrný?
- a) muži
 - b) ženy
 - c) obojí pohlaví stejně
8. Jaký máte názor na nevěru?
- a) považují nevěru za morálně nepřijatelnou
 - b) neodsuzují ji, ale sám(a) bych se jí nedopustil(a)
 - c) je to přirozené a normální
 - d) není to správné, ale stane se
9. Odpuštěl(a) byste svému partnerovi /partnerce nevěru?
- a) ano
 - b) spíše ano
 - c) spíše ne
 - d) ne
 - e) nevím
10. Co byste udělali, kdybyste zjistili, že je vám váš partner(ka) nevěrný(á)?
- a) rozešli/ rozvedli byste se s ním
 - b) dali byste vztahu ještě čas
 - c) jiné řešení(uveďte).....
.....
11. Považujete nevěru partnera(ky) za nejzávažnější „provinění“ ve vztahu?
- a) ano
 - b) spíše ano
 - c) spíše ne
 - d) ne
 - e) nevím
12. Myslíte si, že může existovat vztah, ve kterém si jsou oba partneři absolutně věrní?
- a) ano
 - b) spíše ano
 - c) spíše ne
 - d) ne
 - e) nevím

13. Uveďte důvod, proč jsou podle vašeho názoru ženy nevěrné?

.....
.....
.....

14. Uveďte důvod, proč jsou podle vašeho názoru muži nevěrní?

.....
.....
.....

15. Pokud máte nebo jste měli partnera/partnerku, věříte/věřili jste svému partnerovi/partnerce?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne
- e) nevím

16. Podle Vašeho názoru, u kolika procent případů přibližně jsou lidé svým partnerům nevěrní?

- a) 25%
- b) 50%
- c) 75%
- d) 90%

17. Měl by se partner(ka) k nevěře přiznat?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

Zdůvodněte svůj názor

18. Za jakých okolností byste byli ochotni nevěru partnera(ky) tolerovat?

- a) byla ojedinělá, nebude se opakovat
- b) z důvodu finanční závislosti na partnerovi/partnerce
- c) kvůli dětem
- d) pokud by to zkvalitnilo náš vztah
- e) jiný důvod (uveďte).....

19. Partner(ka) by se neměl(a) k nevěře přiznat:

- a) protože přiznání by ublížilo partnerovi/partnerce
- b) protože nevěra může být pouze únik z manželského stereotypu, chvilková záležitost
- c) kvůli dětem
- d) jiná možnost (uveďte).....

20. Myslíte si, že v současnosti je nevěra více rozšířená než v minulosti?
- a) ano
 - b) spíše ano
 - c) spíše ne
 - d) ne
 - e) nevím
21. Setkali jste se s nevěrou ve svém okolí?
- a) ano
 - b) ne
22. Považujete nevěru v současné společnosti za závažný problém?
- a) ano
 - b) spíše ano
 - c) spíše ne
 - d) ne
 - e) nevím
23. Myslíte si, že současná společnost považuje nevěru za závažný problém?
- a) ano
 - b) spíše ano
 - c) spíše ne
 - d) ne
 - e) nevím
24. Myslíte si, že náboženství ovlivňuje názory společnosti na problematiku nevěry?
- a) ano
 - b) spíše ano
 - c) spíše ne
 - d) ne
 - e) nevím